

Årsredovisning

Hjo kommun 2024

Årsredovisning 2024

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning av verksamheten för det gångna året och lämnas från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen, och naturligtvis till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartner.

Här kan du läsa om vilka mål som har satts upp, hur måluppföljningen har gått och hur skattepengarna har använts. Hjo kommuns årsredovisning är uppdelad i fyra block: inledning, förvaltningsberättelse, finansiella rapporter och ett område som benämns övrigt; där kan du läsa om bland annat folkhälsa och hur Hjo kommun arbetar med hållbarhetsfrågor.

Årsredovisningen publiceras varje år på Hjo kommuns hemsida, www.hjo.se

Produktion: Ekonomienheten Hjo kommun

Framsida layout: Minna Jenemark

Foto: Mostphotos och Hjo kommun

Innehållsförteckning

I Inledning

Kommunstyrelsens ordförande sammanfattar 2024.....	4
Ledande politiker och tjänstepersoner.....	6

2 Förvaltningsberättelse

Översikt över kommunens utveckling.....	13
Den kommunala koncernen.....	15
Viktiga förhållanden för resultat och ställning.....	18
Händelser av väsentlig betydelse.....	24
Styrning och uppföljning.....	26
Viktiga förhållanden för resultat och ställning.....	28
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	56
Utvärdering av resultat och ekonomiskställning.....	58
Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv.....	62
Förväntad utveckling.....	63
Väsentliga personalförhållanden.....	64

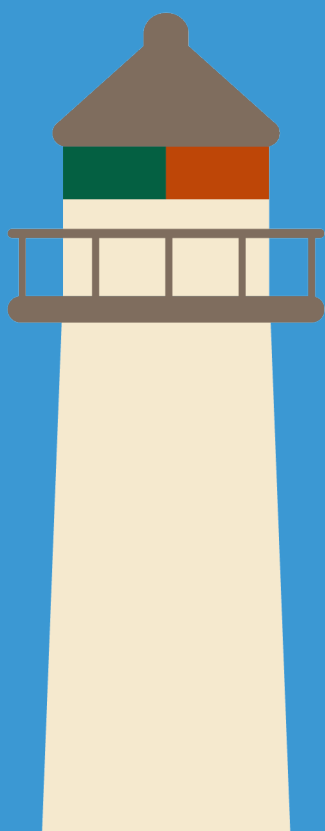
3 Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.....	70
Resultaträkning och kassaflödesanalys.....	74
Balansräkning.....	75
Nothänvisning.....	76
Driftsredovisning.....	82
Investeringsredovisning.....	86
Exploateringsredovisning.....	87
VA- och renhållningsverksamhet.....	88

4 Övrigt

Miljö och hållbarhet.....	94
Folkhälsa.....	96
Nyckeltal.....	100
Revisionsberättelse.....	104
Ordlista och definitioner.....	107

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande sammanfattar året 2024

Krig, kriser och kriminalitet har dominerat nyhetsflödet under 2024. Vi har inte i modern tid behövt oroa oss för eller förbereda oss för krigssituationer i Europa men nu har vi en situation där detta är ett faktum. Sverige befinner sig inte i krig men vi befinner oss inte heller i fred. Denna situation kräver helt andra åtaganden och förberedelser än vad vi varit vana vid. Säkerhets- och beredskapsarbetet har tagit helt nya proportioner med planering, övning och förberedande beslut. Situationen ger oss dock välbehövliga perspektiv på saker som vi i vardagen upplever som mycket dåliga och försvarande men som egentligen är utslag av "lyxproblem". Förhoppningsvis kan dessa påtvingade perspektiv ge oss inspiration och driv framåt då vi har en hel del utmaningar att bemästra.

2024 var inget bra år för Hjo Kommun – rent ekonomiskt. Årsbokslutet visar på minus trots att resultatmålet bara var satt till två miljoner. Förvaltningen fick visserligen ett effektiviserings-beting om dryga 1% (6 mkr) men budgeten innehöll inga större "politiska reformer" eller ambitionshöjande krav. Vi gjorde ett aktivt val i budgetarbetet för att vi tror på en balanserad ekonomisk framfart. Vi ville inte utsätta verksamheterna för stora svängningar som i sin tur skulle äventyra arbetssätt och verksamheter som vi tillsammans byggt upp och som är viktiga för en positiv utveckling av vår kommun. Inställning inför 2024 var att övervintra. Vi har nu resultatet och kan konstatera att förvaltningen gjort ett omfattande arbete men trots detta visar siffrorna rött. Inflation, ökade pensionskostnader och placeringar av unga och vuxna är de stora anledningarna till minusresultatet. Vi har noga följt utvecklingen och en åtgärdsplan togs på fram och beslutades av Kommunstyrelsen på ett tidigt stadié. En plan med en rad åtgärder på kort och på lång sikt som följts upp under året. I driftsresultatet kan vi se att verksamheterna lyckats pressa sina kostnader till viss del, vilket är bra men inte tillräckligt. Resultatutjämningsreserven (RUR) hjälper oss att lägga 2024 års siffror bakom oss men med det dåliga resultatet i friskt minne måste vi fortsätta att arbeta hårt framåt.

Budgetarbetet under 2024 inför 2025 präglades vid sidan av resursökningar av omfördelningar, uppdrag och offensiva satsningar för att stoppa fortsatt negativ utveckling. Investeringsbudgeten reviderades omgående och en planerad utbyggd förskola blev i stället en, inom familjen (Hjo Småindustrier), förhyrd förskola – snabbare, billigare och flexiblare med tanke på det sjunkande barnafödandet! För att ytterligare komma åt den kostnadsdrivande utvecklingen inom Socialtjänsten, med dyrbara placeringar av olika slag, har en Förebyggandeenhet startats upp. Vi tror fortfarande på långsiktiga åtgärder och återhållsamhet i stället för kortsiktiga, ogenomtänkta yxhugg som skadar och dessutom ofta är svårläkta.

2024 var ett bra år för Hjo kommun – rent verksamhetsmässigt. Kommunal förvaltning har en ofantlig bredd och hanterar människors behov från vaggan till graven och ansvarar för de flesta av våra gemensamma offentliga mötesplatser och miljöer. Genom att stämma av vårt målarbete kan vi konstatera att de flesta pilar pekar åt rätt håll i riktning mot måluppfyllelse! Vi har orosområden och under året har Guldkroksskolan 7-9 och Sigghusbergs särskilda boende varit föremål för stora insatser på grund av bristande arbetsmiljö och vikande kvalitet i verksamheten. Detta har skapat oro och otrygghet både för dem vi är till för och för våra medarbetare och så kan vi inte ha det. Åtgärder har vidtagits i form av utredningar, analys, resurstillskott, förändrade arbetssätt och sociala insatser. Förbättringsarbetet kan aldrig avslutas men vi har sååå mycket att vara stolta över. Så mycket professionell, fin och kreativ verksamhet dygnet om, året om. Goda, lojala medarbetare som vill varandras och verksamhetens väl. Stort TACK till er alla!

Slutligen - Hjo är en av få kommuner i Skaraborg som växer, fler väljer Hjo. Därför extra viktigt att vi fortsätter värna vår kommun, säkrar trygghet och studiero för våra elever, stärker idrotts- och kulturliv, vågar använda ny teknik och nya arbetssätt och har vilja att bevara det som är bra och mod att förändra det som inte fungerar. I Hjo skapar vi framtiden tillsammans!

Catrin Hulmarker (m)
Kommunalråd

1.3 Politiker och tjänstepersoner

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen och väljs direkt av kommunens medborgare. Fullmäktige beslutar i ärenden av större vikt för kommunen såsom budget, visioner, mål och policyer för hela kommunens verksamhet. De fastställer kommunens taxor och avgifter.

Kommunfullmäktige i Hjo består av 33 folkvalda ledamöter. Sammanträdena är offentliga och alla intresserade är välkomna att lyssna till debatterna. Fullmäktige sammanträder åtta gånger/år, fyra på våren och fyra på hösten.

Hjo kommun leds av en borgerlig majoritet med sammanlagt 18 kommunfullmäktigemandat och oppositionen har 15 kommunfullmäktigemandat, fördelning enligt nedan:

Borgerlig majoritet 18 mandat

Moderaterna	13
Centerpartiet	2
Kristdemokraterna	2
Liberalerna	1

Opposition 15 mandat

Socialdemokraterna	8
Vänsterpartiet	2
Sverigedemokraterna	5

Ordförande i kommunfullmäktige:
Michael Kihlström (Kd)

Kommunstyrelsens ordinarie ledamöter 2024

Catrin Hulmarker (M)
Ordförande

Ann-Christine Fredriksson (M)

Ewa F Thorstenson (M)

Richard Bengtsson (M)

Stefan Swenson (M)

Linnéa Hultmark (C)
1:e vice ordförande

Björn Bröne (L)

Eva-Lott Gram (Kd)

Pierre Robert Rydén (S)
2:e vice ordförande

Annelie Johansson (S)

Jörgen Fransson (S)

Merja Wester (S)

Sven Forsman (V)

Kenny Åkerberg (Sd)

Christian Johansson (Sd)

Kommunstyrelsen

Politikerna i kommunstyrelsen planerar, leder och samordnar kommunens verksamhet och ekonomi. Alla ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige behandlas först av kommunstyrelsen. En stor mängd ärenden kan dock avgöras i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen i Hjo har 15 ledamöter och 15 ersättare. Under kommunstyrelsen finns det fem utskott: Utskotten bereder ärenden som ska tas upp i kommunstyrelsen.

Nämnden fullgör också de övriga uppgifter, som enligt annan lag eller meddelade dispensbefogenheter, ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet samt vissa uppgifter enligt miljöbalken.

5 utskott

Almänna utskottet

Barn- och utbildningsutskottet

Sociala utskottet

Individutskottet

Tekniska utskottet

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet - undantaget den översiktliga fysiska planeringen som handhas av kommunstyrelsen - och har den närmaste insynen över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen.

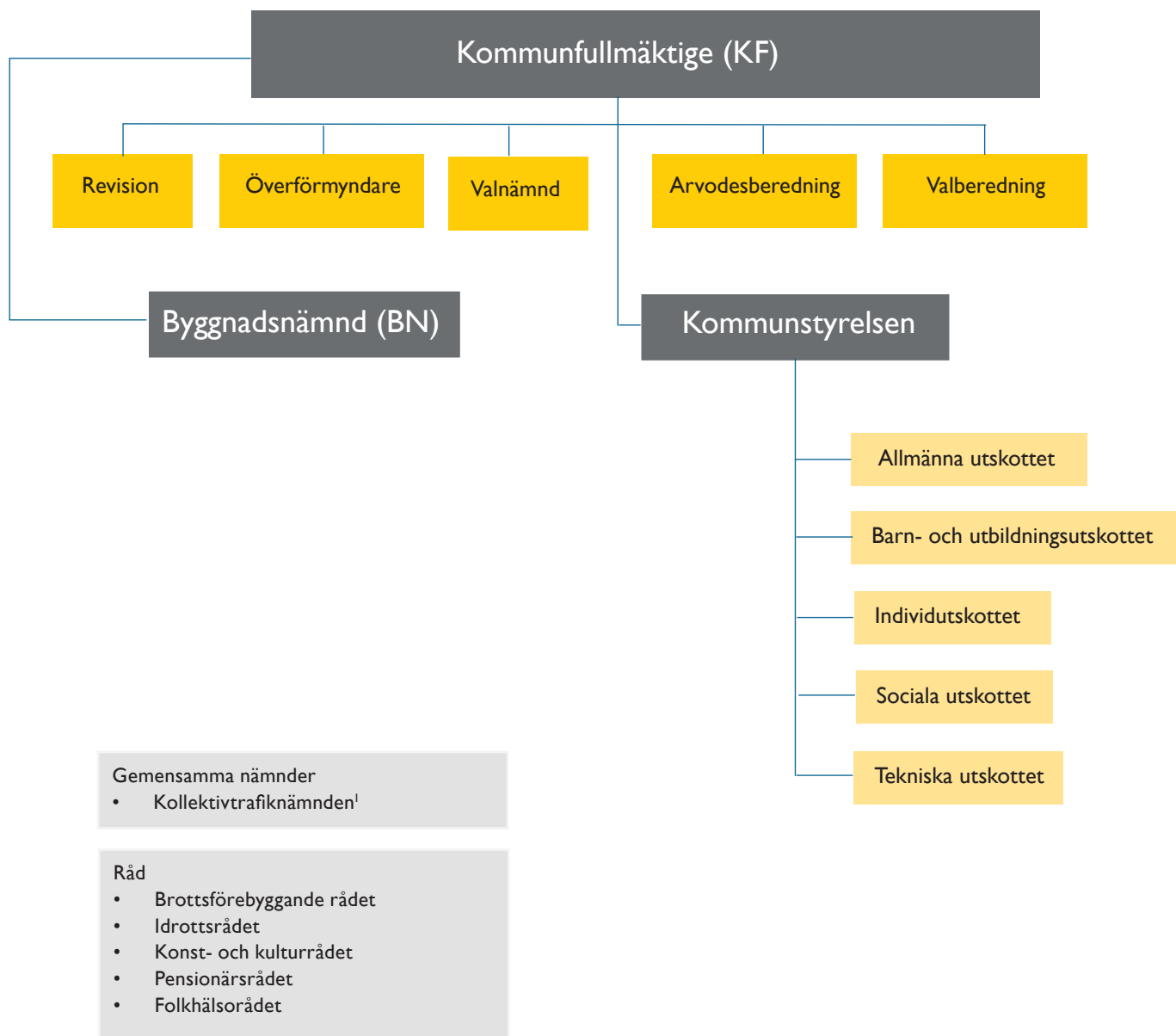
Byggnadsnämnden består av 7 ledamöter och 3 ersättare och är en fristående nämnd under kommunfullmäktige.

Byggnadsnämndens ordförande:
Knut Indebetou (M)

Vår politiska organisation

Den politiska organisationen i Hjo kommun består av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Under kommunstyrelsen finns fem utskott som bereder ärenden. Det finns även en byggnadsnämnd som hanterar bygglov.

¹Ett samarbete mellan Hjo, Tibro och Karlsborgs kommun.

Ledning

Eva Ulfenborg
Kommundirektör

Klara de Boer
Kanslichef

Lisbet Bärenholdt
Ekonomichef

Pauline de Puy
Personalchef

Mari-Louise Brage
Barn och utbildningschef

Charlotte Warling
Socialtjänstchef

Maria Berg
Samhällsbyggnadschef

Christer Svensson
Kultur, turism och fritidschef

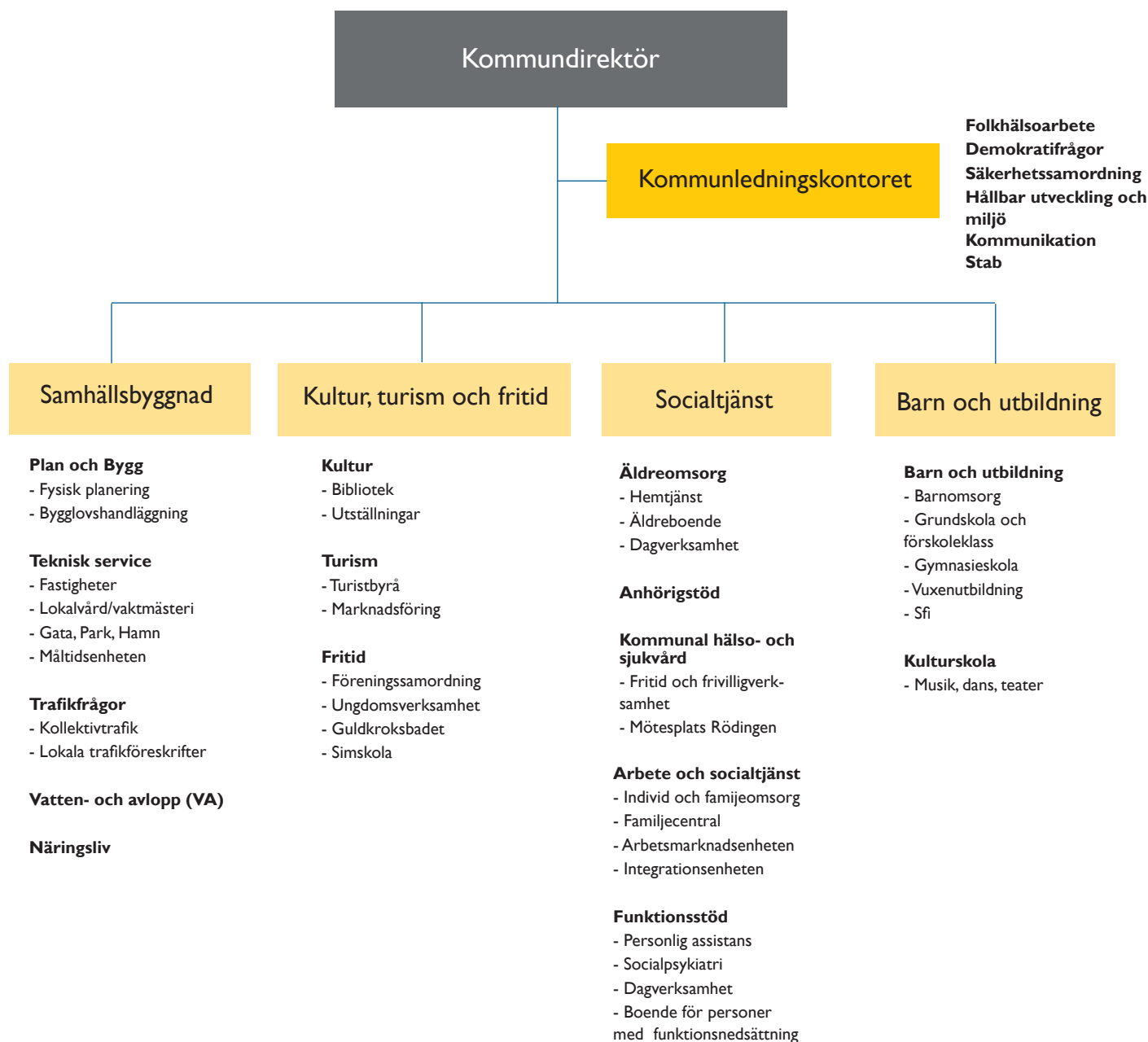
Tjänstepersonerna, som arbetar i förvaltningen, är inte politiskt valda utan anställda i kommunen. De företräder inte ett politiskt parti utan arbetar på uppdrag av den politiska ledningen i kommunen.

Kommunledningsgruppen är kommundirektörens strategiska resurs för ledning och styrning av kommunens verksamhet. Kommunens ledningsgrupp leds av kommundirektören.

Förvaltningen är uppdelad i fyra verksamhetsområden: socialtjänst, barn och utbildning, kultur, turism och fritid och samhällsbyggnad. Centralt placerade på kommunledningskontoret finns enheterna ekonomi, kansli, IT och personal. Näringsliv, säkerhet, kommunikation och folkhälsa är andra som är centralt placerade under kommundirektörerna.

Hjo kommuns förvaltning

Hjo kommuns förvaltningsorganisation består av en enda förvaltning, kommunstyrelsens förvaltning, som leds av kommundirektören tillsammans med stabs- och verksamhetschefer.

2 Förvaltningsberättelse

Översikt över kommunens utveckling	13
Den kommunala koncernen	15
Viktiga förhållanden för resultat och ställning	18
Händelser av väsentlig betydelse	24
Styrning och uppföljning	26
Viktiga förhållanden för resultat och ställning	28
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	56
Utvärdering av resultat och ekonomiskställning	58
Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv	62
Förväntad utveckling	63
Väsentliga personalförhållanden	64

Översikt över kommunens och koncernens utveckling

I detta avsnitt sammanfattas några av de viktigaste nyckeltalen tillsammans med en mycket översiktlig analys. Detta för att kunna ge en bild av de senaste årens utveckling för såväl kommunen som för koncernen.

Kommunen

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Antal invånare	9 350	9 258	9 243	9 233	9 229
Kommunal skattesats (%)	22,00	22,00	21,57	21,57	21,57
Verksamhetens intäkter	144	140	135	129	134
Verksamhetens kostnader	-774	-754	-693	-664	-649
Skatteintäkter och statsbidrag	676	645	615	587	553
Årets resultat	-7	5	27	26	12
Soliditet (%)	-	49	50	46	49
-Omräknad efter finansiell leasing av hyror införts 2024	39	42	-	-	-
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	-	28	29	25	24
-Omräknad efter finansiell leasing av hyror införts 2024	21,4	22,6	-	-	-
Nettoinvesteringar	31	26	48	78	75
Självfinansieringsgrad (%)	76	136	119	66	49
Långfristiga låneskulder	174	159	162	187	133
Antal anställda	787	776	772	776	781

Kommunen redovisar ett betydligt lägre resultat än de föregående åren och har beslutat att använda resultatutjämningsreserven för att redovisa ett nollresultat. Anledningen är framför allt verksamhetens kostnader som har ökat med kraftigt både under 2023 och 2024 jämfört med 2022. Detta är ett resultat av inflationen som tillsammans med det nya KAP-KR- avtalet har medfört bland annat ca 27 mnkr högre pensionskostnader (inkl särskild löneskatt) 2023 jämfört 2022 och med ytterligare 3,7 mnkr för 2024. Utöver pensionskostnaderna har även lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter ökat med ca 20 mnkr jämfört med föregående år.

De ökade kostnaderna har i viss mån kompensats med ökade intäkter. Intäkterna från skatter och generella statsbidrag har ökat med 31 mkr och verksamhetens intäkter har ökat med ca 4 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunen har ändrat redovisningsmetod för hyrda lokaler och tillämpar sedan 2024 finansiell leasing. Justering har gjorts för 2023 för att få jämförbarhet mot 2024 avseende såväl eget kapital som tillgångar. Nettokostnad för finansiell leasing med 903 tkr har belastats 2024. Dessa består av omvandlade hyror med avskrivningar och kapitalkostnader. Finansiell leasing avseende bilar har tillämpats sedan tidigare.

Investeringsnivån är något högre än föregående år och är 31 mnkr (26 mnkr 2023). Under 2024 har kommunen ändrat redovisningsprincip avseende hyrda lokaler och detta påverkar avskrivningarna med 13 mnkr. Jämfört tidigare år är investeringsnivån klart lägre. Den låga investeringsnivån gör att självfinansieringsgraden uppgår till 76,4 % under 2024.

Antal anställda avser antal medarbetare med tillsvidareanställning. Ökningen jämfört med föregående år beror bland annat på ökad bemanning inom förskoleverksamheten. Under 2024 har översyn varit nödvändig för att minska det prognostiserade underskottet. Prognosen visade tidigt under året att åtgärder var nödvändiga. Åtgärderna har haft effekt men har inte helårseffekt varför underskottet inte kunnat elimineras helt

Införandet av "Heltid som Norm", höja sysselsättningsgraden för den anställda men även för att minska timanställningar har påverkat antalet anställda i motsatt riktning.

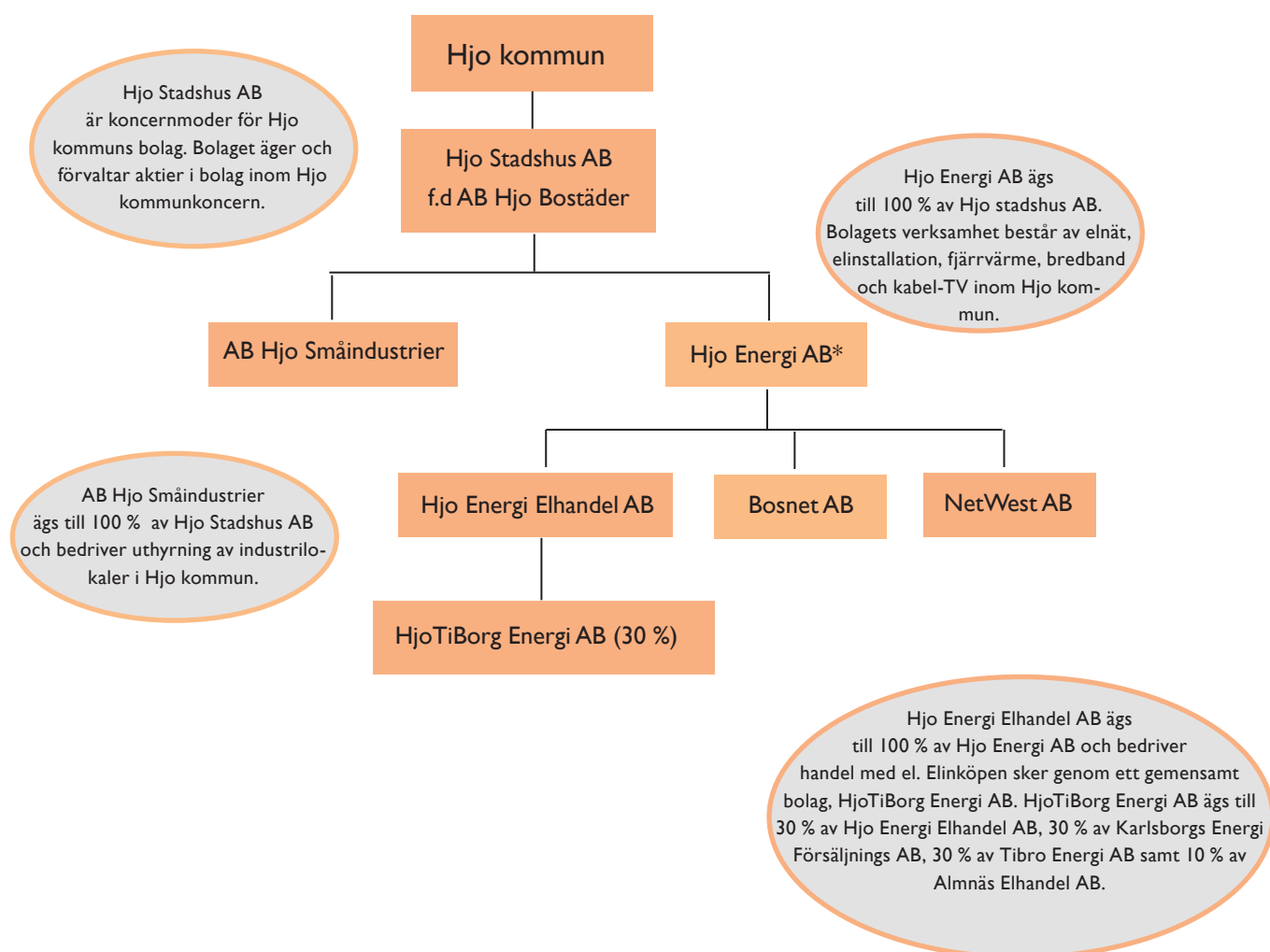
Koncernen

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	243	242	236	222	209
Verksamhetens kostnader	-851	-835	-772	-733	-705
Skatteintäkter och statsbidrag	676	645	615	587	553
Årets resultat	-2,5	1	33	33	15
Soliditet (%)		48	48	45	46
Efter justering finansiell leasing	40	40			
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)		31	32	28	27
Efter justering finansiell leasing	25	26			
Nettoinvesteringar	49	52	61	96	87
Självfinansieringsgrad (%)	92	92	127	94	63
Antal anställda	814	803	797	801	807
Investeringar/medborgare (kr)	5 240	5 600	6 600	10 397	9 427

Resultatet för koncernen är – 2,5 mnkr för verksamhetsåret 2024, vilket är ett betydligt lägre resultat än de två tidigare åren. Den huvudsakliga förklaringen finns att hitta i kommunens resultat för vilket redogörelse lämnats ovan. Bolagen har efter en nedgång 2023 nu ett förbättrat resultat för 2024 men inte tillbaka till samma nivå som 2022. Försäljningen av fjärrvärme har minskat något och är på 95% av ett normalår. Energieffektiviseringar och ändrade förbrukningsmönster hos såväl industriföretagen som hos privatpersoner har gjort att elförsäljningen har fortsatt att sjunka. Koncernens låga resultat gör att självfinansieringsgraden av koncernens investeringar också har sjunkit jämfört med de två tidigare åren.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i Hjo Stadshus AB och dess dotterbolag. Kommunen anlitar inte några privata utförare men samverkar med den kooperativa hyresföreningen Äldrehem i Hjo ekonomisk förening som tillhandahåller boende inom äldreomsorgen. Kommunens bolag, som inte har förändrats under de senaste åren, samlas under holdingbolaget Hjo Stadshus AB. Hjo kommun har inget kommunalt allmännyttigt bostadsbolag utan fastighetsmarknaden domineras av det privata Wennergrens Byggnads AB. En översikt av den kommunala verksamheten framgår av organisationsschemat nedan.

*Från och med 1 januari 2024 finns ett nybildat elnätbolag som lyfts ut från Hjo Energi.

Kommunal verksamhet i andra former

Kommunal verksamhet utförs i huvudsak i Hjo kommuns egen regi. Men vi samverkar också med andra kommuner i vårt närområde inom vissa områden. Samverkan sker för att kunna upprätthålla hög kvalitet och samtidigt hålla kostnaderna nere. Nedan följer en kortfattad redogörelse av de kommunalförbund och andra organisationer som utför kommunal service åt Hjo kommuns invånare.

Skaraborgs Kommunalförbund utgör plattformen för det gemensamma delregionala utvecklingsarbetet i Skaraborgs 15 kommuner. Förbundet ska särskilt verka inom tillväxt och utveckling samt verksamhetsstöd och intressebevakning.

I det gemensamma utvecklingsarbete för Skaraborg har arbetet i förbundet strukturerats i fyra utvecklingsområden:

- Regional utveckling
- Hållbar samhällsutveckling
- Kunskapsutveckling
- Valfärdsutveckling

Miljönämnden östra Skaraborg är nämnden för tillsyn, kontroll och prövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll för kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

- Tillsyn/kontroll och prövning enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagen.
- Miljönämnden ska följa utvecklingen inom miljö- och hälsoskyddsområdet i kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.
- Miljönämnden ska lämna råd och upplysningar till allmänheten i frågor som omfattas av nämndens ansvarsområde.

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice. Medlemskommunerna är: Alingsås, Borås, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Hjo, Karlsborg, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Öckerö, samt Västra Götalandsregionen.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg är ett kommunalförbund med medlemskommunerna Hjo, Tibro, Karlsborg, Mariestad, Töreboda, Gullspång och Skövde. Förbundet ansvarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Under 2023 har förbundet utökats med 4 kommuner (Lidköping, Grästorp, Essunga och Vara) och antalet medlemskommuner är nu 11. I samband med denna förändring har förbundet bytt namn till Räddningstjänsten Skaraborg.

Samordningsförbundet Skaraborg består av fyra parter: Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen och de 14 kommunerna: Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara. Förbundet bildades 1 januari 2021 och bestod innan dess av de tre Samordningsförbunden i Skaraborg; Östra, Västra och Norra.

Genom förbundet förvaltas en gemensam budget, ibland även med externt finansierade projekt. Målet är effektiv användning av samhällets resurser och lokala behov avgör vad som behövs för att fler personer ska få, behålla eller förbättra sin förmåga att förvärvsarbeta.

Avfall & Återvinning Skaraborg är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. Avfall & Återvinning Skaraborg (tidigare AÖS) bildades den 1 januari 2000 av Hjo, Skövde och Tibro. Karlsborg anslöt sig till förbundet 2001, Töreboda 2005, Falköping 2008 och Skara 2014. Gullspång och Mariestad anslöt sig 2016. De senaste medlemmarna är Essunga, Grästorp, Götene och Vara som anslöt sig den 1 januari 2022.

Överförmyndaren är en kommunal tillsynsmyndighet som främst styrs av kommunallagen. Överförmyndarens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Denna tillsyn skyddar personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi och som av den anledningen har en god man eller förvaltare utsedd för att hjälpa honom eller henne. Tillsynsmyndigheten är ett samarbete mellan Falköping, Hjo, Karlsborg, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Gullspång, Bollebygd, Herrljunga, Svenljunga, Vårgårda, Tranemo, Skara och Lidköping.

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg. Nämnden ansvarar för allmän och särskild kollektivtrafik. Samarbetet i Kollektivtrafiknämnden regleras i ett samverkansavtal mellan kommunerna och genom nämndens reglemente. Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling, tillsammans med Västra Götalandsregionen som är ekonomiskt ansvarig och Västtrafik som planerar och utför trafiken.

Viktiga förhållanden för resultat och ställning

För att förstå Hjo kommuns resultat och ställning är det nödvändigt att ha kunskaper om riskerna i kommunen. I nedanstående avsnitt sammanfattas därför de mest väsentliga risker som identifierats för Hjos del.

Det genomsnittliga förhållandet mellan verksamhetens nettokostnader och intäkter från skatt och generella statsbidrag är 89,2 % för de senaste fem åren. Kvoten för 2024 är 90,0 %. Vilket är en liten ökning i jämförelse med att resultatet har minskat kraftigt mellan 2022 och 2023. Till detta får läggas förändringen av redovisning för finansiell leasing där verksamhetskostnader minskat 17,5 mnkr medan finansiella kostnader ökat med 18,4 där netoeffekten av detta är 0,9 mnkr i ökade kostnader.

För 2024 ökade skatter och generella statsbidrag med 4,8 procent.

Pensionsåtagandena redovisas enligt den så kallade blandmodellen i överensstämmelse med lagen om kommunal redovisning och bokföring. Modellen innebär att pensionsrätter intjänade innan 1998 tas upp som en ansvarsförbindelse. Utbetalningarna från dessa pensionsrätter redovisas som en kostnad. Pensionsrätter intjänade från 1998 tas upp som en avsättning. Förändringen av avsättningen liksom utbetalningar från dessa pensionsrätter redovisas som en kostnad.

Pensionsskuld

I bokslutet 2024 uppgår det totala pensionsåtagandet i Hjo kommun till cirka 227,7 mnkr, vilket är 6,5 mnkr högre än föregående år. Kommunen "betalar av" på pensioner intjänade före 1998 och som redovisas som ansvarsförbindelser. Under året har dock den totala pensionsskulden ökat beroende på nytt pensionsavtal KAP-KR i kombination med den höga inflationen.

Pensionsförpliktelse	2024	2023
Total pensionförpliktelse i balansräkningen		
Avsättning inkl. särskild löneskatt	18,2	15,0
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	150,2	145,7
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	59,3	60,5
Summa pensionsförpliktelse	227,7	221,2
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde		
Total pensionsförsäkringskapital	74,5	73,4
Varav överskottsmedel	0,3	0
Summa förvaltade pensionsmedel	74,5	73,4
Finansiering		
Återlånade medel	153,2	147,8
Konsolideringsgrad	33%	33%

Kommunen har haft en god befolkningstillväxt och det är viktigt för både kommunen och de kommunala bolagen. Antal invånare påverkar kommunens intäkter och befolkningens sammansättning avgör mycket vilka resurser som behövs i samhället. Hjo har en stor ökning av invånare under 2024 jämfört tidigare under en 5 årsperiod. Ökningen har även fortsatt 2025.

Med ökningen av invånare ökar skatteintäkterna och även i vissa delar kostnadsutjämningen. Även verksamhetskostnader ökar med ökat antal invånare och då främst i verksamhet för äldre och barn.

Att kommunen har ökat antal invånare med hela 92 personer under 2024 innebär även att antal barn i förskola ökar. Kommunen har projekterat för utbyggnad av förskola men beslutade under 2024 att hyra lokaler för utökningen. Nya avdelningar tas i bruk under 2025 i lokaler som det kommunala bolaget Hjo Småindustrier som förvärvat på Redarvägen.

En ökande befolkning kräver nya bostäder och kommunen har beredskap med planlagd mark för nybyggnation.

Det är också viktigt att infrastruktur i form av el, fiber och värme matchar befolkningen. Hjo energi jobbar löpande med att svara för utbyggnad av fjärrvärme och fibernät i kommunen.

Identifiering av väsentliga risker

Brist på arbetskraft:

Arbetskraft kan komma från egna kommunen eller närområdet. Kommunen har planlagd mark för bostäder och arbetar för tillgång till en attraktiv fritid i Hjo.

Förändringar i ekonomiska situationer, osäkerhet i uppskattningar om utveckling av skatteintäkter och befolkningstillväxt och sammansättning:

Kommunen och koncernen följer ekonomin i verksamheterna samt befolkningsförändringar löpande. Kommunens planer för verksamheterna följs löpande.

Rapportering görs löpande med prognoser om helår. Snabba förändringar kan hanteras genom korta beslutsvägar och en snabborlig organisation.

Säkerhetsrisker:

Kommunen har ett systematiskt och kontinuerligt säkerhetsarbete. Se vidare under avsnittet säkerhet och beredskap.

Risker kopplade till kompetensförsörjning:

Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster medför att många nya medarbetare behöver rekryteras de kommande åren samtidigt som personer i arbetsför ålder och i sysselsättning inte ökar i tillräcklig omfattning. De största utmaningarna är att behålla samt utveckla våra medarbetare, skapa nya vägar för att bemanna våra verksamheter liksom att skapa bättre förutsättningar för att fortsätta yrkeslivet högre upp i åldrarna. För att möta detta arbetas i kommunen med att stärka sin attraktionskraft, inte minst genom att locka fler unga till yrken inom kommunal verksamhet, samarbeta med utbildningsanordnare och åtgärder kopplat till digitalisering. Trots insatserna finns fortsatt risk att kompetensbrist påverkar kvaliteten i kommunens tjänster.

Intäktsrisk bolagen:

Bolaget har en högre rörlig andel i bolagets taxor för elnät och fjärrvärme, vilket medför en högre riks beroende på väder. Hela elnätet är nedgrävt och med medför lägre risk. Större delen av bolagets investering under 2024 har varit reinvesteringar och utbyggnad av elnät och fjärrvärme i kommunen samt utbyggnad av stadsnätet.

Omvärldsrisker

Omvärldsläget med Rysslands krigföring mot Ukraina och konflikten i Mellanöstern medför fortsatt stor osäkerhet kring framtiden. Inflationstakten vände ner under 2024 och räntenivån sjönk.

Sveriges kommuner och regioner (SKR), gör bedömningen att återhämtningen från lågkonjunkturen kommer att ta fart under 2025, och framför allt under 2026. BNP-tillväxten beräknas till 2,7 procent båda åren.

Det osäkra omvärldsläget påverkar svensk ekonomi i allra högsta grad. Det gör att hushållen fortsätter att vara försiktiga. Bedömningen är att konsumtionen tar fart under året och att konjunkturen växlar upp under 2025.

SKR bedömer att finanspolitiken, med bland annat skattelättnader för hushållen, bidrar till att stimulera ekonomin. Nästa år väntas även en ökad export och ökade investeringar, efter två års minskning, bidra till återhämtningen då den globala konjunkturen blir lite starkare.

Inflationen blev högre än väntat i början av 2025 vilket kan medföra att räntan inte sänks lika mycket som tidigare beräknats under 2025.

Hjo kommuns budgetarbete bygger på SKR:s bedömningar och skatteprognoser. Den senaste prognosen (feb 2025) indikerar att skatteunderlaget ökar under 2025.

SKR:s bedömning är att sysselsättningen stärks och skatteunderlaget ökar samt att antalet arbetade timmar ökar. Därtill bidrar också högre pensionsinkomster till följd av det fastställda inkomstbasbeloppet för 2025 (ökning 5,7 procent).

Att konjunkturen därefter stärks och att skatteunderlaget ökar i linje med det historiska genomsnittet. Vi vet dock att utmaningarna ökar, bland annat pågår en förändring i demografin där fler kommer att behöva försörjas av färre. Detta leder inte bara till en obalans i försörjningskvoten utan också svårigheter med kompetensförsörjning. I många yrkesgrupper som arbetar i kommunen råder det brist på arbetskraft.

Skattesatsen i Hjo höjdes inför 2023 med 0,43 och är nu 22:00 efter att ha varit oförändrad sedan 2003. Detta innebär att kommunen ligger något över den genomsnittliga skattesatsen för samtliga kommuner men fortfarande lägre än kommuner i Hjo kommuns kategori (pendlingskommun till mindre tätort).

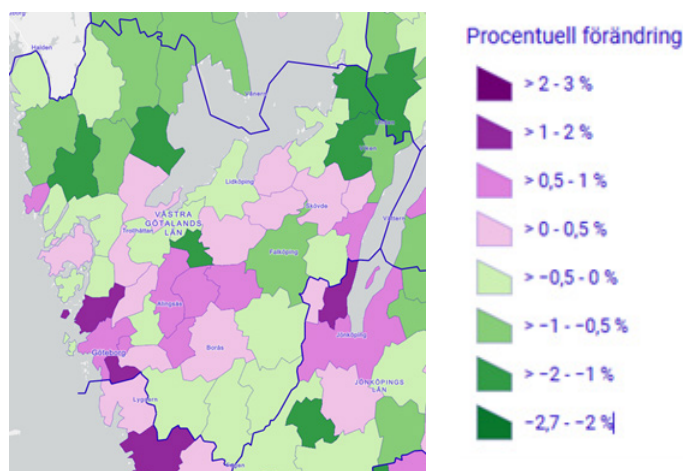
Flera tunga etablerings- och investeringsprojekt är på gång i Skaraborg: batterifabrik i Mariestad, ärtproteinfabrik i Lidköping, utbyggnad av fängelset i Tidaholm och Mariestad. Allt detta gör att Skaraborgs kommunalförbund arbetar intensivt med att samarbeta över kommungränserna för att lösa dessa utmaningar och möjligheter på bästa sätt. Trots att de stora etableringarna inte kommer att ske i Hjo kommun ser vi stora möjligheter i form av spinn-off effekter inom det lokala näringslivet, men framför allt att kunna utvecklas ytterligare som bostadsort. Vi har fina värden att erbjuda och goda förutsättningar för att öka invånarantalet.

Samtidigt finns det all anledning att vara beredd trots en återhämtning från lågkonjunkturen börjat. Återhämtningen är på väg men den tar inte fart under 2025 vilket kan leda till nedläggning av industrier i vår närhet.

Befolkningsutveckling

Den 31 december 2024 hade Hjo kommun 9 350 invånare, en ökning med 92 personer vilket motsvarar en ökning på 1 % och är en klart större ökning jämfört med 2023 då ökningen endast var 15 personer.

Befolkningsförändringar per kommun

Ökningstakten de senaste tio åren är lägre än för riket totalt, men ökningen för 2024 är mycket positiv och är den tredje bästa i länet i procentuell ökning. Ökningen över 10 år är 5,2 %. Ökningen under 2015–2017 påverkades visserligen av det stora flyktingmottagandet men andelen nyanlända i Hjo har ändå varit lågt i förhållande till riket i övrigt. Jämfört med närliggande kommuner har Hjo den procentuellt största ökningen för 2024.

Genomsnittsåldern, som är cirka 46 år, är högre än för riket och eftersom kommunen inte har någon egen gymnasie- eller högskola flyttar ungdomar i hög grad ut från kommunen i 20-årsåldern för att sedan återvända efter genomförda studier för att bilda familj.

Befolkningsprognoser från SCB respektive länsstyrelsen visar på en fortsatt försiktig ökning och att medelåldern fortsätter att stiga samtidigt som andelen invånare i arbetsför ålder minskar.

Näringsliv

I Hjo finns drygt 1 200 företag inom en rad olika branscher. De flesta av företagen har färre än tio anställda och nästan alla har färre än 50 anställda. Tillsammans bidrar näringslivet med 1 859 arbetstillfällen, vilket motsvarar drygt 56 procent av samtliga jobb i kommunen (SCB).

De största arbetsgivarna är Emballator Tectubes med ca 120 anställda, Electrobyrån 91, AnVa Hjo 76 och Magnussons måleri

52. Noterbart är att andelen anställda i tillverkningsindustrin och jordbruket ligger på en markant högre nivå än i riket som helhet.

Näringslivet i Hjo är differentierat och präglas till stor del av ett ökat antal småföretagare. Det här gör oss mindre konjunktur känsliga och mer stabila i osäkra tider med lägre efterfrågan.

År 2025 kommer fortsatt vara en tid av ovisshet gällande vår omvärld. Viss oro kring handelstullar mellan EU och USA präglar vår tids näringsliv och dess beslut kring investeringar. Tjänstesektorn har senaste tiden återhämtat sig i ljuset av att inflationen och räntorna balanserats. Tydliga indikationer från vårt lokala näringsliv visar att en återhämtning är i gång. Bygg- och anläggningsbranschen ser tydliga tecken på att hushållen börjat investera igen, det är en tydlig indikation på optimism på marknaden lokalt.

I kreditupplysningsföretaget Synas tillväxtrapport placerar sig Hjo på plats 23 av 49 kommuner i regionen, vilket är ett tapp gentemot föregående år då vi var på plats 8. Vi har dock en fortsatt god tillväxt i vårt lokala näringsliv.

Nyföretagandet i Sverige minskade under 2024 med 9%, samtidigt har 12% fler nya aktiebolag startats i Hjo, vilket innebär att vi ligger över riksgenomsnittet. Riket har under 2023 minskat nyföretagandet med 15 % men i Hjo är minskningen bara 2 % jämfört med föregående år.

Utbudet i Hjo präglas av unika butiker, restauranger och caféer som differentierar sig gentemot andra orter runtomkring Hjo. Styrkan i stadens utbud kan kopplas till platsens attraktivitet och läge som erbjuder dels fantastiska besöksmål dels boendemiljöer som lockar besökare och nya inflyttare.

I Hjo finns ett eget lokalt Nyföretagarcentrum, en välorganiserad LRF-organisation samt ett etablerat Leaderkontor (lokalt EU-kontor) som arbetar med landsbygdsutvecklingsfrågor. Vi planerar att fortsätta förstärka vår position genom att arbeta medvetet med frågor som kopplar an till stadens attraktivitet genom etableringar, nyföretagande, lokal- och markfrågor m.m. Under året har vi startat igång ett EU-projekt som finansieras till 100% av Jordbruksverket. Syftet med projektet är att stärka samverkan mellan våra gröna näringar, handel och restaurangerna. Beloppet vi har som är öronmärkt till diverse aktiviteter är 1,3 miljoner kronor fördelat på tre år.

Intresset för investeringar och etableringar ökar i Sverige. Inom forskningen ser vi begrepp som "Nyindustrialisering" och "Industri 4.0". Tre omvärldstrender kan förklara den trend vi ser; den gröna omställningen i basindustri, tillverkning och transporter, efterfrågan på hållbara värdekedjor och hemtagande av produktion, samt ändrade förutsättningar för handel och logistik.

Stora industrisatsningar och projekt förverkligas på flera platser runt om i landet. En stor del av dessa har kommit att etableras i norra Sverige, där åtskilliga miljarder väntas investeras i Västerbotten och Norrbotten vilket på sikt ska generera tusentals nya arbetstillfällen. På senare år har Skaraborg också seglat upp som ett tillväxtområde för större industrietableringar. 2022 presenterade Volvo sina ambitioner att etablera storskalig battericellsproduktion i Mariestad, en satsning i nivå med Northvolts fabrik i Skellefteå. Som en följd av detta förväntas i Skaraborg ett antal följetableringar och samhällsinvesteringar skapa hög tillväxt i området. Därtill sker miljardinvesteringar inom befintligt näringsliv, rättsväsendet och Försvarsmakten.

Hjo kommun har goda förutsättningar att flytta fram positionerna som en attraktiv plats att etablera verksamhet i. Kommunen är en attraktiv boendeort med närhet till transportinfrastruktur, arbetsmarknad och akademier i Jönköping och Skövde. Detta ser vi bevis på i att vi 2024 kan tillskriva oss ett nytt rekord gällande invånarantalet till hela: 9350st. Näringslivet har god tillväxt och samarbetsvilja. Större etableringar i närområdet kan bidra till ökad tillväxt och nya affärer för det befintliga näringslivet i Hjo. Därtill finns en trend i Skaraborg för hemtagning av produktion och tillverkning och krav på att underleverantörskedjor flyttas närmare slutprodukten.

Genom en etableringsstrategi vill Hjo kommun underlätta arbetet inför framtida etableringsförfrågningar – såväl för kommunen internt som för det investerande företaget. Strategin blir en "lathund" för kommunens intentioner, processer och val i etableringsprocessen. Väl medveten om att varje etableringsprocess har sina specifika utmaningar ska denna strategi med trygghet kunna presenteras för en nyfiken entreprenör.

Vi engagerar oss aktivt i samverkansfrågor och forum gällande nätverkstaden Skaraborg där ett stort omställningsarbete är påbörjat. Vi ser värdet av att göra saker tillsammans i Skaraborg, eftersom det som gynnar Skaraborg i förlängningen även gynnar Hjo.

Arbetsmarknad

Enligt mätningar från Arbetsförmedlingen uppgick den genomsnittliga arbetslösheten (andel inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen) för Hjo kommun under 2024 till 3,9 %. Under 2023 var den 3,7 %. Den genomsnittliga arbetslösheten har alltså ökat med 0,2 procentenheter. Samtidigt är arbetslösheten i Hjo kommun fortfarande betydligt lägre än både Västra Götaland (där arbetslösheten ökade till 6,1 % under 2024 från 5,6 % under 2023) samt riket som helhet (där arbetslösheten ökade till 6,8 % under 2024 från 6,4 % under 2023).

Vi ser en minskning i långtidsarbetslösheten (25–65 år), där andelen invånare som varit arbetslösa i mer än 6 månader minskat till 1,8 % under 2024 från 2 % under 2023. Långtidsarbetslösheten i Hjo är fortsatt lägre än både Västra Götaland och riket som helhet.

Vi ser samtidigt en ökning i andelen arbetslösa ungdomar i åldersspannet 18–24. Där har den genomsnittliga arbetslösheten ökat till 5,5 % från 3,9 % under 2023. Den genomsnittliga arbetslösheten bland unga har alltså ökat med 1,6 procentenheter. Vi ser en liknande trend både i Västra Götaland, där ungdomsarbetslösheten ökat till 7,1 % under 2024 från 6,1 % under 2023, och riket som helhet där andelen arbetslösa ungdomar ökat till 7,9 % under 2024 från 7,1 % under 2023. Ungdomsarbetslösheten är högre bland män (5,9 %) än kvinnor (5 %) i Hjo. Dessa könsskillnader är ännu större i regionen och i riket som helhet. Även om Hjo är en av de kommuner i Västra Götaland som har den lägsta nivån av arbetslöshet bland utrikesfödda, fortsätter arbetslösheten bland utrikesfödda vara relativt hög jämfört med inrikes födda. Vi ser samma mönster i regionen och i landet som helhet.

Den relativa låga arbetslösheten och långtidsarbetslösheten är glädjande och innebär bland annat läge tryck inom försörjningsstöd. Samtidigt har ungdomsarbetslösheten ökat, och strukturella skillnader i arbetslösheten kvarstår mellan inrikes och utrikesfödda. Det finns således fortfarande mycket viktigt arbete kvar att göra!

Bostadsmarknad

Bostadsmarknaden i Hjo präglas av en stor andel villabebyggelse samt hyreslägenheter som innehåller hyresrätt. Andelen bostadsrätter är relativt låg, vilket i viss mån skapar trögrörlighet då det inte alltid är ekonomiskt fördelaktigt för de äldre att sälja sina villor och flytta till lägenhet. Hjo kommuns invånarantal har dock ökat under de senaste tio åren. Detta har varit möjligt på grund av att kommunen successivt har exploaterat nya villaområden samt av att ett antal nya privata bostadsområden uppförts (till exempel Kvarteret Rönnen, Baggstedtska gården m.fl.). Under de senaste fem åren har kommunen exploaterat och sålt ett sextiototal villatomter i framförallt områdena Knäpplan och Sigghusberg.

Planberedskapen för bostäder i kommunen är god. I nuläget finns antagna detaljplaner som möjliggör cirka 230 bostäder i Hjo stad och 40 i Korsberga. Ett av de större planområdena omfattar ett nytt bostadsområde på Sjöröd norr om stadsparken, där den privata aktören Vännergrens Byggnads AB planerar att bygga 75 lägenheter i en första etapp. Rådande situation med osäkert kostnadsäge för nybyggnation gör att projektet ligger vilande. Under 2023 färdigställdes 17 nya villatomter på ett område norr om Estrid Ericsonskolan. I anslutning till detta område finns en antagen detaljplan som kan tillföra ytterligare 17 med kort varsel.

Verksamhetsrisker

I likhet med kommunsverige i övrigt är kompetensförsörjning en nyckelfråga för kommunen och dess verksamhet. För vissa person- algrupper, såsom vårdpersonal, lärare, specialpedagoger och erfara- na socialsekreterare finns rekryteringssvårigheter samtidigt som kommunen står inför pensionsavgångar de kommande åren.

Sjukfrånvaron i Hjo kommun uppgår till ca 6,8 procent och har fortsatt att minska sedan pandemin. Kommunen har de senaste åren infört friskvårdssatsningar och arbetat med att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att nå framgång kommer det också att krävas omställning, rationaliseringar och nyttjande av nya tekniska lösningar (välfärdsteknik).

Kommunen har antagit en plan för en successiv implementering av begreppet Heltid som norm, som grundar sig på en central över- enskommelse i HÖKI6 mellan SKR och Kommunal. Arbetet pågår och har lett till ökad sysselsättningsgrad och ett minskat beroende av timvikarier. Utmaningen i detta ligger framförallt i att upprätta arbetsscheman och anställningsvillkor som tillgodoser såväl effek- tivitet i organisationen som attraktivitet som arbetsgivare.

Säkerhet och beredskap

2024 har säkerhetsläget i omvärlden fortsatt vara ostadigt. Kriget i Ukraina fortsätter att dominera den säkerhetspolitiska agendan och Rysslands hybridkrigsföring har väckt frågor om Sveriges förmåga att hantera allvarliga samhällsstörningar. Sveriges nya roll som fullvärdig NATO-medlem kommer att ställa högre krav på to- talförsvarets förmåga att försvara Sverige men också kunna bidra till alliansens gemensamma försvar. EU:s NIS2- och CER-direktivet är ytterligare två förordningar som kommer ställa ännu högre krav på kommunen gällande beredskaps- och cybersäkerhetsarbetet.

Under året har Hjo kommun påbörjat arbetet med att färdigställa ledningssystemet för informationssäkerhet i syfte att möta NIS2- direktivets krav samt att åtgärda bristerna som tidigare arbete haft. Detta arbete är centralt för att möta framtidens behov gällande digitalisering men också skydda verksamheten från de risker som främmande makt eller andra aktörer ger upphov till i cyberspace.

Vidare har kommunen fortsatt verka för att integrera det lokala civilsamhället i beredskapsplaneringen där flera aktörer nu har överenskommer med kommunen samt de flesta krigsplacerat sin personal. Dessa överenskommer är ett ekonomiskt effektivt sätt att använda samhällets resurser i kris och krig samt bygga den lokala delen av det civila försvaret tillsammans med samhället.

Kommunens beredskapsuppdrag enligt lag och författning har när- mat sig uppfyllelse ytterligare genom färdigställande av flera kritis-

ka beredskapsplaner och kommunen har höjt sin ambitionsnivå gällande övning och utbildning för hantering av samhällsstörningar och krig ytterligare.

Under hösten har kommunledningen övat aktivering av sin krig- organisation vilket höjt förmågan att snabbt kunna ställa om ordi- narie organisation till att möta utmaningar under höjd beredskap. Slutsatsen av årets säkerhets- och beredskapsarbete är att det fortskrider enligt plan och kommunen har en adekvat förmåga att hantera förutsägbara risker och händelser. Denna förmåga kom- mer att växa och förbättras de närmsta åren.

Barn och utbildning

Som det framgår av målredovisningen i avsnittet om god ekono- misk hushållning är måluppfyllelsen när det gäller andelen godkän- da betyg, meritvärden och behörighet till gymnasieskola lägre än åren innan och det krävs ett kontinuerligt fokus och uppföljning av dessa resultat. Tänkbara orsaker till de lägre resultaten återge- es i verksamhetens övergripande systematiska kvalitetsarbete för läsåret 23/24. Hjo kommuns förskolor och skolor har goda förutsättningar i form av lärartäthet och behöriga lärare. Verksam- heten ser ett ökat behov av särskilt och extraordinärt stöd för våra barn och elever, vilket medför ett större behov av special- kompetens hos medarbetarna.

De nyetableringar som är på gång i Skaraborg ställer höga krav på kommunens vuxenutbildning att hitta snabba utbildningsspår för att täcka behoven av arbetskraft.

Socialtjänst

Socialtjänsten står inför en rad utmaningar och förändringar. Un- der 2025 införs en ny socialtjänstlag som kommer att innebära en stor omställning och skifte mot mer förebyggande och tidiga in- satser. Helt andra krav kommer att ställas på en kunskapsbaserad socialtjänst som ska bedrivas genom systematisk uppföljning av kvalitet och insatser. Socialtjänsten förväntas också ställa om delar av sin verksamhet till tidiga förebyggande insatser och insatser utan föregående behovsprövning, vilket kommer att innebära att kommunerna kommer att kunna erbjuda vissa insatser utan krav på ansökan, utredning och beslut. En av de mest påtagliga utman- ingarna är brist på tillräckliga resurser för att genomföra om- ställningen både ekonomiskt och personalmässigt. Regeringen har beslutat om statsbidrag för omställningen under åren 2024-2028, men omställningen kommer att kräva en mer långsiktig finansier- ing över tid.

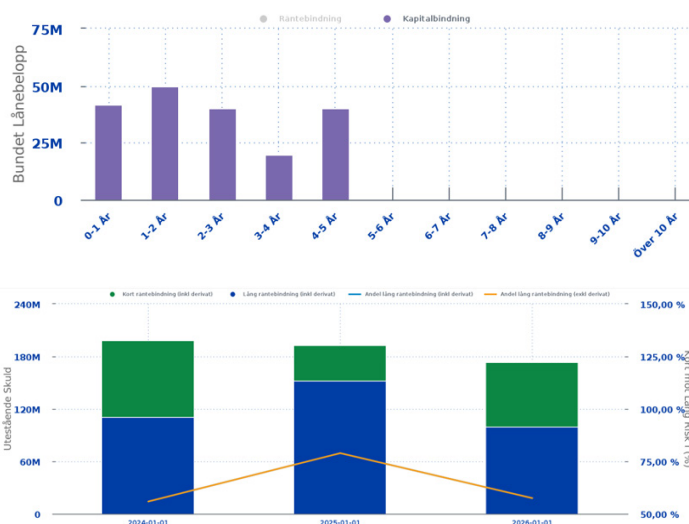
Utmaningen med kompetensförsörjning inom socialtjänstens alla områden är omfattande och kommer att kräva nya arbetssätt och nya tekniska lösningar samt ett utökat samarbete med såväl interna verksamheter som externa aktörer. Kompetensförsörjning

och rekrytering är därför en fortsatt viktig strategisk fråga för socialtjänsten. Att kunna behålla kompetent personal är avgörande för kvaliteten i verksamheten. Flera av de yrken som återfinns inom socialtjänsten är bristyrken, det gäller såväl undersköterskor/stödassistenten som socialsekreterare och chefer.

Samhällsproblem som hemlöshet, beroende och psykisk ohälsa ökar, vilket innebär ökade krav och kostnader för socialtjänstens insatser. Dessutom blir många av de problem som socialtjänsten möter alltmer komplexa, vilket kräver specialiserad kunskap och resurser. Den ökade komplexiteten ses tydligt inom barn och unga med en fortsatt ökning av antal anmälningar. Vi ser också en befolkning som blir allt äldre vilket leder till nya utmaningar och förändrande behov inom äldreomsorgen.

Finansiella risker

Enligt den av KF beslutade policyn för finans får upplåning ske för långsiktig finansiering och för att trygga kommunens kortfristiga betalningsberedskap. Upplåningen får ske i traditionella banklån, reverslån och checkkredit. Kommunens lån finns hos Kommuninvest vilket överensstämmer med antagen policy. Genomsnittlig räntebindningstid bör vara minst 3 månader och höst 3 år. På bokslutsdagen 2024-12-31 var den genomsnittliga bindningstiden 2,6 år.

Tabellen ovan visar förhållandeet mellan kort och lång räntebindningstid Grön = kort, Blå = lång

Kommunens räntebärande skulder uppgick den 31 december 2024 till ca 193 mnkr och den genomsnittliga räntesatsen vid årsskiftet uppgick till ca 2,1 %. Spridningen i förfallodag är relativt jämnt fördelad i tid och sträcker sig alltifrån 4 månader till 2029.

Kommunen har ingen överskottslikviditet utan likviditetsreserven utgörs av en checkräkningskredit om 40 mnkr. Kommunen har således inga kortfristiga placeringar eller risker förknippade med detta.

Beträffande kreditrisk så har kommunen en relativt låg skuldsättning per invånare och låneutrymme hos Kommuninvest är betryggande.

Kommunen har placering i svenska aktier i liten omfattning till ett värde av 605 tkr i bokslutet. Kommunen har förvärvat aktierna genom gåva från kommuninvånare. Enligt KFS policy får placering ske i Svenska aktier.

Bolagen har långfristiga lån på 70 mnkr vilket för kommunkoncernen ger total 263,5 mnkr och 28182:- per invånare vilket ligger långt under rikets snitt på 70 451:- per invånare.

Hantering av finansiella risker sker genom att sprida förfallodagar för lån över tid så att en förändrad räntas påverkan begränsas. Kommunen planerar för möjlighet till inflyttning genom att ha planlagda områden för nybyggnation. Uppgifter för befolkningsförändring sker löpande så även prognoser för intäkter i form av skatter och generella bidrag.

Se även känslighetsanalys s. 62.

Händelser av väsentlig betydelse

Hjo är en attraktiv boendekommun med en unik kulturmiljö, närhet och trygghet. För att Hjo fortsatt ska vara en bra plats att leva och bo på behöver vi växa balanserat och det har vi lyckats med 2024.

Efter några års blygsam befolkningstillväxt har kommunen under 2024 uppnått en betydande ökning av befolkningen. I slutet av 2023 fanns 9 258 invånare i kommunen och vid 2024 års avslut registrerades 9 350 – en ökning med 92 personer. Hjo kommun har dessutom passerat den tidigare toppnoteringen från år 1991 på 9 311 invånare.

För att denna utveckling ska fortsätta är det avgörande att kommunen fortsätter erbjuda bra välfärdstjänster, inte minst välfungerande skolor, och möjliggör utveckling av och byggnation av nya bostäder. Det är även viktigt att värna att Hjo fortsatt upplevs som tryggt och nära.

Kommunen ökar i antal invånare och så gör även antal barn i förskola. Kommunen har valt att hyra lokaler för nya avdelningar för förskola. Hjo stadshus AB har förvärvat lokaler på Redarvägen som kommer användas för förskola.

Vi pratar inte så mycket om pandemiåren längre men det är på många sätt märkbart att vi genomlevt en period av pandemi. Den första tiden efter pandemin präglades arbetslivet fortfarande av mycket distansarbete och en stor försiktighet med att gå till jobbet och med sjukdomssymptom. Distansarbete är här för att stanna men allt fler möten är fysiska och allt fler väljer att jobba på plats. Mötena i vardagen, med den gemenskap man får på köpet, har varit viktigare än vad vi kanske insett, även om distansarbete alltid kommer att finnas som en bra möjlighet och som ett "ibland-alternativ".

Vi lever med en orolig omvärld omkring oss vilket även Hjo kommun påverkas av. Det är ett stort fokus på det civila försvar och krisberedskap. Vi har en lång resa att göra och kan se att dessa frågor är kvar för att stanna under en ansevärd tid framöver. Sverige och kommunerna har mycket att hämta upp i form av kunskap, övning och samverkan. I Hjo har vi tagit flera kliv framåt genom att satsa på utbildning och övning för att stärka vår ledningsförmåga vid höjd beredskap eller vid en extraordinär händelse.

Det brottsförebyggande arbetet har fortlöp under året och Hjo kommun har haft fortsatt fokus på bland annat det trygghetskapande arbetet. Ett brottsförebyggande arbete handlar i grunden om folkhälsa. Om vi kan skapa ett tryggare samhälle så tror vi att det är en av delarna som leder det till en förbättrad folkhälsa. I samband med att Hjo kommun och regionen tecknade ett nytt ettårigt folkhälsoavtal beslutades att det brottsförebyggande arbetet skulle bli en del av folkhälsoarbetet. Detta ligger i linje med att det brottsförebyggande arbetet är en pusselbit i folkhälsoarbetet.

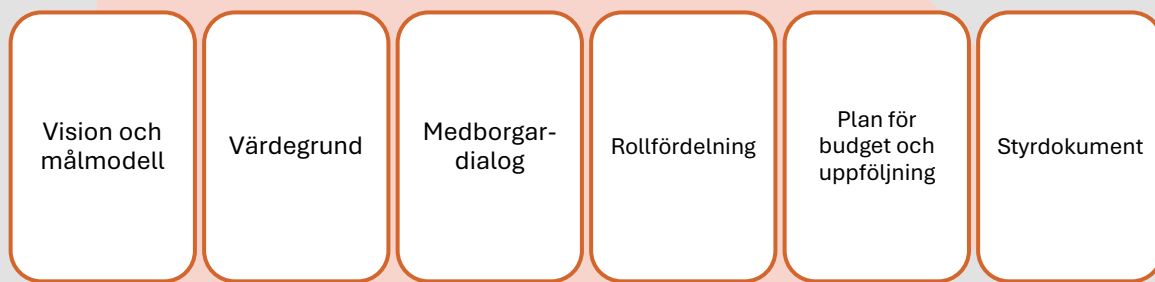
Näringslivsarbetet och samarbetet mellan näringslivet och Hjo kommun utvecklas i en mycket positiv riktning. Hjo kommun klättrade många placeringar i Svenskt näringslivs ranking. Näringslivsgalan Guldhjättat ägde för andra året i rad rum på Grebbans nöjesrestaurang. De företagsfrukostar som anordnats har varit välbesökta och företagsbesök bidrar till att samverkan mellan Hjo kommun och näringslivet utvecklas i rätt riktning.

I samband med första uppföljning av budget för kommunstyrelsen prognostiserades underskott om ca 9,4 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade om åtgärder formulerade i en handlingsplan för att minska befarat underskott. En stor del i underskottet beror på kraftigt ökade kostnader för placeringar och i budgetuppföljning för maj månad var prognosen försämrad med ytterligare 3 mnkr. Handlingsplanen har återrapporterats till kommunstyrelsen i samband med delårsboksutslutet. Åtgärderna har fått effekt på ekonomin och det slutliga resultatet blev ett lägre underskott än befarat.

Många positiva händelser har hänt under det gångna året. Några saker lyfts fram särskilt:

- Lekplatsen i Hjo stadspark har byggts om under våren så att den bland annat blivit mer tillgänglighetsanpassad.
- Hamnarnskolan har fått en förbättrad gång- och cykelväg samt bättre angöring för bussar.
- Högalidens friluftsområde har utvecklats tillsammans med föreningarna som är verksamma där. Bland annat har en MTB-arena anlagts.
- Simskolan slog deltagarrekor med 420 anmällda.
- En satsning har påbörjats genom "Smak av Hjo bygden" - ett EU-projekt som samlar råvaruproducenter, livsmedelsförelare, livsmedelshandlare och restauranger för att utveckla utbudet av lokal mat i Hjo bygden.
- Projektet "Miljöåterkoppling i realtid – för att skynda på energiomställningen" drivs tillsammans med Högskolan i Skövde. Projekt har konkretiserats under året och aktivt involverat elever och skola i frågor som rör både hållbarhet och miljö.

Kommunfullmäktige i Hjo har antagit ett styrsystem som sammanfattar hur Hjo kommun styrs. Styrsystemet kan ses som en verktygslåda i vilken det ligger sex olika verktyg: vision och målmodell, värdegrund och medborgardialog o.s.v. Tillsammans utgör de en garant för att kommunens verksamheter bygger det samhälle som vi demokratiskt har beslutat

Styrning och uppföljning

Hjos vision är "I Hjo skapar vi framtiden tillsammans". För att nå vår vision satsar kommunen på fyra utvecklingsområden: Utveckling i samverkan, Genom hela livet, En plats att välja och Hållbar livskvalitet. Kommunfullmäktige styr mot visionen genom att ange mål för kommunens arbete, mål som är nyckelfaktorer för att nå visionen inom respektive utvecklingsområde. Dessa mål följs upp vid delårsboks slut och vid årsboks slut för att se om vårt arbete leder i rätt riktning mot vår vision.

En vision och en tydlig målmodell

För att långsiktigt styra Hjo kommun har kommunfullmäktige fastställt en vision för Hjo kommun "I Hjo skapar vi framtiden tillsammans" och sex utvecklingsområden som är centrala för att nå visionen. Varje år fastställer kommunfullmäktige en budget och verksamhetsplan. I budgeten finns de prioriterade mål som särskilt ska följas upp för att se om vi är på väg att uppnå visionen. Dessa följs upp i årsredovisningen.

En gemensam värdegrund

Hjo kommun styrs också genom värderingar. Genom att leva vår värdegrund – Det goda mötet – bidrar vi som arbetar i Hjo kommun till att uppfylla visionen.

Medborgarfokus

Kultur och värderingar handlar inte bara om Hjo kommuns interna värdegrund utan är större än så; det handlar om ett samspel mellan kommuninvånare, förtroendevalda och medarbetare. Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att stötta det representativa systemet.

Rollfördelning mellan politiker och tjänstepersoner

För att kommunens styrning ska fungera optimalt krävs en tydlig rollfördelning mellan politiker och tjänstepersoner. Politikernas roll är att tydliggöra vad det är man vill uppnå och när i tiden detta ska vara gjort. Tjänstepersonens roll består av att beskriva hur uppdraget kommer att utföras och av vem.

Budget- och uppföljningsprocessen

Processen innebär i korthet att budgetarbetet delas upp i en vårprocess och en höstprocess. I vårbudgeten som antas av kommunfullmäktige i juni fastställs framförallt investeringsbudget för det närmaste året samt en investeringsplan för de nästkommande åtta åren.

Under vårprocessen antas vidare en preliminär driftbudget med ekonomiska ramar för respektive politikområde. Eftersom kommunen endast består av två nämnder (inkl. byggnadsnämnd), sker indelning av verksamheten istället i politikområden. Under hösten uppdateras sedan budgetförutsättningarna med bland annat nya skatteprognoser från SKR och uppdaterad information från förvaltningen. Slutliga drifts- och investeringsbudgetar antas sedan av kommunfullmäktige under november, då också skattesatsen fastställs.

Uppföljning av det ekonomiska utfallet sker fyra gånger per år (efter utfallet för mars, april, augusti och oktober).

Uppföljningen efter augusti är den mest djupgående och resulterar i en delårsrapport för årets första åtta månader. I samband med detta redovisas också arbetet med att uppnå kommunfullmäktiges prioriterade mål och en prognos för måluppfyllande upprättas. En slutlig uppföljning av såväl verksamhetsmål som finansiella mål sker sedan i årsredovisningen.

Kommunens budget- och uppföljningsprocess finns beskriven i en särskild plan antagen av kommunfullmäktige.

Styrdokument - gemensam struktur

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styr verksamheten med hjälp av olika styrdokument. Det finns "Riktlinjer för Hjo kommuns styrdokument" som förtydligar vilka olika typer av styrdokument som finns i Hjo kommun och vilken beslutsnivå som gäller. Styrdokumentet i Hjo ska vara tillgängliga, enkla och så få som möjligt för att skapa goda förutsättningar för delaktighet, styrning och uppföljning.

Bolagskoncernens ekonomi följs upp i samband med delårsbokslut och bokslut. Delårsbokslutet redovisas av bolagens VD i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Bokslut för bolagskoncernen ingår i den sammanställda redovisningen i kommunens bokslut och även den redovisas av bolagens VD på kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Intern kontroll

I början av året upprättas en plan för intern kontroll som täcker hela kommunstyrelsens förvaltning. Planen antas av kommunstyrelsen, vanligtvis i februari. Det interna kontrollarbetet bedrivs sedan under året. Resultatet avrapporteras till kommunstyrelsen efter årets slut tillsammans med åtgärder som antingen redan genomförts eller som kommer att genomföras för att öka den interna kontrollen. När allvarliga och sannolika risker uppdagas så inväntar inte förvaltningen den samlade rapporteringen vid årets slut, utan åtgärder vidtas då direkt för att minska risken.

Till sin hjälp har förvaltningen riktlinjer för intern kontroll och en rutin med mallar som förklarar syfte med mera. Dessa finns på kommunens intranät.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Visionsberättelse

Hjo växer och utvecklas tillsammans med vår omvärld. Genom goda möten samverkar vi och hittar vägar mot en hållbar framtid. Vi bevarar och värnar vår unika stadsmiljö, landsbygd och Vättern. Vi som bor, lever och verkar i Hjo möter framtiden med mod inför förändring och nya lösningar.

Visionen är en målbild och ett bra sätt att beskriva vår vision är att se den som ett verktyg. Visionen är dit vi strävar och utvecklingsområdena anger riktningen. Den nya visionen konkretiseras genom fyra utvecklingsområdena med tillhörande prioriterade mål.

Nya utvecklingsområden

De fyra nya utvecklingsområdena syftar till att spegla Hjos styrkor, möjligheter och utmaningar. Uppföljningen sker genom de prioriterade målen med tillhörande indikatorer. "Utveckling i samverkan" återspeglar vår metod för att nå en gynnsam utveckling – genom samverkan och det goda mötet. "Genom hela livet" samlar kommunens kärnuppdrag – med utbildning, stöd och omsorg genom hela livet. "En plats att välja" belyser att för att Hjo skall kunna utvecklas krävs att platsen är attraktiv att både bo på, verka i och att besöka. "Hållbar livskvalitet" innebär att om vi alla skall leva i Hjo, Skaraborg eller världen med livskvalitet behöver vi skapa gemensamma förutsättningar för ett hållbart samhälle – både socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Som nämnts har mycket hänt i omvärlden sedan visionen antogs 2013. Arbetet med översynen av vision och utvecklingsområden har präglats av Agenda 2030 och de 17 globala målen. En gemensam global strävan mot ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Ett bra verktyg för att sätta olika mål och målkonflikter i relation till varandra samt att förstå den egna kommunens eller landets roll i den globala helheten. I vår närmaste omvärld har det även där skett förändringar där Skaraborg hamnat i fokus för vår tids utmaningar och möjligheter.

För Hjos del blir samverkan central för att både bidra till omställningen och ta del av möjligheterna den medför. Aktörerna i Hjo kan genom att våga satsa, prova, vara nyfiken och modiga ta del av Skaraborgs möjligheter och vara delaktiga i världens gemensamma utmaningar. Samverkan är central både inom kommunen och med våra omgivande aktörer.

Vision och utvecklingsområden:

Hjo kommuns målmodell

Analys och bedömning av god ekonomisk hushållning

Nedan följer en redovisning av det arbete som gjorts för att nå kommunfullmäktiges prioriterade mål för verksamheten. År 2024 har kommunfullmäktige beslutat om 14 mål för den kommunala organisationen. Av dessa är 11 riktade till kommunens verksamheter och tre är finansiella mål för Hjo kommun. Utöver dessa har även bolagen ett antal mål genom ägardirektiv.

Ambitionen är att det till varje mål ska finnas en indikator som ger stöd i analysen om att vårt arbete leder till önskat resultat. Till majoriteten av målen finns flera indikatorer men för ett av målen sker bedömning av målnuppfyllelsen helt utifrån genomfört arbete. Det är önskvärt att indikatorerna utvecklas positivt men i bedömningen av målnuppfyllelsen lägger vi stor vikt vid genomfört arbete och kvalitativa signaler.

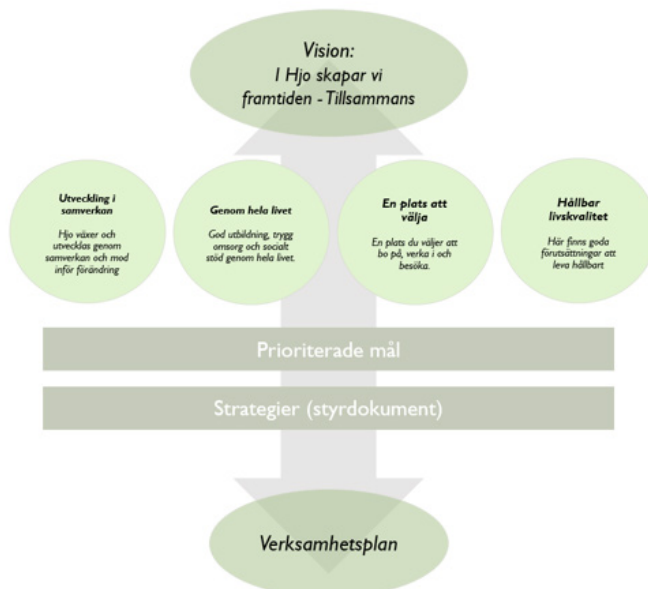
Vid målnuppföljningen görs en sammantagen bedömning av mätbara indikatorer och icke mätbara resultat. Sammantaget ska nämnderna utifrån uppföljningen kunna redovisa för kommunfullmäktige om verksamheternas arbete leder i riktning mot målen. Detta redovisas genom att ange en riktning för målet – målutveckling:

- Grön - utveckling i riktning mot målnuppfyllelse
- Orange – otillräcklig progression, ej närmast sig målnuppfyllelse
- Rött – utveckling går åt fel håll, minskad möjlighet till målnuppfyllelse

Det finns också möjlighet för kommunstyrelsen och byggnadsnämnden att komplettera med uppdrag för att styra verksamheten. Kommunfullmäktige och nämnderna styr också verksamheten med hjälp av politiskt antagna strategier och planer.

För flera av våra verksamhetsmål använder vi SCB:s medborgarundersökning som indikator. Vi deltar i undersökningen vartannat år. Enkäten genomfördes i Hjo kommun år 2024 och resultatet av denna samt övriga indikatorer som redovisas årligen kommer att ligga grund för den slutliga bedömningen av målnuppfyllelsen.

I nästkommande avsnitt redovisas uppföljningen avseende kommunfullmäktiges 14 prioriterade mål inom visionens respektive utvecklingsområde 2024. 11 mål är verksamhetsmål och 3 är finansiella. Utöver detta har fullmäktige också genom ägardirektiv 3 mål som avser bolagen. Utifrån dessa mål, tillgängliga resurser och övrig styrning utarbetar förvaltningen en årlig verksamhetsplan där arbetet för att nå målen beskrivs och motiveras.

Resultat målutveckling 2024

- Grön - utveckling i riktning mot måluppfyllelse
- Orange – otillräcklig progression, ej närmare sig måluppfyllelse
- Rött – utveckling går åt fel håll, minskad möjlighet till måluppfyllelse

Utvecklingsområde 1: Utveckling i samverkan

Mål 1: Utveckling och framtidstro genom delaktighet

Utvecklingsområde 2: Genom hela livet

Mål 2: Stöd, vård och omsorg möjliggör ett självständigt liv och en känsla av välbefinnande

Mål 3: Invånarna får stöd på vägen till hållbar egen försörjning

Mål 4: Barn och elever utvecklar goda kunskaper i en skola präglad av trygghet och arbetsro

Utvecklingsområde 3: En plats att välja

Mål 5: En attraktiv boendemiljö som möter invånarnas behov

Mål 6: Hjo kommun bidrar till att besöksnäringen utvecklas hållbart med fokus på hela kommunen och besökare året om

Mål 7: Hjo kommun ska möjliggöra näringslivets etablering, expansion och utveckling

Mål 8: Ett rikt fritids- och kulturutbud för människor i alla åldrar

Utvecklingsområde 4: Hållbar livskvalitet

Mål 9: I Hjo är det enkelt att leva hållbart

Mål 10: Alla kommunala verksamheter arbetar för en gynnsam utveckling och miljö och klimat

Mål 11: Vi värnar vår kultur- och livsmiljö

Utvecklingsområde I: Utveckling i samverkan

Mål I: Utveckling och framtidstro genom delaktighet

Arbetet under året som gått

Samverkan i olika former är centralt i alla verksamhetsområden, både med andra kommuner, akademien, näringslivet och civilsamhället. Under året har nya former för samverkan skapats och redan etablerade former har stärkts. Ett exempel på en ny arena för samverkan finns bland annat inom besöksnäring och näringsliv, där satsningen “Smak av Hjöbygden” har påbörjats. Detta är ett EU-projekt som under tre år kommer att samla råvaruproducenter, livsmedelsförädlare, livsmedelshandlare och restauranger för att utveckla utbudet av lokal mat i Hjöbygden.

Projektet ”Miljöåterkoppling i realtid – för att skynda på energiomställningen” som drivs tillsammans med Högsolan i Skövde har konkretiserats under året och aktivt involverat elever och skola i frågor som rör både hållbarhet och miljö. Under året har även samverkan med civilsamhället skett. Till exempel arrangerade kommunen gemensamma aktiviteter med föreningen “Omställning Hjö” i samband med Earth hour – ett sätt att gemensamt informera och sprida kunskap om klimat och hållbarhet.

Under året har en ny dialogform mellan elevråd och kommunstyrelsen etablerats. Strukturerade samtal hålls nu mellan elevrådet och KsAu varje termin. Syftet är att föra en dialog och utbyta tankar och idéer.

Under 2024 deltog Hjö kommun i SCB:s medborgarundersökning, där 1 000 slumpvis utvalda invånare kan svara på frågor kring hur de ser på sin kommun. Några av de områden som undersöks är skola och omsorg, boende och boendemiljö, trygghet i samhället, jämlikhet och integration samt förtroende.

Bedömning av målutveckling

Samverkan är centralt i alla verksamheter och många initiativ har tagits för att stärka delaktigheten i utvecklingen av Hjö. Generellt får Hjö höga betyg på delaktighet och inflytande i medborgarundersökningen, jämfört med snittet i landet. Resultatet är dock lägre än i den tidigare mätningen (år 2022). Detta visar på vikten av att fortsatt arbeta med delaktighet och transparens både tillsammans med invånare och anställda samt att göra en fördjupad analys på området.

Bedömning av målutveckling: otillräcklig progression, ej närmast sig målpuppfyllelse →

Indikator:	2024	2023	2022	2021
Antal invånare 31/12. (SCB Kolada N01951)	9 351	9 258	9 243	9 233
Andel som upplever att kommunens politiker är lyhörda till invånarnas tankar och idéer kring kommunen och dess verksamheter (SCB Medborgarundersökning)	31% (riket 24,1%)	-	47,3% (riket 24,8%)	-
Andelen som uppger att möjligheten att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra (SCB:s Medborgarundersökning N00651)	38,4% (riket 34,2%)	-	53,4% (riket 35,5%)	-
Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel % (SCB:s medborgarundersökning)	66% (riket 53,3%)	-	73,5% (riket 55,4%)	-
Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? % andel stora/ganska stora möjligheter (LUPP undersökningen fråga G3)	-	26%	-	-
Andel förstagångsväljare som röstade i senaste valet (Kolada U17410)	88%	88%	88%	86%
Svenskt Näringslivs ranking avseende kommunens service och bemötande till företagare (ranking)	94	-	157	-
Fastighetspris småhus, tkr	-	2 449	2 124	2 074

Utvecklingsområde 2: Genom hela livet

Mål 2: Stöd, vård och omsorg möjliggör ett självständigt liv och en känsla av välbefinnande

Arbetet under året som gått

Socialtjänst – individ- och familjeomsorg

Inom socialtjänstens område är delaktighet centralt för goda resultat och verksamheten arbetar med detta på många olika sätt. Arbetsmarknadsenheten har under året arbetat aktivt med delaktighet och uppföljningar genom att använda en egen enkät, Mätstickan, där de frågat deltagarna om delaktighet och i vilken utsträckning de fått vara med i sin egen planering. Resultatet visar på att deltagarna i mycket hög grad är nöjda med utbudet av insatser och i hög grad känner delaktighet i sin planering.

Inom Barn och familj har socialsekreterarna börjat använda utredningsplaner. Familjerna är genom utredningsplanerna mer delaktiga i utredningar från början och de gör upp en plan för utredningstiden tillsammans med socialsekreteraren. Ett nytt arbetssätt har implementerats med samverkansdialog/forum för familjehemspplacerade barn. Arbetssättet syftar till att skapa en ökad samverkan mellan vårdnadshavare och familjehem.

Även inom öppenvården, Dialogen, har ett arbete inletts med att öka kvaliteten i genomförandeplanerna utifrån delaktighet och en ökad meningsfullhet för klienterna. I detta arbete ingår även att rutinmässigt arbeta med uppföljningar/avstämningar för att utforska vart klienten befinner sig utifrån målet med stödet.

Vuxnenheten har sökt statsbidrag för att starta upp "Bostad först", vilket är en modell för minskad bostadslöshet. Nya riktlinjer kring socialpsykiatri har tagits fram och ett arbete har påbörjats med att se över strukturen kring arbetsmetoder för boendestöd. Boendestödet har fått ett utökat uppdrag genom att även omfatta målgruppen med beroendeproblematik. Biståndshandläggarna har arbetat med en ökad samsyn med flera olika metoder så som feedback och att läsa varandras utredningar.

Under 2024 har handläggare och enhetschef haft mer dialog kring placeringar för att överväga hemmaplanslösningar och säkerställa att resurserna används på rätt sätt.

Inom LSS-verksamheterna har arbetet med ökad delaktighet genom boenderåd med brukarna blivit tydligare med regelbundna träffar. Brukarråd/APT sker även inom daglig verksamhet. Arbetet har påbörjats för att bygga upp en organisation för fritidsaktiviteter tillsammans med andra grannkommuner. En första aktivitet genomfördes i decem-

ber med stort deltagande. Under året har man inom samtliga LSS-verksamheter gått igenom genomförandeplaner, framför allt utifrån delaktighetsaspekten.

Socialtjänst - äldreomsorg

En målsättning för året var att komma vidare med arbetet med differentieringen av arbetsuppgifter. Det har dock ännu inte kunnat fattas ett formellt beslut kring införandet av de arbetsbeskrivningar som behövs för att genomföra differentieringen, främst till följd av oförutsedda händelser kopplade till omorganiseringen av verksamhetsområdet. Under slutet av året togs dock ett färdigt underlag fram och förväntas vara beslutat under början av 2025.

Under året har äldreomsorgen fortsatt jobbat med värdeskapande insatser för våra äldre, främst på våra särskilda boenden. Den främsta satsningen har varit "Ung omsorg" som varje helg erbjuder aktiviteter och guldkant till våra boende. Utöver "Ung omsorg" har planering fortlöp kring att starta upp ett projekt med en kommungemensam aktivitetssamordnare inom äldreomsorgen. Detta projekt har dock fått stå tillbaka på grund av det ekonomiska läge som rått under 2024.

Brukarråd finns idag på samtliga somatiska boenden och inom demensomsorgen har istället anhörigträffar instiftats. Verksamheten ser goda resultat av detta hittills.

Äldreomsorgen har aktivt arbetat för att bevaka och införa den välfärdsteknik som bedöms relevant för vår verksamhet. I nuläget inväntar Hjo kommun flera av de upphandlingar som VGR och Västra Götalands kommuner driver gemensamt inom området genom satsningen "Digitala hjälpmedel i samverkan", dessa förväntas bli tillgängliga under 2025. Planen var även att införa ett välfärdsbibliotek där de äldre i kommunen kan få lov att prova välfärdsteknik som finns inom dagligvaruhandeln och på så sätt minska tröskeln för att införskaffa denna hjälp i vardagen.

Bedömning av målutveckling

Alla delar av socialtjänsten arbetar aktivt med delaktighet och utveckling av resultat och kvalitet. Mätningar görs bland brukare och klienter för att få en indikation på hur nöjda de är med insatserna, men också hur insatserna kan utvecklas.

Klienterna inom socialtjänsten visar på en hög sammantagen nöjdhet. Brukarna i hemvården är mycket nöjda med sina insatser och mätningen bland de boende på särskilda boenden visar en nöjdhet i paritet med riket. Inom LSS har en brukarundersökning gjorts på boendena, med en ökad andel som trivs hemma. Sammantaget har verksamheterna arbetat aktivt med delaktighet och utveckling av kvaliteten i insatserna vilket är en god grund för ett självständigt liv och en känsla av välbefinnande.

Bedömning av målutveckling: utveckling i riktning mot målpuppfyllelse

Indikator: Socialstyrelsen, egen enkät, SCB Medborgarundersökning	2024	2023	2022	2021
Andel som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med den hemtjänst de har	89% (riket 85%)	85% (riket 86%)	91% (riket 86%)	n/a
Andel som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med sitt äldreboende	77% (riket 78%)	83% (riket 78%)	78% (riket 77%)	n/a
Andel klienter inom Socialtjänst som är sammantaget nöjda eller mycket nöjda med insatsen (egen enkät).	85% (riket 87%)	84% (riket 86%)	89% (riket 86%)	95% (riket 85%)
Trivs du hemma? (enkät till brukare i gruppbostad, andel positiva svar, egen enkät)	77% (riket 75%)	75% (riket 83%)	-	
Andel positiva till hur äldreomsorgen fungerar i kommunen (ny).	73,8% (riket 55,4%)		69,6% (riket 54,3%)	
Andel positiva till hur omsorgen om personer med funktionsnedsättning fungerar i kommunen (ny).	72,2% (riket 66,8%)		75,4% (riket 69%)	
Andel positiva till hur socialtjänstens stöd till utsatta personer fungerar i kommunen (ny).	54,5% (riket 50,7%)		68,4% (riket 50,9%)	

Mål 3: Invånarna får stöd på vägen till hållbar egen försörjning

Arbetet under året som gått

Vuxenutbildningen, Lärcentrum, har haft en fortsatt samverkan med Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten (AME) och näringslivet. Det har varit framgångsrikt att tillsammans hitta lösningar för de som av olika anledningar står långt ifrån samhället och arbetslivet. Under läsåret 2023/2024 har aktivitetsansvaret minskat från 34 till 21 ungdomar. Även här har samarbetet med AME, näringslivet och Hjo folkhögskola varit framgångsrikt och viktigt. Ungdomarna erbjuds praktik, vägledningssamtal, motiverande samtal eller återgång till studier.

Att erbjuda kombinationsutbildningar har varit framgångsrikt. Majoriteten av de som har deltagit har idag någon form av anställning. Hösten 2024 startade två kombinationsutbildningar: park och grönytor samt lokalvård. Lokalvårdutbildningen omfattar 20 veckors studier med praktik och språkstöd och riktar sig främst mot SFI-elever.

För de ungdomar som av olika anledningar inte börjar gymnasiet efter grundskolan är det viktigt att utöver undervisning i grundskoleämnen eller gymnasiekurser ha insatser som är positiva för elevens kunskapsutveckling. Det kan till exempel handla om motivationshöjande insatser som praktik, ett utökat samarbete med näringslivet, utökad studie- och yrkesvägledning och Ung företagsamhet.

För att mäta utveckling och stegförflyttning har AME följt upp arbetet med den så kallade BIP-modellen. BIP-modellen kommer ur en omfattande progressionsmättningsstudie som har undersökt vad som faktiskt gör att personer i en komplex situation börjar arbeta eller studera. Ett annat arbetssätt är studiebesök, vilket har gjorts kring studier och utbildning. Fler individer än tidigare har anvisats till arbetscentrum. I den rapporterade närvaron ses att antalet deltagartimmar har ökat. Både den förväntade närvaron och den faktiska närvaron har ökat på enhetens arbetscentrum och antalet inskrivna under oktober är det högsta på över två år. Ett nytt arbetssätt med reflexiva team har införts; det innebär att arbetsgruppen var 6-8:e vecka diskuterar gemensamt och på så sätt kan stegförflytta komplexa ärenden.

AME har under året gjort uppföljningar genom att använda Mätstickan där de har frågat om delaktighet och i vilken utsträckning deltagarna har fått vara med i sin egen planering. De har haft deltagar-APT var sjätte vecka som fallit väl ut, där fler deltagare deltar och agerar under mötena. I en mätstickan-undersökning gjord med 40 respondenter svarar 90 % att de inte saknar någon aktivitet på arbetscentrum och 35 personer svarar att de inte ser att något behöver ändras för att de ska bli mer delaktiga i planeringen.

Kön till budget- och skuldrådgivningen har kortats ned från ett drygt 30 individer vid årets början till 8 i december 2024. Detta har möjliggjorts genom att arbetstid har frigjorts från handläggare genom förflyttning av individer till ett projekt (Cresco Creare). Det projektet tar slut i början av 2025 och därför är budgettilldelningen av 0,7 extra tjänst till budget- och skuldrådgivning 2025 nödvändig för att hålla nere köerna även 2025.

Under 2024 har 3-dagarsmålet (att anvisas till en arbetsmarknadshandläggare inom tre dagar efter att en ansökt om ekonomiskt bistånd) hållits i hög utsträckning. För de fåtal individer vars väntetid överskridit tre dagar har det funnits rimliga förklaringar i samtliga ärenden utom ett.

Bedömning av målutveckling

Genom bland annat samverkan med näringslivet och en ständig utveckling av både metoder och utbud har vuxenutbildningen och AME uppnått mycket goda resultat i sitt arbete med att stötta individer på vägen mot egen hållbar försörjning.

Bedömning av målutveckling: utveckling i riktning mot målopptfyllelse

Indikator: Öppna jämförelser gymnasieskola och IFO Kolada (jämförelse med riket inom parentes)	2024	2023	2022	2021
Andel vuxna som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat stöd (Kolada U31462)	86% (riket 79%)	79% (riket 80%)	92% (riket 80%)	82% (riket 78%)
Tre dagars målet uppnått (bedömning om målet är uppnått ja/nej)	ja	nej	nej	n/a
Andel individer vidare i egen försörjning efter avslutad insats på arbetsmarknadsenheten.	*	35%	36%	31%
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar; andel (%) (Kolada N02797)	*	*	5% (riket 6%)	6% (riket 6%)
Personer i kommunens aktivitetsansvar; andel (%) av inv. 16–20 år (Kolada: N18741)	*	13% (riket 12%)	11% (riket 11%)	10% (riket 11%)
Andel positiva till hur kommunala vuxenutbildningen fungerar i kommunen (ny) (Kolada: N00534)	93,3% (riket 77,6%)	-	90% (riket 76%)	-

Mål 4: Barn och elever utvecklar goda kunskaper i en skola präglad av trygghet och arbetsro

Arbetet under året som gått

Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet 22/23 identifierades utvecklingsområden för barn och utbildning. Det fanns ett fortsatt behov av att arbeta med betyg och bedömning för högre likvärdighet och samsyn inom och mellan kommunens skolor. Verksamheten såg också att den fortsatt hade skillnader mellan pojkars och flickors studieresultat och att betygen för elever i åk 6 skiljde sig något åt mellan skolorna i Hjo kommun.

Trygghetsenkäter visade att arbetet med att förbättra arbetsron behövde stärkas ytterligare. För att få en progression i utvecklingen togs det fram övergripande mål som beskriver syfte, genomförande och hur målen ska utvärderas.

Betyg och bedömning, uppföljning

Barn- och utbildningsverksamheten har fortsatt arbetat med sambedömning i syfte att uppnå likvärdighet och rättssäkerhet. Förutsättningar för detta har getts bland annat genom extra tid till lärarna och en kompetensutvecklingsdag vigd åt sambedömningen. En förstelärargrupp har utvecklat ett arbetssätt som innebär likvärdighet före, under och efter nationella prov och andra uppgifter som ska bedömas. Det handlar inte enbart om att byta prov med varandra utan exempelvis också om stickprover. Den höga överensstämmelsen mellan resultat på nationella prov och slutbetyg indikerar att detta arbete gett resultat. Något som ytterligare tyder på att rättssäkra och likvärdiga betyg sätts är att Hjoelever i hög utsträckning klarar sina gymnasiestudier på 3 år, näst högst andel i Skaraborg. Barn och utbildning har också arbetat med ämnesträffar under året, där kollegor i samma ämne från olika enheter och stadier träffas och gemensamt bland annat tolkar styrdokument och betygskriterier. Grundskolan använder metoder för screening av elevers kunskapsnivå, exempelvis Bornholmsmodellen och Legilexi. Just Legilexi har tidigare visat att Hjoelever i årskurs 3 ligger mycket bra till vad gäller läsförståelse. Vuxenutbildningen i Hjo deltar i nätverk på Skaraborgsnivå inom vilka man sambedömer och tolkar

styrdokument med kollegor från andra kommuner. I förskolan har pedagogerna självskattat sin undervisning och utbildning och upplevelsen är att detta erbjuds med hög kvalitet utifrån förutsättningarna. Man utgår mycket från barnens intressen och inkluderar dem även i reflektion, vilket har varit givande.

Värdegrund och Trygghet och studiero, gemensam uppföljning

Värdegrunden inom barn- och utbildningsverksamheten är noll tolerans mot kränkande ord och handlingar, vilket har en stark koppling till arbetet med trygghet och studiero. Hela barn- och utbildningsverksamheten arbetar utifrån Hèlén Jenvéns forskning med tydliga regler som alla måste följa. Under året håller även enheterna på att ta fram arbetsplatsöverenskommelser, vilka bidrar till samsyn kring vad som gäller på respektive skola och hur personalen ska förhålla sig till och agera utifrån det. En av enheterna har under året fått en tillsyn av Skolinspektionen, vilken fann att de flesta viktiga delar i arbetet för trygghet och studiero finns på plats. De godkände även planen mot diskriminering och kränkande behandling, vilket utgör ett kvalitetsintyg även för övriga enheter eftersom de följer samma mall och struktur. Det organiserade rastaktivitetsprogrammet, Rast-A, har implementerats på samtliga F–6-enheter. Programmet bidrar till tryggare raster och minskar risken för mobbning och utanförskap. Samtliga grundskoleenheter genomför trygghetsvandringar tillsammans med eleverna där man systematiskt identifierar mindre trygga platser, som därefter åtgärdas. Värdegrundsarbetet har under året också tagit sig uttryck i form av att Lärcentrum uppmärksammat hedersrelaterat våld och förtryck, både riktat till medarbetare och till elever. SYV-planen, som löper genom alla stadier, är en viktig pusselbit i att försöka bryta könsstereotypiska mönster av studie- och yrkesval, vilket även det har en koppling till värdegrunden.

Ledning och stimulans, uppföljning

Hela barn- och utbildningsverksamheten arbetar med lär-samtal som metod, vilken har blivit väl implementerad och som under året även har lärts ut till andra verksamheter inom kommunen. Utvecklingspedagoger har tillsatts inom förskolan. De motsvarar grundskolans förstelärare och arbetar med förskolans utvecklingsområden, återbruk och att inspirera de andra pedagogerna genom exempelvis workshops. Lilla Hammarn, en resursverksamhet för elever med extraordinära behov, har startats upp och utvecklats vidare under året. I verksamheten finns specialkompetens som kan bemöta eleverna och deras behov på ett bra sätt. Pedagogernas kompetens och det lilla sammanhanget skapar bättre förutsättningar för eleverna att komma i lärande. Metoden re-pulse används på flera enheter med syfte att lära eleverna att hantera sina känslor. Metoden kan användas både på individ- och gruppnivå. Några medarbetare på respektive grundskoleenhet har fått fördjupad re-pulseutbildning. Flera grundskoleenheter arbetar med att skapa lektionsstrukturer som skapar extra tydlighet och förutsägbarhet i undervisningen.

Bedömning av målutveckling

Så gott som alla barn i åldern 1–5 år är inskrivna i förskolan och enkäter till vårdnadshavare visar att de i mycket hög grad upplever att deras barn trivs i förskolan, för 2024 var siffran hela 98 %.

Grundskolan har arbetat strategiskt med betyg och bedömning. Eleverna i Hjo har hög överensstämmelsen mellan resultat på nationella prov och slutbetyg, vilket indikerar att detta arbete har gett resultat. Något som ytterligare tyder på att rättssäkra och likvärdiga betyg sätts är att Hjoelever i hög utsträckning klarar sina gymnasie-studier på 3 år, näst högst andel i Skaraborg. Under året har en enhet fått en tillsyn av Skolinspektionen. Resultatet visade att arbetet för trygghet och studiero fungerar väl. Skolinspektionen godkände även planen mot diskriminering och kränkande behandling, vilket utgör ett kvalitetsintyg även för övriga enheter eftersom de följer samma mall och struktur.

Flera av de indikatorer verksamheterna mäter årligen visar på goda resultat, med bland annat en stigande andel gymnasieelever som tar examen inom 4 år. Dock har exempelvis andelen som uppnår betygskriterierna i alla ämnen minskat, och det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har sjunkit till ett värde under genomsnittet för de senaste fem åren. Verksamheten har i sitt systematiska kvalitetsarbete hittat flera tänkbara anledningar till det lägre resultatet. Många klasser svarar positivt på frågan om arbetsro, dock gäller inte detta alla årskurser. Under året har till exempel Guldkroksskolan 7–9 haft svårigheter att säkerställa trygghet och arbetsro i tillräckligt hög grad.

Bedömning av målutveckling: otillräcklig progression, ej närmast sig målpåfyllelse →

Indikator: Öppna jämförelser grundskolan – kommunala skolor, Kolada, Antagningskansliet, SCB medborgarundersökning

	2024	2023	2022	2021
Elever i åk 9 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	68 %	82%	84%	73%
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel % SCB och Skolverket Kolada N15428	79 %	86%	84%	82%
Genomsnittligt meritvärde för elever årskurs 9 i kommunala skolor (17 ämnen): Kolada	213	225,7	213,2	232,7
Andelen elever som svarar att de alltid eller ofta har arbetsro på lektionerna, svar åk 5*	-	46%	-	-
Andelen elever som svarar att det alltid eller ofta har arbetsro på lektionerna, svar åk 8*	-	41%	41%	+
Andelen elever som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet? Svar åk 5*	71 %	-	80%	-
Andelen elever som svarar "helt och hållet" eller "till stor del" på frågan Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet? Svar åk 8*	56%			
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn trivs på förskolan***	98%	96%	95%	95%
Andelen barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg, andel % Kolada SCB och Skolverket N11801	-	84%	86%	85%
Kursdeltagare i Komvux på grundläggande nivå som avslutat kurs med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, antal (Kolada N18919)	-	42%	55%	-
Kursdeltagare i Komvux på gymnasial nivå som avslutat med godkända betyg, andel av de som avslutat kurs, antal. (Kolada N18948)	-	86%	68%	100%
Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel % N17461	88 %	73%	76%	76%
Andel positiva till hur grundskolan fungerar i kommunen (ny) N00531 (SCB Medborgarundersökning)	47 %	-	72%	-

Utvecklingsområde 3: En plats att välja

Mål 5: En attraktiv boendemiljö som möter invånarnas behov

Arbetet under året som gått

Planeringen för att Hjo kommun ska utvecklas som en attraktiv boendekommun är en ständigt pågående process. Hjo kommun har under år 2024 fortsatt arbetet med samhällsplaneringen, den fysiska miljön och insatser för att fler ska kunna leva, bo och verka i Hjo.

En bra plats att leva och bo på

Hjo är en attraktiv boendekommun med en unik kulturmiljö, närhet och trygghet. För att Hjo fortsatt ska vara en bra plats att leva och bo på behöver vi växa balanserat. Efter några års blygsam befolkningstillväxt har kommunen under 2024 uppnått en betydande befolkningsökning. I slutet av 2023 fanns 9 258 invånare i kommunen och vid 2024 års avslut registrerades 9 350 – en ökning med 93 personer. Hjo kommun har dessutom passerat den tidigare toppnoteringen från år 1991 på 9 311 invånare; detta i ett läge när befolkningen minskar i många kommuner. För att denna utveckling ska fortsätta är det avgörande att kommunen fortsätter erbjuda bra välfärdstjänster, inte minst välfungerande skolor, och möjliggör utveckling och byggnation av nya bostäder. Det är även viktigt att värna att Hjo fortsatt upplevs som tryggt och nära.

Grönområden, natur och offentlig miljö

Välskötta parker, grönområden, lekplatser och närheten till Vättern bidrar till att Hjo upplevs som en attraktiv boendekommun. Utomhusmiljöer som inspirerar till lek, rörelse och motion är viktigt, inte minst för folkhälsan. I medborgarundersökningen 2024 angav 95 procent att skötseln av allmänna platser fungerar bra i kommunen. Hjo kommun fortsätter därmed upprätthålla en hög nöjdhet med skötseln och har fortsatt betydligt högre resultat jämfört med riket.

Under 2024 har utvecklingen av Guldkroksområdet påbörjats. Som första skede har en ny detaljplan tagits fram för en mindre del av fastigheten Söder 3:43, i anslutning till området. Syftet med detaljplanen är att utöka antalet parkeringsplatser vid området med cirka 70 platser.

Ombyggnationen och tillgänglighetsanpassningen av stadsparkens lekplats färdigställdes under våren.

I Högaliden har kommunen i samarbete med de aktiva föreningarna på området byggt en mountainbike-arena som invigdes 2024. Området har också fått en ny entré med nya skyltar, enligt en ny grafisk profil som har tagits fram.

I slutet av 2024 blev friluftsbastun på Guldkroksbadet klar. Bastun kom till tack vare privat sponsring och är belägen i det södra långhuset vid badhytterna på Guldkroksbadets strand. Bastun är tillgänglig under allmänna öppettider, men också möjlig att boka för privata tillfällen.

Planberedskap

Kommunen arbetar med att ha fortsatt god planberedskap med planlagd mark i attraktiva lägen. Under 2024 har bland annat detaljplanen för Löjan 11 (gamla macken mitt emot stadsparken) blivit antagen. Detaljplanen möjliggör ett flertal bostäder och lokaler för centrumverksamhet. Detaljplanen för ytterligare sex småhustomter vid Varpet vid Mullsjön har ställts ut för granskning och förväntas vinna laga kraft innan sommaren 2025. Detaljplanen för kvarteren Skatan/Kråkan ska ställas ut för granskning våren 2025 och antas innan sommaren. Detaljplanen ska möjliggöra viss förtätning i form av ett mindre antal bostäder. Ett arbete med planprogram för Hamnardal med omgivningar har också påbörjats för att undersöka möjligheterna till ett kompletterande varierat bostadsutbud. Området ligger nära Skogshyddans förskola, som tack vare den nya detaljplanen som antogs hösten 2024, kan byggas ut med tre nya avdelningar. Ytterligare planarbete för ett 40-tal bostäder pågår av en privat intressent i Tråkebo, söder om Hjo stad.

Arbetet med Hjo kommuns nya översiktsplan pågår. Inom ramen för det arbetet har en samrådsversion för nya riktlinjer för bostadsförsörjning tagits fram under 2024. Den utgör ett viktigt underlag för kommunens planering av bostadsbyggande. Genom konsultföretaget Krook & Tjäder har även en lokaliseringsutredning för jordbruksmark tagits fram. Lokaliseringsutredningen tydliggör hur kommunen ser på väsentliga samhällsintressen för kommunens långsiktiga utveckling. Den redogör för de områden i kommunen som har övervägts för bebyggelseutveckling och hur förutsättningarna för bebyggelseutveckling ser ut med hänsyn till jordbruksmarksperspektivet.

Bedömning av målutveckling

Hjo växer och utvecklas både sett till invånarantal och samhällsplanering. Utöver en stark tillväxt i invånarantal har Hjo kommun tagit fram nya planer för bostäder samt utveckling och förnyelse av offentliga miljöer. Invånarna ger dessutom mycket höga betyg till skötseln av våra allmänna platser, vilket är en viktig faktor för att vara en plats som människor väljer att leva och bo på.

Bedömning av målutveckling: utveckling i riktning mot målpuppfyllelse

Indikator: SCB Medborgarundersökning/Kolada	2024	2023	2022	2021
Antal invånare.	9 350	9 258	9 243	9 233
SCB:s Medborgarundersökning: Kommunen är en bra plats att leva och bo på, andel % som svarar "Mycket bra" eller "Ganska bra".	97,2% (riket 92,4%)	-	96,3% (riket 92,4%)	-
SCB:s medborgarundersökning. Skötseln av allmänna platser fungerar bra i kommunen andel %. Kolada N00605	95,3% (riket 79,7%)	-	92,5% (riket 80,7%)	-
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner den 31/12, antal per tusen invånare. SKR: Öppna jämförelser-egen undersökning i kommunen. Kolada N07923	*	32,4	-	46,3
Färdigställda bostäder, nybyggnad, antal/1000 inv, kolada	*	1,4	2,2	1,5
Färdigställda bostäder i flerbostadshus, nybyggnad, antal/1000inv	*	*	0,4	0,5
SCB:s Medborgarundersökning: Andel som kan rekommendera andra att flytta till Hjo	75,1% (riket 63,2%)	-	78,8% (riket 62,6%)	-

Mål 6: Hjo kommun bidrar till att besöksnäringen utvecklas hållbart med fokus på hela kommunen och besökare året om

Arbetet under året som gått

Under 2024 har hållbarhet fortsatt att stå i fokus. Arbetet med att utveckla en hållbar besöksnäring som tar hänsyn till både invånare och besökare fokuserar på "när och där det inte är fullt". Arbetet är en del av Turistrådet Västsveriges initiativ för en hållbar besöksnäring i hela regionen – Hållbarhetsklivet – som Hjo kommun är en del av. Arbetet under året har bland annat inneburit följande satsningar:

- Fortsatt utveckling av Hjo Stadspark – den offentliga parken som reseanledning.

Stadsparksdagen genomfördes för första gången och blev lyckad. Evenemanget planeras att genomföras varje år.

- Vidareutveckla samarbeten och gemensamma nätverksinsatser

Nätverket Tre Trästäder har bland annat medverkat på Seniormässan i Stockholm och varit på gemensam studieresa till Eksjö. Samverkan sker även inom närverket Runt Vättern och med andra kommuner i Skaraborg, bland annat med gemensamma kampanjer och ett nytt bokningsverktyg. Levande Hjobygden genomförde i maj Hjobygdsrundan med många besökare.

- Vidareutveckla affärsstöd och hållbarhetsarbete inom besöksnäringen

Utveckling av besöksnäringen utförs genom att arbeta enligt Turistrådets affärsmodell Sverige-Norden-Världen och Hållbarhetsklivets principer. Därtill genomför turismen företagsbesök, nätverksträffar och workshops under hela året för att stötta och utveckla näringen. Under året har flera verksamheter stöttats i att utveckla sina verksamheter och fler har anslutit sig till Hållbarhetsklivet.

- Produktutveckling och paketering

Butiken och entrén i Kulturkvarteret har ändrat skepnad för att tydliggöra temaåret Design Hjo 2024. Digitalt har temaåret uppmärksammats med en sida på Visit Hjos webbplats och i sociala medier. Projektet Smak av Hjobygden startade i juni och i oktober genomfördes en studieresa till Halland.

- Evenemangsutveckling när och där det inte är fullt

En mycket lyckad julmarknad genomfördes i samarbete med Hjo Handel. Statistiken visar att 4 800 personer reste till Hjo den dagen.

- Utökad kunskap om vår plats och våra besökare

Under året har fortsatt insamling av data genomförts i syfte att skapa bättre underlag för kommunens fortsatta utvecklingsarbete och för att möjliggöra mer effektiv resursanvändning. Exempel på detta är bland annat ett verktyg kallat Tratten (evenemang) och Telia Crowd Insights. Marknadsundersökning på badet fortsatte enligt plan.

Indikator: bedömning av årets arbete

Bedömning av målutveckling

Besökssiffror visar sammantaget att det har varit ett mycket lyckat år för Hjo ur ett besöksnäringssperspektiv. Efter pandemin har framför allt svenska turister stått för den stora ökningen som vi sett sedan dess, medan de utländska besökarna inte hittat tillbaka i samma utsträckning. Här finns en potential att genom mer riktat arbete locka fler utländska besökare framöver.

Bedömning av målutveckling: utveckling i ritning mot måluppfyllelse

Mål 7: Hjo kommun ska möjliggöra näringslivets etablering, expansion och utveckling

Arbetet under året som gått

Näringslivet i Hjo kommun visar tydliga tecken på en positiv utveckling. I Svenskt näringslivs ranking av företagsklimatet klättrar Hjo från placering 204 till 98. Resultatet indikerar att kommunens företagsklimat har förbättrats avsevärt under det senaste året. Detta är också Hjo kommuns högsta placering sedan mätningarna startade 2003. Hjo kommuns sammanfattande omdöme förbättrades från 3,38 till 3,84 år 2024. En ökad attraktivitet inom näringslivet i kombination med hög kännedom leder till fler nystartade företag, intern stolthet och en samverkanskultur som stimulerar tillväxt. Sammantaget stärker det också Hjo som boendeort.

- Planberedskap och etablering

Under 2024 har kommunen fortsatt arbetet med planberedskap för ny industrimark och påbörjat arbetet med en strategi för att tydliggöra hur vi vill lokalisera nya verksamheter som vill etablera sig.

Hjo kommun har relativt få lediga tomter för ny industri- och verksamhetsmark i Hjo stad. Förvaltningen behöver därmed arbeta för att möjliggöra fler områden för industrimark, för såväl tyngre industri som lättare industri och verksamhetslokaler. I dagsläget pågår ett detaljplanearbete för Norra industriområdet som möjliggör 12 hektar ny industri/verksamhetsmark. I planen ingår även en möjlig ny anslutning till väg 195. Kommunen för en dialog med Trafikverket om när en sådan anslutning är möjligt att få till. Detaljplanen beräknas färdigställas under 2025.

Utöver planberedskapen har även ett arbete påbörjats med en etableringsstrategi som tas fram i samarbete med näringslivet. Strategin väntas bli färdig under 2025. Syftet är att underlätta, vägleda och förbereda Hjo kommun och exploatören under etableringsprocessens olika faser.

- Enkelt att samarbeta

Arbetet med att skapa forum, träffas och diskutera frågor som rör Hjo och näringslivet har fortsatt under år 2024. I arbete med ett nytt bostadsförsörjningsprogram fördes dialog med såväl fastighetsägare som mäklare kring bostadsmarknadens läge.

Kommunen och näringslivet jobbar också tillsammans för att stärka det civila försvaret. Kommunen har under 2024 verkat för att teckna överenskommelser med privata aktörer i syfte att samarbeta i fred, men särskilt under höjd beredskap. Dessa överenskommelser har i vissa fall kompletterats med kommunstyrelsens utpekande av aktörer som viktiga för totalförsvaret vilket gjort det möjligt för dessa aktörer att krigsplacera sin personal. Överenskommelserna syftar till att utnyttja kommunens och de privatas samlade resurser för att hålla samhället fungerande under svåra påfrestningar.

Skolan, vuxenutbildningen och näringslivet samarbetar för att bidra till kompetensförsörjningen. Bland annat har ett samarbete inletts med Tidaholms sparbank som bjudit in årskurs 3 till banken, sponsrat årskurs 5 med en studieresa till Nordens ark och gett årskurs 9 en lektion i privatekonomi. Arbetet med ESF-projektet "Val för livet" har också fortsatt under 2024 för att våra unga ska få rätt förutsättningar att göra smarta gymnasieval.

Hjo kommun har under året fått 1,3 miljoner kronor av Länsstyrelsen Västra Götaland till projektet "Smak av Hjobygden". Projektet är treårigt och sträcker sig fram till våren 2027. Arbetet leds av en projektledare, Hjo kommuns näringslivsutvecklare och besöksnäringsutvecklare tillsammans med en styrgrupp bestående av lokala matproducenter, boendeanläggningar och restaurangägare.

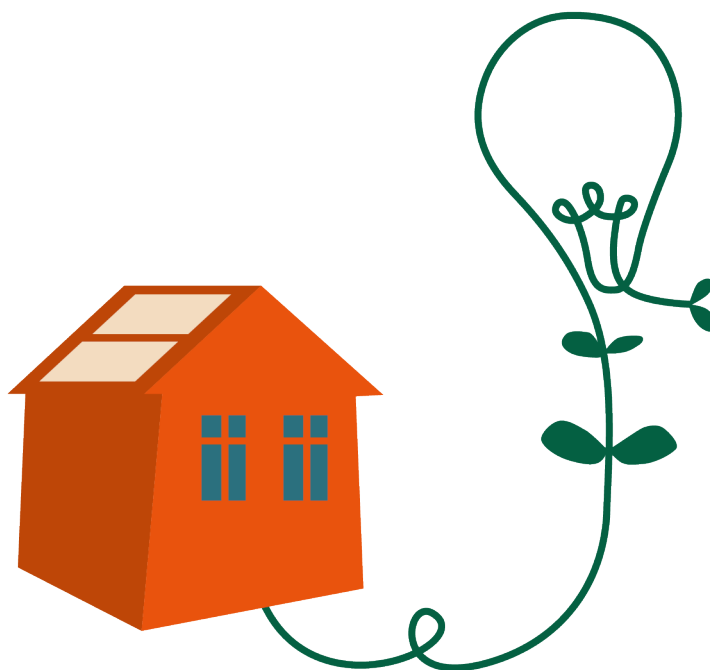
Ett 40-tal företagsbesök, 6 näringslivsfrukostar och 8 branschspecifika nätverksträffar har arrangerats under året. En yrkesmessa arrangerades i början av året, med 35 företag och 100 yrkesverksamma personer på plats.

Bedömning av målutveckling

Genom samverkan och strategiskt arbete har Hjo kommun bidragit till att möjliggöra näringslivets expansion och utveckling. Ett arbete som bland annat har gett resultatet "årets klättrare" i Skaraborg när det gäller Svenskt näringslivs ranking av företagsklimatet.

Arbetet under året har bestått av värdeskapande aktiviteter för näringslivet lokalt och i samverkan med andra kommuner, samt ett mer långsiktigt arbete för att skapa förutsättningar för etableringar och kompetensförsörjning.

Bedömning av målutveckling: utveckling i riktning mot måluppfyllelse

Mål 8: Ett rikt fritids- och kulturutbud för människor i alla åldrar

Arbetet under året som gått

Kultur, turism och fritid har under året arbetat för att kultur- och fritidsaktivitetsutbudet ska vara omfattande och tillgängligt.

Ung i Hjo – Ung i Hjo har arbetat med att anpassa verksamheten efter ungdomars behov. Möjligheten att fullt arbeta enligt planeringen med ungdomscoacher var begränsad, dels eftersom personalresurser gick till barn och utbildning, dels på grund av planerad frånvaro. Från den 1 september var återigen två (av tre) ungdomscoacher på plats och intensifierade arbetet med att få ungdomar att med egen kraft stå för aktiviteterna. Ett samarbete har även inletts med kulturchefen för att ta ett helhetsgrepp kring kulturutbudet för ungdomar i Hjo.

Stötta föreningslivet – Ett nytt system för att boka lokal, ansöka om bidrag och lotteritillstånd samt synas i föreningsregistret har implementerats. Nästan alla ansökningar om aktivitetsbidrag gjordes via det nya systemet.

Tillgängliga lokaler och anläggningar – Tack vare att det nya bokningssystemet är integrerat med passersystemet har betydligt färre passerkort och taggar behövt skapas och hämtas ut. En översyn av avgifterna har gjorts och från och med den 1 januari 2025 gäller de nya riktlinjerna, med främsta syfte att förenkla och främja nyttjande av kommunens lokaler, anläggningar och andra ytor.

Högalidens friluftsområde - Högaliden MTB Arena stod klar i september. Vid arenan har bland annat skyltningen och entrén förbättrats och en ny väg har anlagts från parkeringen till spårcentralen. I maj arrangerades Högalidens dag, där föreningarna på Högaliden fick visa upp sig och erbjuda aktiviteter. Utomhusgymmet och hinderbanan invigdes också under året.

Projekt och aktiviteter för prioriterade grupper - Senior sport school genomfördes under hösten med 15 deltagare som fick testa aktiviteter och lära sig mer om hälsa i samarbete med föreningarna i Hjo, Livingroom och RF SISU.

Med start i april erbjöd Ung i Hjo plugg- och rörelsekväll på Guldkroksområdet en kväll i veckan. Besöksantalet har tyvärr varit lågt men vi tror att upplägget har potential att locka många på sikt. Sommaridrottsskola genomfördes med 35 barn i åldern 8–12 år som fick testa olika aktiviteter. Simskolan slog rekord i antalet deltagare med 420 anmälda barn.

Ett möte genomfördes med berörda verksamheter inom funktionsvariationer. Nästa steg är att inventera behov och önskemål bland eventuella deltagare och personal, samt göra en omvärldsbevakning.

I september genomfördes en föreningskväll på Guldkroksskolan där föreningar fick visa upp sig och sin verksamhet. Cirka 20 föreningar deltog.

Utställningar med tema Formgivning – Fem utställningar och två föreläsningar genomfördes på temat under året.

Skaraborgssamarbete och gemensamma satsningar inom kulturarv - Ett samarbete som bland annat har gett mycket bra räckvidd på den gemensamma (digitala) marknadsföringen.

Vidareutveckling av Hjo Skördefest – I 100 personer besökte Kulturkvarteret inklusive Park och Lilla Park under skördefesten och cirka 1 800 personer reste in till Hjo den dagen.

Utveckling av Digiteket – En seniorcoach har erbjudit digital guidning på Kulturkvarteret en gång i månaden genom "IT-hjälpen". Stadsbiblioteket har återkommande så kallade Digidelevenemang och Digitaltjänster, där den som vill kan få stöd och praktisk hjälp med digitala frågor.

Shared Reading – Shared reading organiseras på Kulturkvarteret och Rödingen och har under året utökats med nyttillkomna läsare. Shared reading arrangeras också på de särskilda boendena Villa Rosel och Sigghusberg, samt håller på att startas upp för små barn.

Kulturskolan – Kulturskolan har under året nått ut till många barn och unga genom kursverksamheten och samverkan med skolan. Kulturskolan och skolan arrangerade allsångsprojektet "Bokmalar och sångfåglar" för årskurs F–3. Danseleverna genomförde en föreställning på Park och kulturskolans vårshow hade temat film. Kulturskolan samverkar också med pensionärsgrupper, kyrkan och Folkhögskolan. Hjoborna har kunnat se kulturskolan vid bland annat nationaldagsfirandet och Luciafirandet.

Bedömning av målutveckling

Under året har Hjobor i alla ådrar kunnat ta del av en bred palett av kultur och fritidsaktiviteter. Indikatorerna från medborgarundersökningen visar att andelen som är positiva till utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen ökar med nästan 15 procentenheter och ligger klart över rikssnittet. Även andelen som är positiva till utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen ökar med drygt 8 procentenheter och är nu över rikssnittet. Däremot återstår arbete med att bland annat visa på de möjligheter som finns vad gäller tillgång till de kommunala idrotts- och motionsanläggningarna.

Bedömning av målutveckling: utveckling i ritning mot målpuppfyllelse

Indikator: SCB Medborgarundersökning/Kolada	2024	2023	2022
Andel positiva till öppettiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar (inkl badhus, ishallar etc)	67,9% (riket 82,1%)	-	72,7% (riket 82,9%)
Andel positiva till invånarnas möjligheter att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar	68,5% (riket 79,8%)	-	68,6% (riket 80,3%)
Andel positiva till utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen	84,9% (riket 70,9%)	-	70,7% (riket 67,7%)
Andel positiva till utbudet av friluftsområden i kommunen	93,4% (riket 88%)	-	87,7% (riket 86,5%)
Andel positiva till skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar	85% (riket 78%)	-	88,3% (riket 79,6%)
Andel positiva till utbud av böcker och tidskrifter på biblioteket	97% (riket 95,2%)	-	96% (riket 94,9%)
Andel positiva till utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen	40,1% (riket 35,3%)	-	32% (riket 33%)
Andel positiva till utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen	75,9% (riket 54,9%)	-	78,8% (riket 51,5%)
Andel av alla barn och unga som går i kulturskolan, 6–19 år, % (Kolada)	15% (riket 11%)	13% (riket 13%)	
Andel positiva till det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen	62,2% (riket 64,5%)	-	69,5% (riket 65,9%)

Utvecklingsområde 4: Hållbarhet livskvalitet

Mål 9: I Hjo är det enkelt att leva hållbart

Arbetet under året som gått

En viktig förutsättning för hållbar livskvalitet är möjligheterna att gå och cykla i kommunen. Under 2024 har kommunen fokuserat på att fortsätta utveckla gång- och cykelvägnätet. Arbetet med att rusta upp cykelbanan längs banvallen närmar sig sitt slut. Fokuset på att förbättra säkerheten för de som går och cyklar till våra skolor har fortsatt och under 2024 fick Hammarnskolan en förbättrad gång- och cykelväg samt bättre angoring för bussar. Rosenlunds busshållplats utmed Skövdevägen har försetts med nya cykelparkeringar med tak och en närtrafikållplats.

Kommunikation och kunskapshöjande insatser har genomförts som planerat under 2024. Under Earth hour genomfördes aktiviteter under en hel vecka tillsammans med biblioteket, utvecklingspedagogerna i förskolan, energi- och klimatrådgivarna och föreningen "Omställning Hjo". Pollineringsveckan genomfördes för första gången. Genom samverkan med Hjo Biodlarförening, Naturskyddsföreningen och förskolorna anordnades olika aktiviteter och en utställning på Kulturkvarteret.

Forskningsprojektet som Hjo kommun genomför tillsammans med Högsolan i Skövde har börjat mäta bland annat ljud och temperatur i klassrum på Guldskrokskolan och trafikmängd på gator som angränsar till skolan. Som en del i kommunikationen runt projektet startade kommunen femtonkampanjen med aktiviteter på torget och återkommande tips i sociala medier.

Under året har arbete med samverkansgrupperna SSPF och SAMBU fortsatt – två samverkansgrupper kring barn och unga med aktörer både från kommun, region och polismyndigheten. Kommunen har även utbildat instruktörer inom ABC Tonår, vilket är ett universellt föräldraskapsstöd. Många insatser kopplade till social hållbarhet löper på sedan tidigare år, exempelvis Senior sport school och livsstilsveckan på högstadiet.

Bedömning av målutveckling

En hållbar vardag och livskvalitet innebär ett samhälle med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet i hög grad. I Hjo finns många av de komponenter som ger en hållbar livskvalitet. För att det skall bli ännu enklare och ännu mer självklart att leva hållbart krävs mer av fler aktörer i samhället; hållbarhet är ett gemensamt mål. Hjo kommun har bidragit med både kunskapshöjande insatser och faktiska förändringar för att göra det enklare att leva hållbart, men det finns mer att göra.

Bedömning av målutveckling: otillräcklig progression, ej närmast sig målpåfyllelse ➡

Indikator: SCB:s medborgarundersökning, Kolada, Hälsa på lika villkor	2024	2023	2022	2021
SCB:s medborgarundersökning: Andelen positiva till kommunens information kring vad invånarna kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan. Kolada N00637*	62% (riket 60%)	-	57,5% (riket 51,5%)	-
SCB:s medborgarundersökning: Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel %. Kolada N00570*	84,1% (riket 82,4%)	-	79,5% (riket 81,5%)	-
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	-	394	403	451
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) (hälsa på lika villkor) *	66,4%	-	68%	71%
Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	-	15%	14%	14%
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	29% (riket 30%)	32,4%	32,5%	30,2%
Trygghet: känner sig trygg i sitt bostadsområde (hälsa på lika villkor) *	-	-	100%	-

Mål 10: Alla kommunala verksamheter arbetar för en gynnsam utveckling och miljö och klimat

Arbetet under året som gått

Hjo kommun strävar efter att minska sin klimat- och miljöpåverkan med utgångspunkt i de sex fokusområdena i kommunens hållbarhetsstrategi. Fokusområdena återfinns i kraftsamlingen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om, som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland. För att driva på omställningen i regionen tar Klimat 2030 fram förslag på klimatlöften som kommunerna kan anta. Klimatlöfena är valda just utifrån de fokusområden där kommuner har störst rådighet och möjlighet att påverka miljö och klimat i en positiv riktning. 2023 kom förslag på 30 löften och kommunstyrelsen i Hjo antog 16 av dem för perioden 2024-2026.

Klimatlöften: Arbetet med att nå de 16 klimatlöften som kommunstyrelsen har antagit för perioden 2024-2026 har påbörjats. Inom de löften som rör matsvinn, fossiloberoende fordon och cirkulära möbler var arbetet redan i gång tack vare tidigare klimatlöften och redan initierade arbetssätt.

Måltid: Förskolorna har kommit långt i sitt arbete med att minska mängden matsvinn och ligger redan lägre än det uppsatta målet i klimatlöftet. Förskolorna har också kommit långt sett till den inköpta matens klimatpåverkan, mycket tack vare att de genomfört proteinskiftet i högre utsträckning än skolorna och äldreomsorgen.

På de särskilda boendena finns stora utmaningar och där har mängden matsvinn per portion ökat med 22 g, till 172 g per portion. Målet är 100 g per portion. Brukare har fått framföra sina synpunkter till kostenheten, bland annat genom den årliga brukarundersökningen.

Möbler: Det fysiska möbelbiblioteket har under 2024 flyttat från lokalen på industriområdet till en lokal i stadshuset. Det gör arbetet mer effektivt eftersom servicegruppen, som sköter förrådet, har sina arbetsplatser i stadshuset.

Under 2024 har servicegruppen klätt om konferensstolar till ett sammanträdesrum i stadshuset vilket sparar både pengar och minskar klimatavtryck i jämförelse med om det skulle köpts in nya stolar. Ytterligare ett konferensrum i stadshuset har inretts med delvis återbrukade möbler. Möbler från möbelförrådet har tingats till den nya förskolan Skutan som öppnar i början av 2025. Verksamheten där kommer att inredas med ungefär 50 % återbrukade möbler.

Fordon: Klimatlöfena kopplade till fordon fokuserar på att personbilarna samt nya arbetsmaskiner i kommunen ska vara fossiloberoende. Gata/park, som står för de flesta av arbetsmaskinerna, har under 2024 fortsatt att tanka HVO100 i de fordon där det är möjligt. Antalet personbilar i organisationen Hjo kommun har minskat med fem sedan 2016 och är nu 43. Av dem är fyra bensin- eller dieslbilar och nio är hybridbilar. De fyra bensin- och dieslbilarna är äldre och skulle kunna bytas ut eller avvecklas helt för att nå målet om en fossiloberoende personbilsflotta.

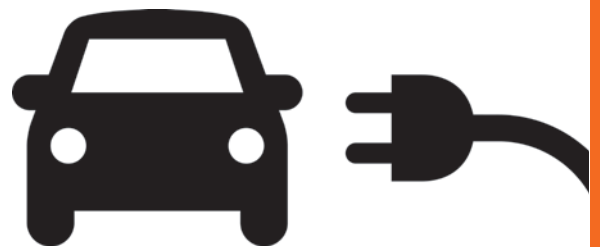
Energi: Under året har brandstationens fönster bytts ut till fönster med bättre energivärden och kommunens kyl- och frysrum har fått effektivare givare. Kyllda soprum har ersatts med sophus och biokemiteknik. Det har också genomförts byte av ett antal kylmaskiner och fläktmotorer till energieffektivare modeller. Till bassängen på Guld Kroksbadet köptes ett nytt bassängöverdrag in vilket minskar värmeförlusten nattetid och sparar både pengar och energi. De senaste tre åren har fjärrvärmeförbrukningen i kommunens lokaler legat ganska konstant, men förbrukningen påverkas till stor del av vädret.

Lokalvården har det senaste året minskat kemikalieanvändningen med 80 procent och antalet kemiska medel från 14 till 4. Kostnaderna har minskat, medarbetarna är friskare och förändringen innebär dessutom en stor miljövinst. Genom att byta kemikalier mot avjoniserat vatten och engångsmaterial mot flegångsmaterial har lokalvården halverat kostnaderna. Den minskade mängden kemikalier minskar slitaget på möbler och andra ytor, och den fysiska arbetsmiljön har förbättrats avsevärt.

Bedömning av målutveckling

Inom samtliga fokusområden så som måltid, energi, fordon och cirkulära möbler har verksamheterna arbetat för en förändring och sett positiva resultat och bättre förutsättningar för en gynnsam klimat- och miljöutveckling. Även kemikalieanvändningen har minskat och bidragit både till en renare miljö, mindre slitage och bättre arbetsmiljö. Utmaningar kvarstår dock bland annat med att få ned matsvinnet inom äldreomsorgen.

Bedömning av målutveckling: utveckling i ritning mot måluppfyllelse

Indikator: SCB medborgarundersökning, kolada	2024	2023	2022	2021
Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	77,8 %	-	57,5% (riket 51,5%)	-
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	62 %	-	79,5% (riket 81,5%)	-
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)		77,4	60,5	52,9
Mängden matsvinn/portion i snitt i förskolan (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	32g (35g)	41g (45g)	46g (45g)	-
Mängden matsvinn/portion i snitt i skolan (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	42g (35g)	35g (45g)	45g (45g)	-
Mängden matsvinn/portion i snitt i äldreomsorgen (mål i Kommunernas klimatlöfte gram/portion)	172g (100g)	150g (45g)	164g (45g)	-
Kwh/kvm – elförbrukning i våra lokaler	36,7	36	33	-
Kwh/kvm – fjärrvärmeförbrukning i våra lokaler	47,2	48	47	-

Mål 11: Vi värnar vår kultur- och livsmiljö

Arbetet under året som gått

I Hjo kommun finns kulturhistoriskt värdefulla miljöer och en livsmiljö med närhet till vatten, naturområden och parker. Vi har ett ansvar att ta vara på och vårda denna livsmiljö utifrån ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

- Värna vår kulturmiljö

Stadsvandringar är en viktig del i att berätta Hjos historia och öka kunskapen m.m. Under 2024 genomfördes guidade stadsvandringar med totalt 1600 deltagare. Under vandringarna berättas Hjos historia med syfte att öka kunskapen om till exempel trästaden och den byggnadsminnesmärkta stadsparken.

Kommunens tidigare stadsarkitekt PG Ylander har under året föreläst om Hjos identitet och unika kvaliteter för allmänheten, byggnadsnämnden, kommunstyrelsen och kommunens tjänstepersoner, i syfte att öka kunskapen.

Ett kulturmiljöunderlag är sedan tidigare skapat i GIS-kartan och har kompletterats under året.

- Värna vår livsmiljö – det gröna och det blå

Under året har en ny vattentjänstplan antagits. I den konstateras bland annat att det i dagsläget inte finns något utbyggnadsområde som har behov av kommunala VA-tjänster som inte kan tillgodoses med enskilda lösningar. Vattentjänstplanen redovisar också hur våra VA-anläggningar ska säkras för att klara framtida skyfall.

Mätningar vid Hjo vattenverk visar att kommunens vatten ligger under de nya gränsvärdena för PFAS, som tillämpas från januari 2026.

Under året genomfördes också pollineringsveckan för första gången. Genom samverkan med Hjo Biodlarförening, Naturskyddsföreningen och förskolorna anordnades olika aktiviteter och en utställning på Kulturkvarteret.

Förvaltningen har slutfört ett LONA-projekt (vilket står för Lokal naturvårdssatsning) om ängsmark med gott resultat.

Bedömning av målutveckling

I Hjo kommun finns många värdefulla miljöer att vårda. Det kräver ett omfattande arbete som spänner över hela förvaltningen och kommunens invånare. Ett aktivt arbete bedrivs för att värna våra kultur- och livsmiljöer genom både kunskapshöjande insatser och strategiska beslut.

Bedömning av målutveckling: utveckling i ritning mot måluppfyllelse

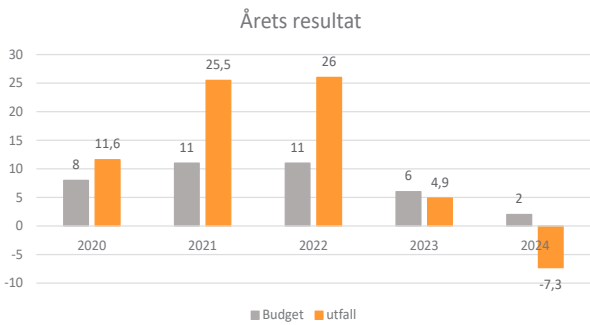
Indikator:	2024	2023
Andel planer märkta med skydds- och varsamhetsbestämmelser av årets antagna detaljplaner*	2 av 7	3 av 7
Antal planer med utformningsbestämmelser för att säkerställa en god gestaltad miljö	2	3
Genomfört informationshöjande insatser inom kultur-och byggnadsvård, ja/nej	ja	ja
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten är bra, andel (%)	93,6%	-
Ny indikator 2025: Dricksvattensvinn på dricksvattennätet, i procent	15,6	16,7
Ny indikator 2025: Uppmätt mängd, m/gl, i renat vatten i avloppsreningsverket: Kväve	8,7	8,2
Ny indikator 2025: Uppmätt mängd, m/gl, i renat vatten i avloppsreningsverket: Fosfor	0,09	0,06
Ny indikator 2025: Uppmätt mängd, m/gl, i renat vatten i avloppsreningsverket: Biologiskt syreförbrukande ämnen	1,5	1,5

Ekonomi

Mål 12: Årets resultat ska uppgå till lägst 2 mnkr

Resultatmålet syftar bland annat till att värdesäkra det egna kapitalet och att skapa utrymme för investeringar. Generellt brukar ett resultat om ca 2 procent betraktas som god ekonomisk hushållning. Detta anses ge utrymme för att över en längre tid skattefinansiera större delen av den normala investeringsvolymen i en kommun. Hjo kommuns mål om 2 mnkr är lägre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2024 är ett underskott på 7,3 mnkr. Målet nås inte.

Mål 13. Investeringarna ska finansieras med egna medel under mandatperioden 2023–2026

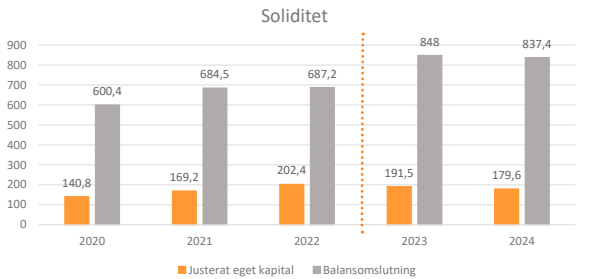
Hjo kommun har som långsiktig målsättning att alla investeringar ska finansieras med egna medel. Självfinansieringsgraden är definierad som årets resultat plus årets avskrivningar i relation till årets investeringar (exklusive exploateringsverksamhet).

Resultatet för 2024 på -7,3 mnkr räcker inte att helt finansiera de investeringar på 31 mnkr som skett under året. Målet avser hela perioden och sammantaget 2023 och 2024 nås målet.

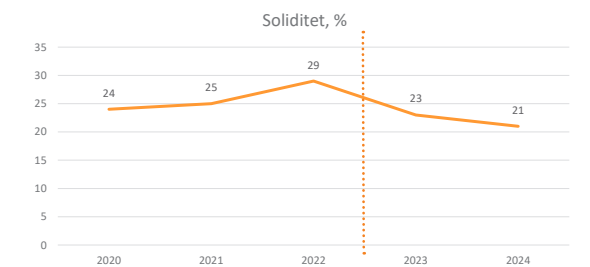
Självfinansieringsgrad	Utfall 2024	Utfall 2023
Årets resultat	-7,3	4,9
Årets avskrivningar	310	30,4
Resultat inkl. avskrivningar	23,7	35,3
Investeringar (exkl. exploatering)	3,1	25,7
Självfinansieringsgrad (%)	76,4%	136,0%

Mål 14. Soliditeten inkl. pensionsåtaganden ska årligen bibehållas eller förbättras

Kommunen har under 2024 ändrat redovisningsprincip för hyrda lokaler. Detta påverkar balansräkningen. Tidigare har dessa redovisats som hyror och 2024 ändrar kommunen denna redovisning till att redovisas som finansiell leasing. Soliditet inklusive ansvarsförbindelser för pensionsåtaganden uppgick i bokslutet till 21 % efter förändringen av redovisningsprincip för finansiell leasing. Omräknat för 2023 uppgick soliditeten till 23 %. Soliditeten har därmed minskat något och målet har därmed inte uppnåtts.

Balansomslutningen och soliditeten är justerad i resultatet 2023 och 2024 till följd av ändrade redovisningsprinciper gällande finansiell leasing.

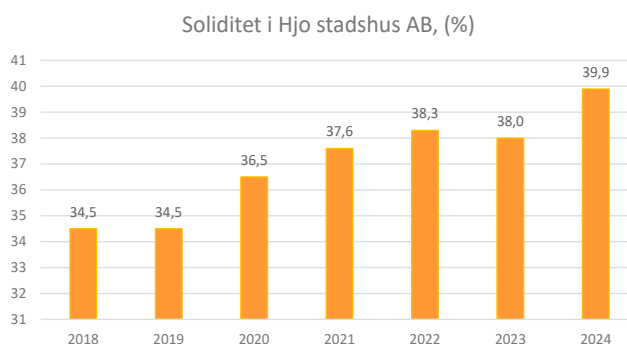

Mål 15. Soliditeten i koncernen Hjo Stadshus AB ska öka med minst 1 % per år från och med år 2015 och senast år 2025 uppgå till minst 25 %

Soliditetsmålet i koncernen Hjo Stadshus AB sattes 2012 och soliditeten har sedan dess ökat och uppgick den 31 december 2024 till 39,9 %.

Målet är således uppnått.

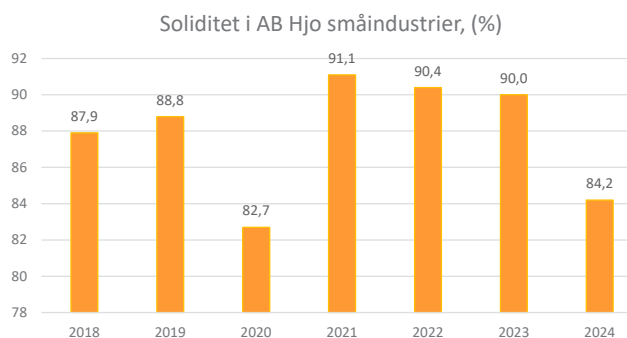

Mål 16. Soliditeten i Hjo Småindustrier AB ska uppgå till minst 30 %

Soliditeten för AB Hjo Småindustrier uppgick den 31 december till ca 84,2 %.

Målet är således uppnått.

17. Taxor för elnät och fjärrvärme i Hjo Energi AB bör ligga under regiongenomsnittet

Som indikator för detta mål används Nils Holgerssonrapporten vilken tas fram årligen i samverkan mellan Hyresgästföreningen, Allmännyttan samt ett par av de stora bostadsföretagen.

Hjo Energi AB:s debitering för såväl elnätsavgifter som fjärrvärmes-taxa är liksom föregående år lägre än genomsnittet i Västra Götaland.

Målet är således uppnått.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Vår vision är ”I Hjo skapar vi framtiden tillsammans”. För att nå vår vision satsar kommunen på fyra utvecklingsområden: Utveckling i samverkan, Genom hela livet, En plats att välja och Hållbar livskvalitet. Kommunfullmäktige styr den kommunala verksamheten genom visionen och dess utvecklingsområden genom att ange mål för kommunens arbete, mål som är nyckelfaktorer för att nå visionen inom respektive utvecklingsområde.

God ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Enligt kommunallagen (2017:725, 11 kap.) ska kommunerna ha verksamhetsmål och finansiella mål som främjar god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning bygger på långsiktigt tänkande och att varje generation som lever och verkar i Hjo står för de kostnader som de ger upphov till. I kommunallagen ställs krav på att kommunfullmäktige ska besluta om särskilda mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Den kommunala verksamheten ska bedrivas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Detta är uttryckt i kommunallagen i form av det så kallade balanskravet. På lång sikt räcker det inte med ett nollresultat för att bevara kapaciteten. Det krävs ett årligt överskott för att finansiera investeringar och för att säkerställa att det egna kapitalet inte minskar i värde. För Hjo kommun innebär god ekonomisk hushållning att resurserna i verksamheten ska användas till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Visionens utvecklingsområden och kommunfullmäktiges prioriterade mål är styrande för all verksamhet och utveckling. De ekonomiska förutsättningarna i budgeten styr takten i vår strävan att uppfylla visionen.

Mål för god ekonomisk hushållning

Mål för verksamheterna

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige besluta om mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det innebär att resurserna i verksamheten ska användas till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna har uppnåtts och följts.

I samband med beslut om budget och verksamhetsplan fastställer kommunfullmäktige ett antal prioriterade mål för verksamheten. Dessa mål följs årligen upp i samband med delårs- och årsbokslutet. Vid uppföljningen görs en sammantagen bedömning av mätbara mått och icke mätbara resultat. Bedömningen ligger till grund för kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige om huruvida verksamhetens resultat är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommunen i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp i årsredovisning och i delårsbokslut. Hjo kommuns långsiktiga finansiella mål innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den kommunala service som den konsumerar. Kommande generationer ska inte behöva betala för det som tidigare generationer förbrukat. Hjo kommuns finansiella mål tar sikte på och anger nivåer för:

- Årets resultat
- Soliditet
- Självfinansieringsgrad av investeringar

I samband med beslut om budget och verksamhetsplan fastställer kommunfullmäktige nivån för finansiella mål för kommande budgetår och resterande år i planperioden. Aktuella ekonomiska förutsättningar för Hjo kommun tas i beaktande när nivån för de finansiella målen fastställs. För ett enskilt år eller en planperiod kan det innebära att de långsiktiga finansiella målen inte uppnås, utifrån att det inte är ekonomiskt eller verksamhetsmässigt försvarbart.

Analys och bedömning av god ekonomisk hushållning

Nedan följer en redovisning av det arbete som gjorts för att nå kommunfullmäktiges prioriterade mål för verksamheten. År 2024 har kommunfullmäktige beslutat om 14 mål för den kommunala organisationen. Av dessa är 11 riktade till kommunens verksamheter och tre är finansiella mål för Hjo kommun. Utöver dessa har även bolagen ett antal mål genom ägardirektiv.

Ambitionen är att det till varje mål ska finnas en indikator som ger signaler om att vårt arbete leder till önskat resultat. Till många av målen finns en indikator men för ett mål sker bedömning av måluppfyllelsen helt utifrån genomfört arbete. Det är önskvärt att indikatorerna utvecklas positivt men i bedömningen av måluppfyllelsen lägger vi stor vikt vid genomfört arbete och kvalitativa signaler. Utvärderingen av måluppfyllelsen görs för vart och ett av målen.

Slutsats avseende god ekonomisk hushållning

Årets resultat för kommunkoncernen är -2,5 mnkr och resultat före skatt är -1,4 mnkr. Resultatet för 2023 var 1,0 mnkr vilket är väsentligt lägre än genomsnittet för de tre föregående åren. Bolagskoncernens totala intäkter var 243 mnkr 2024 vilket är i stort samma som 2023.

I moderföretaget, Hjo Stadshus AB, minskade de totala intäkterna med 2,5 mnkr 2024. Omsättningsminskningen förklaras främst av värmebehovet utifrån årsmedeltemperaturen som var 95 % av ett normalår.

Hjo Småindustriers omsättning uppgick till 1,8 mnkr för 2024 vilket är en ökning med 0,4 mnkr jämfört föregående år. Bolaget har utökat sitt innehav av lokaler genom köp av fastigheten Hjo Stämjärnet 6. Vid utgången av 2024 var alla lokaler uthyrda

Hjo Energi ABs omsättning var 73,9 mnkr vilket är en minskning med 14,7 mnkr jämfört föregående år. Minskningen beror på att elnätet övergått till dotterbolaget Hjo elnät AB. Elnät AB hade omsättning på 23,3 mnkr för 2024.

Den samlade slutsatsen av redovisningen kring målen är att Hjo kommun har fortsatt att röra sig i riktning mot att uppnå visionen och dess utvecklingsområden, trots att två av de finansiella målen ej uppnåtts. Kommunstyrelsens bedömning är att Hjo kommun har uppnått god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har antagit 11 mål för verksamheten som är kopplade till de fyra prioriterade utvecklingsområdena. I redovisningen ovan framgår att arbetet under året i kombination med utfallet av indikatorerna innebär att åtta av dessa bedöms vara uppnådda och tre bedöms vara delvis uppnådda.

Många av indikatorerna till kommunfullmäktiges 11 prioriterade mål för verksamheten kommer från Statistiska centralbyråns medborgarundersökning. Hjo kommun deltar i medborgarundersökningen vartannat år och under 2024 genomfördes undersökningen. Svaren från våra medborgare visar på en fortsatt hög nöjdhet med Hjo som en plats att leva och bo på jämfört med såväl genomsnittet för samtliga deltagande kommuner som kommuner i motsvarande storlek.

Ett utav de fyra utvecklingsområdena är "En plats att välja" och innefattar det arbete som görs för att behålla och attrahera nya medborgare. De senaste nio åren har antalet invånare i Hjo ökat varje år, från 8 885 år 2014 till 9 350 vid utgången av 2024. En positiv befolkningsutveckling är en indikation på att Hjo kommun är på rätt väg mot den vision som vi tagit fram tillsammans med dem som lever och verkar i Hjo. Årets ökning har varit stark och i jämförelse med de övriga kommunerna i Skaraborg är det endast två kommuner som har haft större tillväxt i antalet invånare.

Utöver verksamhetsmålen har kommunen dessutom 3 finansiella mål. De är formulerade så att resultatet ska uppgå till minst 2,0 mnkr, att soliditeten ska förbättras eller vara oförändrad samt att investeringarna under mandatperioden 2023-2026 ska finansieras med egna medel. Resultatet för 2024 blev ett underskott på 7,3 mnkr jämfört med målet 2,0. Det låga resultatet gör också att soliditeten sjunker med 1 procentenhet. Eftersom självfinansieringsmålet gäller för mandatperioden och två år av fyra av den perioden har gått är bedömningen att detta mål så långt har uppnåtts.

De finansiella målen för bolagskoncernen är fastställda i ägardirektiven. Målen avser soliditet och nivån på taxor för elnät och fjärrvärme jämfört regiongenomsnittet. Dessa mål är uppnådda för 2024.

Den samlade slutsatsen av redovisningen kring målen ovan är att Hjo kommun uppnått god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

Intäkter, kostnader och resultat - kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamheten intäkter	143,8	139,8	134,7	129,2	134,3
- Förändring i %	3,9%	3,8%	4,2%	-3,7%	6,7%
Verksamhetens kostnader	-773,8	-754,1	-691,6	-663,9	-649,4
- Förändring i %	2,6%	9,0%	4,2%	2,2%	3,3%
Avskrivningar	-45,0	-30,4	-29,5	-25,8	-25,5
- Förändring i %	48,0%	3,0%	14,3%	1,1%	10,9%
Verksamhetens nettokostnad	-675,0	-644,6	-587,6	-560,5	-540,6
- Förändring i %	4,7%	9,7%	4,9%	3,7%	2,9%
Skatteintäkter och generella statsbidrag	675,9	645,3	615,4	587	552,8
- Förändring i %	4,7%	4,9%	4,8%	6,1%	3,4%
Finansnetto	0,9	4,2	-1,1	-1	-0,6
- Förändring i %	-78,6%	481,8%	10,0%	66,7%	0,00%
Årets resultat	-7,3	4,9	26,7	25,5	11,6
- Förändring i %	-249,0%	- 81,6%	4,8%	119,8%	36,5%

*) Redovisningsmetod för hyror har ändrats till finansiell leasing vilket medför att avskrivningar ökar för 2024 jämfört 2023. Avskrivningar för finansiell leasing uppgår till 14 mnkr 2024.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Eftersom Hjo kommun inte har något allmännyttigt bostadsbolag är bolagssfärens bidrag till koncernens omsättning och balansomslutning förhållandevis låg. Av denna anledning sker utvärderingen av Hjo kommuns finansiella mål i de flesta fall på kommunnivå. Koncernperspektivet kommenteras där det är relevant.

Utvärderingen utgår från intäkter, kostnader och resultat, budgetföljksamhet, investeringar och deras finansiering, pensionsskuldens utveckling och soliditeten

Intäkter har ökat ca 4 mnkr jämfört föregående år. Detta är främst investeringsbidrag för bland annat busshållplats, gång- och cykelväg och miljömätning. Det beror också på ökade intäkter för LSS, interkommunal försäljning och hyror för bostäder och lokaler.

Verksamhetens kostnader ökade kraftigt under 2023 och uppgick till 9,0 procent, vilket främst berodde på löneökningar och av ökade kostnader för pensioner (inklusive särskild löneskatt) om ca 27 mnkr, vilket är ett resultat av det nya pensionsavtalet AKAP-KR som trädde i kraft den 1 januari 2023. Den höga nivån för pensionskostnader gäller även 2024 och då har det ökat med ytterligare 3,7 mnkr jämfört 2023. Lönekostnaderna har ökat med 20 mnkr.

Kostnader för placeringar av både barn och vuxna har ökat liksom köp av externa boenden inom LSS och funktionshinder. Detta motsvarar 10,7 mnkr i underskott jämfört med budget. Samtidigt kommunstyrelsen beslutat om åtgärdsplan under våren 2024 så prognoserna för året visade på ett minusresultat. Dessa åtgärder har fått effekt och har dämpat kostnadsökningen.

Verksamheternas nettokostnader har ökat under med 24,9 % under en femårsperiod, medan skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 22,3 %. En avgörande faktor är pensionskostnaderna som under 2023 och 2024 varit mycket höga och har medfört att kommunen under 2024 fått ett negativt resultat. Prognosen för skatteintäkterna för 2024 var betydligt ljusare under hösten än vad det sen blev i SKR:s prognos i december.

För 2023 ingick en utdelning från holdingbolaget Hjo Stadshus AB om 8 mnkr i finansnettot. För 2024 har inte någon utdelning skett.

Finansnettot under 2024 har försämrats med ökade finansiella kostnader i form av ökade räntor för omsatta lån. Men främst den förändrade bokföringen för finansiell leasing där kapitalräntorna uppgår till 4,4 mnkr för 2024 och som inte har motsvarande post 2023. Beträffande lånen finns en bra riskspridning i förfallotidpunkt för lån men vid omsättning av lån beräknas räntekostnaderna öka. Lån på 40 mnkr omsattes under 2024 och i maj 2025 kommer ytterligare 20 mnkr omsättas.

Ökade skatteintäkter och minskade pensionskostnader (beräknas minska med ca 16 mnkr under 2025) har gjort det möjligt för kommunen att kunna budgetera ett resultat efter finansnetto på 10 mnkr för 2025.

Budgetföljsamhet

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	134,6	143,8	9,2
Verksamhetens kostnader *	-759,3	-773,8	-14,5
Avskrivningar *	-31,2	-45,0	-13,8
Verksamhetens nettokostnader	-655,9	675,0	-19,1
Skatteintäkter	489,5	488,9	-0,6
Generella statsbidrag och utjämning	173,1	187,0	13,9
Finansnetto *	-4,7	-8,2	-3,5
Årets resultat	2,0	-7,3	-9,3

* Finansiell leasing har påverkat avskrivningar med 14 mnkr och räntor med 4,4 mnkr. Dessa har en nettoeffekt på 0,9 mnkr då hyror har krediterats med 16,7 mnkr och billeasing med 0,8 mnkr.

Hjo kommuns budgetprocess tar i huvudsak sikte på ramar för verksamhetens nettokostnader. Detta eftersom verksamhetens intäkter i stor omfattning utgörs av olika statsbidrag som är villkorade och därmed är svåra att budgetera.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen finns att hitta i kostnader för placeringar för både barn och vuxna samt köp av externa boendeplatser inom LSS och funktionshinder. Det är även kostnader för pensioner och löneskatt inom framförallt Barn och utbildning och äldreomsorgen. I viss mån har dock kostnadsöverdragen kompenserats med överskott på intäktssidan, men nettoavvikelsen är ändå betydande. Budgetavvikelsen är -9,3 mnkr, vilket motsvarar en negativ avvikelse på 465 %. Analys på verksamhetsnivå återfinns på sidorna 85-89.

SKR:s prognoser för skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat successivt under året. Av den totala budgetavvikelsen om 13,3 mnkr utgörs 10 mnkr av generella bidrag riktade till äldreomsorgen för att stärka vård av äldre samt för att minska antalet timanställda, se vidare under driftsredovisningen.

Investerings- och finansieringsverksamhet

Kommunens investeringar i materiella anläggningstillgångar 2024, exklusive investeringar i samband med exploateringsverksamheten, uppgick till 31,0 mnkr (25,7). De senaste fem årens investeringar uppgår till cirka 254 mnkr medan självfinansieringen under samma period uppgår till 204 mnkr. Mellanskillnaden har således finansierats av befintliga likvida medel och ökad upplåning. Kommunens räntebärande skulder har under femårsperioden ökat med cirka 40 mnkr. Investeringarna under de två senaste åren har understigit internt tillförda medel vilket gör att någon nyupplåning inte har skett utan lånen har istället amorterats med 10 mnkr. Investeringsplanen i budgeten för 2024 indikerar dock att takten kommer att öka igen under återstående del av mandatperioden.

Självfinansieringsgrad	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat (mnkr)	-7,3	4,9	26,7	25,5	11,6
Årets avskrivningar (mnkr)	31,0 *	30,4	29,5	25,8	25,5
Internt tillförda medel**)	23,7	35,3	56,2	51,3	37,1
Investeringar (exkl exploatering)	31,0	25,7	47,8	77,9	71,2
Självfinansieringsgrad (%)	76%	136%	118%	66%	52%
Räntebärande skulder vid årets slut (mnkr)	193	198,2	203,2	208,2	153,4

*) exklusive avskrivningar för finansiella leasingavtal hyror
**) exklusive förändring av rörelsekapital

Soliditet

De tidigare två åren har årsresultatet tillsammans med avskrivningarna ökat mer än ökningen i balansomslutning. Men för 2024 har den trenden vänt. Balansomslutningen har ökat i och med att kommunen infört redovisning för hyror av lokaler och hyror. Detta gör att soliditeten fått räknas om för 2023 för att vara jämförbar med den nya redovisningsprincipen. Detta tillsammans med att pensionsåtagandet inom linjen har också ökat igen har medfört att soliditeten gått ner knappt 2 procentenheter. Det nya sättet att redovisa gör att soliditeten minskar för 2023 från 28 % till 23 % och motsvarande siffra för 2024 är 21 %.

Även i kommunkoncernen sjunker soliditeten med en procentenhet.

Fullständig statistik för övriga riket finns inte för 2024. Hjo kommuns soliditet (inkl. pensionsåtagande) för 2023 var cirka 6,1 procentenheter lägre än Sveriges kommuners ovägda medelvärde efter omräkning med finansiell leasing (före omräkning var det 1,4 procentenheter högre).

Vid en jämförelse av koncernens soliditet (inkl. pensionsåtagande) för 2023 var detta 0,5 procentenheter högre än Sveriges kommunkoncerners ovägda medelvärde (före omräkning var det 6,7 procentenheter högre).

Soliditet per balansda- gen, %	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunen (inkl. pensionså- taganden)		28	29	25	23
Efter justering finansiell leasing	21	23			
Koncernen (inkl. pensionså- taganden)		31	32	28	27
Efter justering finansiell leasing	25	26			
Kommunen (exkl. pensionså- taganden)		49	50	46	49
Omräknad efter finansiell leasing av hyror införts 2024	39	42			
Koncernen (exkl. pensionså- taganden)		48	48	45	46
Efter justering finansiell leasing	40	40			

Känslighetsanalys

Känsligheten för Hjo kommuns beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkts- och kostnadsposter påverkar koncernens resultat om de förändras.

Nyckeltal	Förändring	Effekt i miljoner
Prisförändring	1%	2,2
Ränteförändring (långfristiga lån, ej checkkredit)	1%	2,0
Ränteförändring (pensions- skulden)	1%	2,0
Justering av skattesatsen	10 öre	2,0
Löneökning	1%	4,0

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Hjo kommun har inte något bostadsbolag utan det mest tongivande bolaget är Hjo Energi AB. Bolagssfärens påverkan på kommunkoncernen är därav relativt liten och de allra flesta nyckeltal som nämnts ovan gäller också för kommunkoncernen.

Resultaten för Hjo kommun har för 2024 och även 2023 varit sämre än föregående år och soliditeten sjunkit. Förklaringen ligger i kraftigt ökade kostnader för pensioner med anledning av inflationsläget under både 2022 och 2023 som påverkar pensioner efterföljande år. Denna situation har vänt då inflationen var låg 2024 som ligger till grund för 2025 års kostnader.

I jämförelse med övriga kommuner i landet ligger Hjo kommun någonstans runt medel i de flesta viktiga finansiella nyckeltal. Budgetprocessen för 2024 innehöll stora utmaningar vilket det även gjorde 2023. Framför allt de ökade pensionskostnaderna.

En skattehöjning skedde till 2023 med 43 öre vilket ger en skattesats om 22:00. Resultatnivån för 2024 budgeterades med 2 mnkr i vilket är 4 mnkr lägre än 2023. Nettoinvesteringarna har varit lägre 2023 och 2024 jämfört tidigare år och detta har gett att man trots låga resultat sammantaget för 2 år klarat att finansiera investeringarna med egna medel.

Soliditeten har sjunkit något med anledning av sämre resultat men Kommunen har tidigare genomgått två mandatperioder där investeringarna har överstigit det eget genererade utrymmet. Detta har inneburit att skuldsättningen har ökat. Under 2022-2024 har dock nettoamortering skett och skulden har minskat från 208 mnkr 2021 till 193 mnkr 2024 vilket är en minskning med 15 mnkr. Kommunens skuldsättning per invånare är för övrigt alltför lägre än jämförbara kommuner. Hjo kommuns ekonomiska ställning bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Hjo kommun har de senaste 10 åren en relativt jämn resultatutveckling och har uppfyllt balanskravet under dessa år. Men för 2024 har kommunen redovisat ett negativt resultat och har därför beslutat att disponera medel ur RUR för att täcka det negativa balanskravsresultatet. Hjo kommun antog 2022 riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR) och avsatte 20 mnkr i bokslutet 2022. Dessa riktlinjer förstärktes under 2024 till att kunna använda RUR för att undvika åtgärder som på lång sikt får negativa effekter på resultatet och där med vara möjligt att disponera medel ur RUR för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

Under 2024 disponeras 7,3 mnkr ur resultatutjämningsreserven.

Balanskravsutredning	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	-7,3	4,9
- Samtliga realisationsvinster	0,0	0,0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-7,3	4,9
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserven	7,3	0,0
= Årets balanskravsresultat	0,0	4,9

Förväntad utveckling

Att under rådande världsläge förutspå framtiden är vanskligt. Efter en tid med osäkerhet i prislägen, inflation och räntor har osäkerheten ökat med det politiska läget som gäller i världen.

Hjo kommuns budget för 2025-2027 bygger dock på ett antagande om att ränteläget stabiliserar sig på ett par procentenheter högre än vår nuvarande genomsnittliga räntesats och att inflationstakten håller sig kring tvåprocentmålet.

Hjo kommun har ökat med 92 personer under 2024. Detta ger en positiv effekt på skatteintäkterna. Även antalet barn är stabil vilket har ökat med inflyttning.

Vad gäller utvecklingen av världsekonomi, svensk BNP-utveckling, förväntade skatteintäkter etc. följer Hjo kommun SKR:s skatteunderlagsprognoser. Budgeten för 2025-2027 bygger på SKR:s skatteunderlagsprognos från oktober 2024, med skattesats om 22:00 samt en årlig ökning av antalet invånare med 50 personer. Hjo kommuns budget för 2025 har ett resultatmål på 10 mnkr, och därefter en ökning till 14 mnkr för 2026 och 15 mnkr för 2027.

Skatteprognosen för 2025, som SKR publicerade i februari, indikerar att Hjo kommuns intäkter från skatter och generella statsbidrag totalt sett kommer att understiga de budgeterade intäkterna med ca 2,2 mnkr. Det är främst en minskning av inkomstutjämningen som har förändrats jämfört med tidigare prognoser. På den positiva sidan finns dock statsbidrag inom äldreomsorgen på ca 5 mnkr i har periodiserats över till 2025 vilket förbättrar förutsättningarna att uppnå budgeterat resultat för 2025. Utgångsläget för 2025 är bra eftersom åtgärder vidtogs under 2024 för att nå budget. Dessa åtgärder får helårseffekt 2025.

Utmaningarna ligger fortsatt i att rekrytera egna familjehem, att fortsätta införandet av heltid som norm på ett bra sätt ur såväl arbetsmiljöperspektiv som ekonomiskt perspektiv (kort- och långsiktigt) samt att vara attraktiva vid nyrekryteringar och lyckas behålla vår kompetenta personal genom att vara en bra arbetsgivare. Samt att hitta möjligheter till att minska placeringskostnaderna genom lösningar inom kommunen.

Resultaträkning Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	124,0	126,5	129,0
Verksamhetens kostnader	-769,2	-786,1	-810,5
Avskrivningar	-41,0	-42,0	-43,3
Verksamhetens nettokostnader	-686,2	-701,6	-724,7
Skatteintäkter	510,7	532,6	558,5
Generella statsbidrag och utjämning	189,7	189,5	190,2
Finansiella intäkter	0,8	0,8	0,8
Finansiella kostnader	-5,0	-7,3	-9,5
Årets resultat	10,0	14,0	15,0

Koncernen

För energibolagen i koncernen är det säkerhetspolitiska läget fortsatt osäkert, varför politiska beslut kan påverka verksamheten både på kort och lång sikt.

För elnätbolaget Hjo Elnät AB, som är ett nybildat bolag med start i januari 2024, finns ett ökat investeringsbehov på elnätet utifrån behov av omställning till ett fosilfritt samhälle, på samma sätt som gäller i hela Sverige. Taxesammansättningen har en hög rörlig andel för elnät, vilket har stor påverkan på resultatet utifrån hur kallt det är under året.

Hjo Energi AB jobbar löpande med att svara för infrastrukturutbyggnad av fjärrvärme och fibernät inom kommunen.

Fibernätet har ett minskat investeringsbehov eftersom nätet i stort är färdigutbyggt. Framöver kommer arbete på fibernätet främst handla om förtätning och förbättring.

Fjärrvärmerna har en hög rörlig andel i taxesammansättningen, vilket har stor påverkan på resultatet utifrån hur kallt det är under året. Bränslepriserna har varit stigande de sista åren, men förväntas att stabilisera sig, dock med en osäkerhet utifrån världsläget.

AB Hjo Småindustrier ska aktivt bemöta efterfrågan av lokaler från småföretag och vid behov utreda förutsättningen för förändring av fastighetsbeståndet. Om detta sker inom de närmsta åren kan ett investeringsbehov uppkomma.

Hjo Energi Elhandel AB har en inköspolicy som innebär att inköpspriset för kommande leveranser alltid är känt; då kan bolaget justera försäljningspriset för de kunder som har ett rörligt elpris. Dock kan inte de volymförändringar som sker hos kunder med fastprisavtal säkras fullt ut, och därför finns en volymrisk inom denna här kategorin. Snabba pris- och volymförändringar kan också ge förändringar på resultatet, positiva och negativa. Antalet kunder förväntas ligga på samma nivå de närmsta åren.

Hjo Stadshus AB:s kostnader, som i huvudsak utgörs av bolagets räntekostnad, finansieras med koncernbidrag från dotterbolagen. Kostnaden för räntor på lån ökade under 2024 och förväntas hålla sig i stort på samma nivå även för 2025.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunens anställda är en av de viktigaste resurserna för att säkerställa att våra invånare får den service och det stöd de behöver. Vår personal är avgörande för att leverera kvalitet inom alla kommunala verksamheter, från skola och omsorg till teknisk service och kultur.

I Hjo kommun uppgår antalet medarbetare till 711 omräknade till heltider. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka och den genomsnittliga sysselsättningsgraden bland kommunens tillsvidareanställda medarbetare uppgår till ca 95 %, vilket är en ökning med 5 % sedan 2020. Minskningen är ett resultat av införandet av heltid som norm. Antalet timmar utförda med timlön är 7,8 % av totalt antal årsarbeten vilket ger en tydlig bild av behovet av timanställda för att säkra bemanningen i våra verksamheter.

Av våra anställda är 80 % kvinnor och 20 % män. Inom vård, omsorg och utbildning finns en kraftig överrepresentation av kvinnor, medan det motsatta gäller inom områdena teknik och fastighet. Även inom chefsgruppen ser vi en överrepresentation av kvinnliga chefer (75 %). Målsättningen är en jämnare könsfördelning men mönstret är svårt att förändra eftersom den återfinns i gruppen av sökanden till kommunens lediga tjänster.

Personalomsättningen (medarbetare som har avslutat sin anställning av totalt antal medarbetare) var under 2024 11,9 %. Det är en ökning jämfört med 2023 men borträknat pension som avgångsorsak kan vi urskilja en tydlig minskning då en större andel än tidigare rör sig om pensioner.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Många pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster medför att många nya medarbetare behöver rekryteras de kommande åren samtidigt som personer i arbetsför ålder inte ökar i tillräcklig omfattning. Kommunens största bemanningsutmaning avser undersköterskor och sjuksköterskor samt legitimerade lärare och förskollärare. Utöver tillsvidareanställda yrkesgrupper råder en stor brist på vikarier inom vård och omsorg. Det medför att kommunen behöver lägga mer tid än tidigare på rekrytering och bemanningsfrågor. Bemanningsutmaningen ställer höga krav på en aktiv och målmedveten kompetensförsörjning genom åtgärder för att behålla och utveckla våra medarbetare, skapa nya vägar att bemanna och bättre förutsättningar att fortsätta yrkeslivet högre upp i åldrarna.

39 % av kommunens tillsvidareanställda medarbetare är 50 år eller äldre. Bilden speglar åldersfördelningen inom kommunal sektor nationellt och påvisar behovet av att locka fler unga till yrken inom kommunal verksamhet. Under början på året arrangerades

bland annat yrkesmässan för både elever och allmänhet som ett exempel på en åtgärd för att främja aktiva yrkesval bland unga samt skapa ett intresse bland ungdomar att utbilda sig inom våra bristyrken. På yrkesmässan fanns både kommunens verksamheter och näringslivet representerade för att berätta om sitt behov av olika kompetenser, nu och i framtiden. Ett annat exempel på kompetensförsörjningsinsatser riktade till unga är praktikinsatser för grundskoleelever där vi som kommun har en möjlighet att skapa ett intresse inför kommande gymnasieval.

Genom till exempel vård- och omsorgslyftet, lärarlyftet och omställningsfonden försöker kommunen ta vara på den kompetens vi har i verksamheten och skapa förutsättningar för att bemanna bristyrken med befintlig personal. Våren 2024 inleddes det första utbildningsåret av tre inom ESF-projektet STEGA, ett kompetensförsörjningsprojekt inom breddad rekrytering där anpassning av studier och praktik/arbete sker. Två av fyra deltagare erbjuds fortsatt anställning efter projektets slut och under 2025-2026 har Hjo kommun ytterligare sex platser.

Kommunen arbetar ständigt med nya digitala lösningar som kan underlätta arbetet i våra verksamheter och säkerställa att medarbetarnas kompetens kan tillvaratas bättre. I förlängningen kan ny teknik och digitalisering innebära att rekryteringsbehoven till välfärden minskar. Andra fördelar är en större tillgänglighet och att invånarna kan bli mer självständiga i sin vardag.

Arbetsmiljö

Genom en trygg och säker arbetsmiljö skapar vi goda förutsättningar för våra medarbetare att utföra sitt arbete på bästa möjliga sätt. På så sätt kan vi ge god service av hög kvalitet till kommunens invånare. Arbetsmiljöarbetet ska präglas av en dialog mellan arbetsgivare och medarbetare, där fokus ligger på såväl fysiska, som organisatoriska och sociala arbetsförhållanden.

Uppföljningar av arbetsmiljön sker löpande i våra verksamheter. Grunden är det systematiska arbetsmiljöarbetet som dokumenteras och följs upp i kommunens arbetsmiljösystem. Chefer och skyddsombud genomför skyddsronder, riskbedömningar och handlingsplaner i systemet. Medarbetare anmäler tillbud och arbets-kador. Till stöd för kommunens chefer finns personalenhetens personalhandläggare.

Under året har arbetsmiljöutbildningar genomförts för kommunens chefer. Dessa har innefattat hot och våld, alkohol och missbruk, rehabilitering och omtankessamtal för att fånga upp tidiga tecken på ohälsa. Vissa av utbildningarna har genomförts tillsammans med skyddsombud. Samtliga chefer och skyddsombud träffas enhetsvis via lokal samverkan men också vid en årlig arbetsmiljöuppföljning tillsammans med personalenheten. Arbetsmiljöarbetet bedrivs i flera led, genom arbetsplatsträffar, lokal samverkan, verksamhetssamverkan och central samverkan.

2024 var tredje året som kommunen genomförde medarbetarundersökningen av organisatorisk och social arbetsmiljö. Utifrån resultatet har samtliga chefer tillsammans med sin arbetsgrupp tagit fram mål på enhetsnivå för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön som verksamheterna arbetar för att åtgärda eller förbättra under året. Upprättade mål handlar till exempel om åtgärder för att motverka en ohälsosam arbetsbelastning samt förbättra kommunikation, lärande, ledarskap, inflytande och delaktighet.

483 ärenden har under året rapporterats i kommunens tillbud- och arbetsskadesystem. 70 % av dessa är tillbudsrapporteringar, det vill säga oönskade händelser eller situationer som kunnat leda till ohälsa, skada eller sjukdom. Många av tillbuden rör hot- och våldssituationer, organisatorisk och social arbetsmiljö samt personal som halkat eller ramlat. 138 arbetsskadeanmälningar har rapporterats. Majoriteten av händelserna har riskbedömts med ett lågt riskvärde och en betydande del är tillbud som felaktigt rapporterats som arbetsskada.

Företagshälsovården är ett viktigt stöd i arbetet med förebyggande hälsa och arbetsmiljö. Idag används företagshälsovården främst till rehabiliterande insatser. Målsättningen är fler förebyggande insatser för att förbättra arbetsmiljön och på så sätt öka kvalitén i kommunens verksamheter.

Personalpolitik

I ett läge med tuff konkurrens på arbetsmarknaden är det nödvändigt att Hjo kommun uppfattas som en attraktiv arbetsgivare som kan erbjuda ett hållbart arbetsliv – både till befintliga och potentiella medarbetare. Olika arbetstidsmodeller och möjlighet till friskvård eller friskvårdbidrag är exempel på vad som erbjuds medarbetare i Hjo kommun samtidigt som fokus läggs på arbetsmiljö, trygghet, ett gott ledarskap och delaktighet. Alla anställda ska vara delaktiga och kunna påverka sin arbetssituation. Genom dialog i vardagen, i medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar och i samverkansgrupper utvecklar vi vår verksamhet.

Kvinnor och män ska behandlas lika såväl som arbetstagare som användare av kommunal service. Arbetet med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen ska vara en naturlig del i medarbetarsamtal, APT, samverkan och som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet ska förebygga och motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter i kommunen. En viktig del är att arbeta för att kvinnor och män ska ha lika lön för lika arbete och att båda könen ska ha lika förutsättningar till karriärutveckling och chefskap.

Avtalsrörelsen 2024 mellan SKR och de centrala fackliga parterna började i januari och pågick under flera månader, med förhandlingar som sträckte sig fram till våren. Målet var att de nya avtalen

	2024	2023	2022
Antal tillsvidareanställda	787	776	772
Heltidsanställda	78%	76%	70%
Andel kvinnor	80%	80%	80%
Andel män	20%	20%	20%
Antal Chefer	40	41	45
Kvinnliga chefer	75%	71%	69%
Manliga chefer	25%	29%	31%

	2024	2023	2022
Medelålder	48 år	46 år	45 år
29 år och yngre	8,5%	10%	11%
30-49 år	48%	50%	49%
50 år eller mer	43,5%	40%	40%

skulle börja gälla från den 1 april 2024. De flesta avtal kunde slutföras innan de gamla avtalen löpte ut den 31 mars 2024. Vårdförbundets avtal blev dock klart först i juni. Fördröjningen berodde på att Vårdförbundet och SKR inte nådde en överenskommelse i den första fasen av förhandlingarna. Det ledde till att vårdförbundet gick ut i en konflikt vilket resulterade i att avtalet för Vårdförbundets medlemmar fastställdes senare än övriga.

Lönerevisionen föregicks av en grundlig löneanalys där lönespridning, löneutveckling, lönenivåer och särskilt konkurrensutsatta grupper kartlagts. Riktade prioriteringar genomfördes inom grupperna socialsekreterare, rektorer och sjuksköterskor. Det totala utfallet för lönerevision 2024 var 3,6 %.

Arbetet med lönestruktur och anställningsvillkor skapar goda förutsättningar för att kunna behålla, utveckla och rekrytera engagerade medarbetare med rätt kompetens.

Sjukfrånvaro

Kommunens totala sjukfrånvaro är 6,8 % vilket innebär en svag minskning jämfört med de senaste två åren. Hjo kommun har i förhållande till andra Skaraborgskommuner en låg total sjukfrånvaro. Skillnaderna i sjukfrånvaro mellan könen är påtagliga på arbetsmarknaden i stort och återfinns även i Hjo kommun där kvinnor står för en högre andel sjukfrånvaro jämfört med män.

Långtidsfrånvaron, det vill säga, frånvaro längre än 60 dagar, har under en längre tid varit låg i förhållande till både andra Skaraborgskommuner och riket som stort. Vi ser dock en tydlig ökning jämfört med föregående år, från 31,4% till 41,4%. Till analysen bör tilläggas att det i en liten kommun inte behöver röra sig om många individer men föranleder ändå ett behov av att fortsätta arbeta målinriktat med åtgärder kopplat till korttidsfrånvaron för att förhindra att sjukskrivning övergår till en längre frånvaro. Huvud diagnosen för dessa sjukskrivningar är övervägande en psykiatrisk diagnos.

Arbetet med individanpassad rehabilitering och arbetsanpassning pågår löpande och flertalet utbildningsinsatser har under året genomförts på Ledarforum där samtliga chefer träffas ca 8 ggr år. Att hantera psykisk ohälsa på arbetsplatsen när den inte är direkt arbetsrelaterad kan vara en stor utmaning och långa väntetider inom primärvården gör det många gånger svårare att ge adekvat stöd. Det nära samarbetet som upparbetats tillsammans med Närhälsan och Försäkringskassan är en viktig insats för att snabbt kunna fånga upp och samverka kring åtgärder för att förebygga sjukfrånvaron i kommunen.

Stort fokus har under året varit att skapa förutsättningar för medarbetarnas närvaro på arbetsplatsen. Arbetsuppgiftsbanker är ett exempel varigenom det kan möjliggöras för medarbetaren att närvara på arbetsplatsen med förändrade arbetsuppgifter, istället för sjukskrivning. Att vara i arbete är en friskfaktor. Det är generellt sett betydligt sämre för hälsan att inte arbeta, även när arbetsförmågan är nedsatt.

Bolagskoncernen

Hjo Energi är ett kommunalt bolag som ägs av Hjo kommun och ansvarar för elnät, fjärrvärme och fiber i kommunen. Bolaget sysselsätter 27 medarbetare med en huvudandel elektriker inom elnät, installation och stadsnät. Arbetsvillkor och anställningsförhållanden regleras enligt kollektivavtalet PACTA. Hjo Energi liksom Hjo kommun använder sig av Skaraborgshälsan som företagshälsovård. Hjo Energi köper vid behov HR-stöd från Hjo kommun och under året har det framförallt rört sig om HR-stöd kopplat till ett digitalt införande av uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	6,8%	7,1%	7,4%
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	41,4%	31,4%	29,4%
Sjukfrånvaron för kvinnor	7,4%	7,9%	7,7%
Sjukfrånvaron för män	4,4%	4,21%	5,8%
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	6,8%	6,8%	7,7%
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	6,6%	7,6%	7,2%
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	6,9%	6,6%	7,5%

FINANSIELLA RAPPORTER

70	Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar
74	Resultaträkning och kassaflödesanalys
75	Balansräkning
76	Nothänvisningar
82	Driftsredovisning
86	Investeringsredovisning
87	Exploateringsredovisning
88	VA- och renhållningsverksamhet

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Hjo kommun följer kommunal redovisningslagstiftning och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. Redovisning av intäkter beskrivs under rubriken exploateringsmark nedan. Årsredovisningen innehåller en resultaträkning, kassaflödesanalys samt en balansräkning. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning. Årsredovisningen innehåller även en koncernredovisning som utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkning och bokslut för de bolag kommunen har betydande inflytande i.

Intäkter

Redovisade intäkter är redovisade till det värde som kommunen erhållit 2024 eller till belopp som beräknats inflyta. Periodisering har skett av statsbidrag m.m.

Skatteintäkter samt fastighetsavgifter har redovisats enligt prognoser från SKR. Skatteintäkter har redovisats enligt SKR cirkulär 2024:56 samt cirkulär 2024:57.

Immateriella anläggningstillgångar

I 2024 års redovisning finns immateriella tillgångar i kommunens balansräkning. Innehåller främst investeringar i programvara.

Byte av redovisningsprinciper

Under 2024 bytte kommunen redovisningsprincip avseende hyrda lokaler. Finansiell leasing har införts och värden för balansräkningen för 2023 har räknats om.

Drifts- och investeringsredovisning

Kommunen har i sin årsredovisning en uppställning över verksamhetens driftsposter inklusive avvikelser mot budget. Investeringsredovisningen utgörs av en sammanställning över kommunens investeringar för 2024 samt text om de största investeringsprojekten.

Särredovisning

Taxefinansierad verksamhet ska särredovisas. Särredovisning sker av verksamheterna för vatten och avlopp samt renhållning, se särskilt avsnitt VA-verksamhet s. 90 och renhållning s. 92.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar. Investeringar som har ett betydande och väsentligt belopp aktiveras i balansräkningen. Som vägledning används en gräns på ett basbelopp (57 300 för år 2024) och en livslängd på mer än tre år.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, vilket i allt väsentligt överensstämmer med de i tabellen angivna avskrivningstiderna. Rak nominell metod används. Viss vägledning för en anläggningstillgångs avskrivningstid finns i rådets idéskrift. Ingen omprövning av nyttjandetiden har gjorts under året. Avskrivningen påbörjas kalendermånaden efter det att tillgången tagits i bruk.

Sedan 2015 tillämpar Hjo kommun så kallad komponentindelning och följer en uppställning av de komponenter Hjo kommun valt att dela in investeringarna i och vilken nyttjande period som tillämpas.

Bidrag till statlig infrastruktur

Hjo kommun undertecknade tillsammans med de övriga Skaraborgskommunerna under 2013 en avsiktsförklaring med Trafikverket om medfinansiering av utbyggnaden av vissa sträckor av E20. Utbyggnaden bedöms medföra såväl nationella och regionala som lokala nyttor.

Detta redovisades i 2014 års bokslut som en kostnad (jämförelsestörande post) och en avsättning med 5,0 mnkr. Avsättningen har sedan dess indexuppräknats och delbetalningar har påbörjats. Avsättningen den 31 december 2024 uppgår till 1,8 mnkr.

Avsättning för återställande av deponier

Inom Hjo kommun finns ett område som tidigare använts som deponi, kallat Sanna. Området är klassat som förorenad mark och provtagning har pågått sedan 2018. Eventuella beslut om återställande fattas av länsstyrelsen, vilket inte har skett ännu.

Kommunen får 10 kr per invånare och år (cirka 90 tkr) från Avfall och återvinning Skaraborg för att i framtiden återställa områden som detta. Denna inkomst redovisas som avsättning från vilken periodens utgifter för provtagning och andra åtgärder avräknas. Avsättningen den 31 december 2024 uppgår till 4,8 mnkr.

Exploateringsmark

Mark som kommunen ämnar sälja klassificeras som omsättningstillgång i balansräkningen och är bokförd till anskaffningsvärdet. Kostnader och intäkter för pågående exploateringsprojekt (t.ex. iordningställande av gator och VA) är redovisade bland pågående

anläggningstillgångar. En fördelning av kostnader och intäkter mellan omsättnings- respektive anläggningstillgång görs i samband med att respektive område slutredovisas.

Den nya rekommendationen om intäkteredovisning R2 från 2019 har tillämpats för exploateringsprojekt som startade efter det att rekommendationen trädde i kraft. De projekt som startade före detta har hanterats enligt de gamla redovisningsprinciperna för intäktsföring, det vill säga intäkter från ersättning för gatukostnader och liknande har skuldförts och upplösts i takt med avskrivningarna på motsvarande tillgång.

Leasingavtal

Leasing av fordon med en leasingtid om 4 år eller längre betraktas som finansiell leasing och redovisas i enlighet med R5 som anläggningstillgång i balansräkningen under rubriken maskiner och inventarier. Förpliktelsen i form av framtida betalningar av leasingavgifter redovisas som skuld. Anskaffningsvärdena sammanfaller med verkligt värde. Avskrivningstiden följer leasingperioden och objekten skrivs av ner till restvärdet. Räntekostnaden beräknas till ett fast värde över leasingperioden.

Beträffande redovisning av hyreskostnader för lokaler har redovisningsprincipen ändrat under 2024 till finansiell leasing. Samverkan med den kooperativa bostadsföreningen KHF Äldreheim i Hjo, hänvisas till not 2.

Lånekostnader

Lånekostnader i form av räntor och avgifter periodiseras och belastar resultatet det år då de uppstår. I större byggprojekt med lång produktionstid aktiveras räntekostnader under byggtiden. Under 2024 har inga räntekostnader aktiverats.

Särskild löneskatt på pensionskostnader

Löneskatten redovisas då pensionsförpliktelsen uppkommer, vilket innebär att löneskatten periodiseras och redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Pensionsskuld

Pensionsskulder redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Den delen av pensionsskulden som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga inom linjen. Det som intjänats efter 1998 redovisas som en avsättning alternativt kortfristig skuld. Avsättningens storlek baseras på KPA Pensions beräkning, gjord enligt RIPS2021.

Avskrivningstider komponenter	År
Fastighet	
Råmark	0
Stomme och grundläggning	80
Markanläggning	20
Stomkomplettering	40
Ytskikt	15
Snickerier invändigt	30
Installationer	40
Teknik	10

Avskrivningstider komponenter	År
Vägar	
Underbyggnad/förslitningslager + Överbyggnad	0
Beläggning asfaltsgrund	50
Beläggning slitlager	
- Infartsleder	10
- Övriga gator	20
Gatubelysning	20
Skyltar och trafikordningar	20

Avskrivningstider komponenter	År
Hamn	
Kaj	80
Vägbrytare	80
Bryggor	30
Ytbeläggningar	50
Markarbete	20-evig
Belysning	20
Möblemang utomhus	20

Avskrivningstider komponenter	År
Övrigt	
Konst	0
Maskiner och bilar	5-10
Inventarier t.ex. teknisk utrustning, möbler	3-10
Immateriella tillgångar (programvaror)	3-5

Redovisade intäkter är redovisade till det värde som kommunen erhållit 2024 eller till belopp som beräknats inflyta. Periodisering har skett av statsbidrag m.m.

Förtroendevalda

Till och med år 2014 redovisades alla pensionsskulder till förtroendevalda som en ansvarsförbindelse. Från och med år 2015 sker en uppdelning mellan avsättning och ansvarsförbindelse enligt KPA:s beräkning.

Teoretiskt värde av förtroendevaldas pensionsförmåner beräknas och redovisas som ansvarsförbindelse för förtroendevalda, vars uppdrag motsvarar minst 40 procent av heltid. För de som har intjänad pensionsrätt och är under 50 år beräknas en inkomstgaranti under 12 månader, och för de som är över 50 år beräknas visstidspension fram till 65 år. Beräkningen görs brutto utan samordning. Eftersom pensionsförmånen är relaterad till förändringar i basbeloppet görs ingen nuvärdesberäkning.

Från och med 2024 redovisar inte KPA förtroendevalda särskilt från anställd varför dessa från 2024 har slagits samman.

Kommunen har antagit att OPF-KL ska gälla för de politiskt förtroendevalda som tidigare inte omfattades av PBF.

Anställda

Det belopp som redovisats som en kortfristig skuld avser den avgiftsbestämda ålderspensionen. Kommunen har valt att från och med 1998 betala ut hela den avgiftsbestämda ålderspensionen till den anställda. För lönedelar över 7,5 basbelopp och för efterlevandepensioner finns särskilt tecknade försäkringar.

Semesterlöneskuld

Skulden för ej uttagna semesterdagar och okompenserad övertid och därpå upplupna sociala avgifter redovisas som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

Årets redovisade skatteintäkter består av de preliminära månatliga inbetalningarna, prognosen för slutavräkningen 2024 samt skillnaden mellan den slutliga taxeringen och prognosen för 2023. Avräkning av skatteintäkterna har gjorts efter SKR:s beräkningar från december 2024.

Skulder

Kommunens skulder klassificeras som kortfristiga när de förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen. Övriga skulder klassificeras som långfristiga. Den del av långfristiga lån som förfaller till återbetalning och/eller amortering inom 12 månader redovisas som kortfristig skuld.

Taxefinansierade verksamheter

Resultatregleringsfonden för renhållning är redovisad under avsättningar och uppgår till 4,8 mnkr. Se vidare under "Avsättning för återställning av deponier" på föregående sida.

VA-enheten har belastats med centrala overheadkostnader (grundat på verkliga kostnader för vissa centrala funktioner vilka fördelats efter antalet anställda). Ränta har beräknats på interna lån för investeringar. VA-enhetens över- eller underuttag redovisas som en kortfristig skuld respektive fordran och kommer att användas till nästkommande år.

Verksamhetens intäkter

Nedan redovisas kommunens huvudsakliga inkomstgrupper och dess grund för intäktsföring.

- *Barnomsorgsavgifter*

Inkomsten intäktsförs i samband med fakturering. Fakturering sker i slutet av innevarande månad vilket innebär att normalt behöver ingen periodisering ske i boksluten.

- *Äldreomsorgsavgifter*

Fakturering till brukaren sker i början av innevarande månad. Inkomsten intäktsförs i den period som intäkten avser vilket innebär att normalt behöver ingen periodisering ske vid boksluten.

Hyresintäkter från särskilt boende och bostad med särskilt anpassad service debiteras brukaren en månad i förskott men intäktsförs i den period hyran avser vilket innebär att normalt behöver ingen periodisering ske vid boksluten.

- *Renhållnings- och VA-avgifter*

Avgifterna faktureras via kommunens helägda bolag Hjo Energi AB. Inkomsten intäktsförs i samband med återredovisningen till kommunen som sker med en månads eftersläpning. I den mån verksamhetens avgiftsuttag överskrider självkostnaden minskas intäkten. Ett eventuellt överuttag av VA-taxan bokförs som kortfristigt skuld. Anslutningsavgifter, gatukostnadsersättningar samt övriga investeringsbidrag, se ovan under rubrik "Anslutningsavgifter och ersättningar".

- *Försäljning av fastighet*

Inkomsten intäktsförs normalt vid dagen för tillträdet, förutsatt att det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som kommunen får av transaktionen kommer att tillfalla kommunen och att avtalet är utformat så att inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag

Avser bidrag som är avsedda för en bestämd verksamhet eller ett bestämt ändamål och redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Dessa bidrag kräver i regel någon form av motprestation och återrapportering. De periodiseras i normalfallet till den period som bidraget avser enligt förekommande underlag.

Övriga intäkter och kostnader

Finansiella kostnader och intäkter periodiseras fullt ut. Övriga intäkter och kostnader periodiseras till väsentliga belopp. Med väsentlig avses belopp överstigande 25 tkr.

Internredovisningsprinciper

Kommunens verksamhet är indelad i nio politikområden varav finansförvaltning är en. Från och med den 1 september 2024 är politikområdena socialtjänst och vård och omsorg sammanslagna till ett politikområde. I finansförvaltningen redovisas samtliga intäkter från skatter och generella statsbidrag, tillsammans med externa och interna finansiella kostnader. Dessutom sker avstämning av faktiska personalomkostnader i finansförvaltningen. Schablonmässig debitering till respektive politikområde av så kallat PO-pålägg sker med 47,41 procent av lönekostnaderna och eventuell avvikelse mellan å ena sidan denna schablonmässiga intäkt och å andra sidan faktisk kostnad för arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och särskild löneskatt redovisas som kostnad eller intäkt under finansförvaltningen.

Internränta debiteras för 2024 med 2,5 procent på tillgångarnas bokförda värde. Denna internränta ligger sedan tillsammans med kostnader för fastighetsdrift och underhåll till grund för fastighetshusetens (politikområde teknisk service) debitering av internhyra till respektive politikområde.

I politikområde teknisk service ingår bland annat kostenheten samt städ och vaktmästeri. Dessa enheters kostnader är också föremål för interndebitering till de "köpande" politikområdena. Debitering sker med faktisk kostnad för löner, 47,41 procents PO-pålägg, andra direkta kostnader förenade med utförd tjänst, samt skäligt pålägg för arbetsledning etc.

Den sammanställda redovisningen

Syftet med en sammanställd redovisning är att ge en helhetssyn på kommunens verksamhet och ekonomi och ge en organisationsneutral redovisning som möjliggör jämförbarhet mellan kommunerna. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med den så kallade alternativa metoden där underkoncernens (Hjo Stadshus AB) bokslut konsoliderats.

Bolagens redovisningsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen (1995:1554), samt rekommendationer och uttalanden från Bokföringsnämnden.

Med undantag för redovisning av pensionskostnader tillämpar bolagen samma redovisningsprinciper som kommunen.

Eliminering har gjorts för interna mellanhavanden mellan kommunen och respektive dotterkoncern och dotterbolag. Interna intäkter, kostnader samt fordrings- och skuldposter av väsentlig betydelse har eliminerats.

Intresseföretag i underkoncernens redovisning

Andelar i intresseföretagen HjoTiBorg Energi AB och Bredband Östra Skaraborg AB redovisas i Hjo Stadshus AB koncernen i enlighet med den så kallade kapitalandelsmetoden.

Mindre ägarandelar

Hjo kommun har även andelar i kommunalförbunden Räddningstjänst Skaraborg och Avfall och återvinning Skaraborg. Eftersom ägarandelen i båda fallen understiger 20 % har kommunalförbunden inte tagits med i den sammanställda redovisningen.

Obeskattade reserver

Bolagens obeskattade reserver har delats upp i koncernbalansräkningen i eget kapital del (78 %) och uppskjuten skatteskuld (22 %). Den uppskjutna skatten redovisas som en avsättning.

Resultaträkning och kassaflödesanalys

Resultaträkningen visar kommunens och kommunkoncernens intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen speglar hur den löpande verksamheten och investeringarna finansierats under året.

Resultaträkning

		Kommunen		Sammanställd redovisning	
Mnkr	Not	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	143,8	139,8	242,9	241,6
- varav jämförelsestörande intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	2	-773,8	-754,1	-850,9	-834,8
- varav jämförelsestörande kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	3	-45,0	-30,4	-61,8	-47,6
Verksamhetens nettokostnader		-675,0	-644,6	-669,8	-640,8
Skatteintäkter	4	488,9	483,3	488,9	483,3
Generella statsbidrag och utjämning	5	187,0	162,0	187,0	162,0
Verksamhetens resultat		0,9	0,7	6,1	4,5
Finansiella intäkter	6	1,9	9,4	2,9	2,6
Finansiella kostnader	7	-10,0	-5,2	-11,5	-6,5
Resultat efter finansiella poster		-7,3	4,9	-2,6	0,6
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	8	-7,3	4,9	-2,6	0,6

Kassaflödesanalys

		Kommunen		Sammanställd redovisning	
Mnkr	Not	Utfall 2024	Utfall 2023	2024	2023
Årets justerade resultat	8	-7,3	4,9	-2,6	0,6
Justering för av- och nedskrivningar	3	32,9	30,4	49,8	47,9
Förändring avsättningar	22	2,3	1,7	0,6	2,1
Justering övriga ej likvid, påverkande poster	9	-0,1	0,1	-0,1	0,4
Medel från verksamheter före förändring av rörelsekapital		27,7	37,1	47,7	50,7
+/- Minsk./ökn lager och exploateringsfastigheter	16-17	-1,6	0,8	-2,0	1,6
+/- Minsk./ökn kortfristiga fordringar	18	8,8	-4,8	11,7	1,9
+/- Ökn/minskn. övr. kortfristiga skulder	24	-47,0	24,2	-45,2	14,9
Kassaflöde från löpande verksamhet		-12,0	57,3	12,2	69,1
- Investering immateriella tillgångar	10	0,0	0,0	0,0	0,0
- Investering materiella tillgångar	11-13	-32,0	-42,6	-48,4	-68,3
+ Försäljn. materiella tillgångar	11-13	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Invest finansiella tillgångar	14	-1,4	-0,9	-1,6	-1,2
+ Försäljn. finansiella tillgångar	14	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Förändring kortfristiga placeringar	14	-0,1	-0,2	-0,1	0,0
Kassaflöde från invest. verksamheten		-33,5	-43,4	-50,1	-69,5
+/- Minsk./ökn långfristig fordran	15	0,7	-0,6	0,6	-0,5
+/- Ökn/minskn långfristiga skulder	23	41,4	-0,7	39,4	-8,7
Kassaflöde från finan. verksamhet		42,1	-1,3	40,0	-9,2
Årets kassaflöde	20	-3,4	12,6	2,2	-9,5
Likvida medel vid årets början		15,8	3,2	38,7	48,2
Likvida medel vid årets slut		12,4	15,8	40,9	38,7

Balansräkning

Balansräkningen visar i sammandrag kommunens och kommunkoncernens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för årets utgång.

Balansräkning		Kommunen		Sammanställd redovisning	
Mnkr	Not	2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
• ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar		0,4	0,5	0,4	0,5
-Programvarulicenser m.m.	10	0,4	0,5	0,4	0,5
Materiella anläggningstillgångar		729,2	729,8	857,7	856,7
-Mark, byggnader, tekniska anläggningar	11	687,8	682,1	703,1	692,4
-Maskiner och inventarier	12	26,9	28,4	140,0	145,0
-Pågående investeringar	13	14,4	19,3	14,6	19,3
Finansiella anläggningstillgångar		13,1	12,3	18,5	17,5
-Värdepapper	14	12,8	11,4	16,1	14,5
-Långfristiga fordringar	15	0,3	1,0	2,4	3,0
Summa anläggningstillgångar		742,6	742,6	876,1	874,7
• OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd mm	16	0,2	0,2	5,7	5,3
Exploateringsfastigheter	17	6,9	5,3	6,9	5,3
Fordringar	18	74,7	83,6	88,7	100,4
Kortfristiga placeringar					
Aktier och andelar	19	0,6	0,4	0,6	0,4
Kassa och Bank	20	12,4	15,8	40,9	38,7
Summa omsättningstillgångar		94,9	105,4	142,9	150,2
SUMMA TILLGÅNGAR		837,4	848,0	1 018,9	1 024,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
- Ingående eget kapital		337,1	343,3	412,2	422,7
- varav resultatutjämningsreserv		20,0	20,0	20,0	20,0
- Årets resultat		-7,3	4,9	-2,6	0,6
- Förändring övrigt eget kapital		0,0	-11,1	0,0	-11,1
Summa Eget kapital	21	329,8	337,1	409,6	412,2
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	22	18,2	15,0	34,0	32,4
Avsättningar till statlig infrastruktur	22	1,8	2,8	1,8	2,8
Avsättningar till deponier	22	4,8	4,7	4,8	4,7
Summa avsättningar		24,8	22,5	40,6	40,0
SKULDER					
Långfristiga skulder	23	330,1	288,7	400,1	232,5
Kortfristiga skulder	24	152,7	199,7	169,0	198,3
Summa skulder		482,8	488,3	569,1	430,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		837,4	848,0	1 019,3	883,0
POSTER INOM LINJEN	25	334,6	330,9	259,6	255,9
Pensionsförmåner intjänade före 1998		150,2	144,9	150,2	144,9
Pensionsförmåner förtroendevalda (som inte ingår i ovan)		0	0,8	0,0	0,8
Borgensförbindelser mm.	26	184,4	185,2	109,4	110,2
-Borgensförbindelser kommunala bolag		75,5	75,5	0,5	0,5
-Borgensförbindelser övrigt		108,9	109,7	108,9	109,7
Outnyttjad checkkredit		40,0	40,0	45,0	45,0

Hjo kommun har i september 1996 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2023 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska föreningen. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hjo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 601 096 mnkr och totala tillgångar till 603 917 mnkr. Hjo kommuns andel av de totalt förpliktelserna uppgick till 326 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 322 mnkr.

Nothänvisningar

Syftet med noterna till bokslutet är att komplettera bokslutsinformationen så att en riktig och tillräcklig bild ges av kommunen och kommunkoncernens resultat och ekonomiska ställning.

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Not 1 Verksamhetens intäkter	143,8	139,8	242,9	241,6
Driftbidrag	67,3	62,7	67,3	62,7
Försäljningsmedel	6,6	15,7	34,1	26,7
Taxor och avgifter	48,5	40,7	98,7	124,6
Hyror och arrenden	13,8	12,8	13,8	19,7
Övrigt	7,6	7,8	29,0	7,8
Not 2 Verksamhetens kostnader	773,8	754,1	852,1	836,0
Personalkostnader	488,4	467,9	507,7	488,2
Pensionskostnader	48,9	45,9	50,8	66,2
Köp av verksamheter	105,5	93,5	105,5	93,5
Lämnade bidrag	19,5	19,4	19,5	19,4
Revisionskostnader för granskning av delår- o årsbokslut	0,1	0,1	0,4	0,3
Hyreskostnader och övriga fastighetskostnader	6,0	21,4	6,0	21,4
Övriga tjänster	56,6	43,1		
Inköp av material och övrigt	48,9	62,8	161,1	146,1
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	1,2	1,0
Operationell leasing				
Avtalade framtida minileasavgifter avseende icke uppsägningbara kontrakt som förfaller till betalning:				
-Inom 1 år	4,4	22,7	4,5	22,8
-Inom 2-5 år	2,7	32,9	2,9	33,1
Summa	7,1	55,6	7,4	55,9
Not 3 Avskrivningar	45,0	30,4	61,8	47,6
Planenliga avskrivningar				
- Immateriella tillgångar	0,4	0,2	0,4	0,2
- Byggnader och tekniska anläggningar	26,1	25,5	42,1	42,1
- Maskiner och inventarier	2,7	4,2	3,4	4,9
- Leasingavtal lokaler	14,0	0,0	14,0	0,0
- Leasingavtal fordon	1,9	0,4	1,9	0,4
Not 4 Skatteintäkter	488,9	483,3	488,9	483,3
Årets preliminära skatteintäkter	489,5	473,6	489,5	473,6
Avräkning föregående år skatteintäkter	-2,4	2,4	-2,4	2,4
Avräkning innevarande år skatteintäkter	1,7	7,3	1,7	7,3
Not 5 Generella statsbidrag och utjämnung	187,0	162,0	187,0	162,0
Fastighetsskatt, årets preliminära	28,8	24,9	28,8	24,9
Inkomstutjämningsbidrag	128,4	121,1	128,4	121,1
Avgift till LSS-utjämnung	-7,9	-3,8	-7,9	-3,8
Regleringsavgift	28,3	21,6	28,3	21,6
Generella bidrag från staten	10,8	4,5	10,8	4,5
Kostnadsutjämningsavgift/bidrag	-1,4	-6,4	-1,4	-6,4

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Not 6 Finansiella intäkter	1,9	9,3	2,9	2,6
Borgensavgifter	0,6	0,7	0,4	0,5
Övriga finansiella intäkter	1,3	8,7	2,5	2,1
Not 7 Finansiella kostnader	10,0	5,2	11,5	6,5
Räntekostnader lån	8,7	4,0	10,4	5,5
Räntekostnad pensionsskuld, inkl. diskonteringsränta	1,2	1,0	1,2	1,0
Övriga finansiella kostnader	0,2	0,2	0,0	0,0
Not 8 Årets justerade resultat	-7,3	4,9	-2,5	0,6
Årets resultat enligt resultaträkning	-7,3	4,9	-2,5	0,6
Not 9 Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,1	0,1	0,1	0,1
Årets förändring av VA- och renhållningsfond	0,1	0,1	0,1	0,1
Not 10 Immateriella anläggningstillgångar	0,4	0,5	0,4	0,5
Anskaffningsvärde vid årets början	11,2	11,2	11,2	11,2
Ackumulerade avskrivningar	-10,8	-10,7	-10,8	-10,7
Genomsnittlig nyttjandetid	7 år	7 år		
Not 11 Mark, Byggnader och tekniska anläggningar	687,9	549,8	703,1	560,1
Allmän markreserv	20,3	22,0	20,3	22,0
-Anskaffningsvärde vid årets början	21,7	21,8	21,7	21,8
-Årets omklassificering	-1,4	0,0	-1,4	0,0
-Ackumulerade avskrivningar (återföring)	0,0	0,2	0,0	0,2
Verksamhetsfastigheter	432,2	313,4	447,4	323,7
-Anskaffningsvärde vid årets början	673,0	514,5	705,5	541,3
-Årets investeringar	2,9	13,5	2,9	13,5
-Ackumulerade avskrivningar	-243,7	-214,6	-261,0	-231,1
Affärsverksamhetsfastigheter	109,4	103,5	109,4	103,5
-Anskaffningsvärde vid årets början	169,6	163,8	169,6	163,8
-Årets investeringar	10,3	5,3	10,3	5,3
-Ackumulerade avskrivningar	-70,5	-65,6	-70,5	-65,6
Publika fastigheter	120,5	107,5	120,5	107,5
-Anskaffningsvärde vid årets början	161,8	153,7	161,8	153,7
-Årets investeringar	21,2	10,4	21,2	10,4
-Ackumulerade avskrivningar	-62,5	-56,7	-62,5	-56,7
Annan verksamhet	5,5	3,4	5,5	3,4
-Anskaffningsvärde vid årets början	6,9	6,9	6,9	6,9
-Årets investeringar	2,3	0,0	2,3	0,0
-Ackumulerade avskrivningar	-3,7	-3,5	-3,7	-3,5
Övriga fastigheter	0,0	0,0	0,0	0,0
-Anskaffningsvärde vid årets början	0,0	0,0	0,0	0,0
-Ackumulerade avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Genomsnittlig nyttjandetid	29,1 år	27,2 år		

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Not 12 Maskiner och Inventarier	26,9	28,4	140,0	144,9
Maskiner	4,0	4,1	115,6	118,5
-Anskaffningsvärde vid årets början	13,9	13,0	324,4	297,7
-Årets investeringar	0,5	0,9	13,0	26,7
-Ackumulerade avskrivningar	-10,4	-9,7	-221,8	-205,9
Genomsnittlig nyttjandetid	9,4 år	9,5 år		
Inventarier och bilar	19,0	20,0	20,6	22,2
-Anskaffningsvärde vid årets början	71,9	69,0	82,6	78,0
-Årets investeringar	2,5	3,0	2,5	4,6
-Ackumulerade avskrivningar	-55,4	-52,0	-64,5	-60,4
Finansiell leasing	3,2	3,6	3,2	3,6
-Anskaffningsvärde vid årets början	6,2	4,8	6,2	4,8
-Under året nytecknade finansiella leasingavtal	0,6	1,9	0,6	1,9
-Under året avslutade finansiella leasingavtal	-1,7	-0,2	-1,7	-0,2
-Ackumulerade avskrivningar	-1,9	-2,9	-1,9	-2,9
-Fordon som förfaller inom 1 år	0,6	0,8	0,6	0,8
-Fordon som faller mellan 2 och 5 år	2,6	2,8	2,6	2,8
Konst	0,7	0,7	0,7	0,7
-Anskaffningsvärde vid årets början	0,7	0,7	0,7	0,7
-Årets investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 13 pågående anläggningstillgångar	14,4	20,8	14,4	20,8
Verksamhetsfastigheter- anskaffningsvärde	3,4	0,6	3,4	0,6
Affärsverksamheter- anskaffningsvärde	0,7	0,0	0,7	0,0
Publika fastigheter- anskaffningsvärde	5,1	4,8	5,1	4,8
Exploateringsmark- anskaffningsvärde	4,9	15,1	4,9	15,1
Inventarier- anskaffningsvärde	0,3	0,3	0,3	0,3
Not 14 Värdepapper	12,7	11,4	16,1	14,5
Hjo Stadshus AB 499 aktier	0,5	0,5	0,0	0,0
Långfristiga placeringar i värdepapper	0,0	0,0	0,2	0,1
Andelar i intresseföretag	0,0	0,0	3,7	3,5
Kommuninvest, insatskapital	12,2	6,4	12,2	6,4
Kommuninvest, särskild medlemsinsats		4,5	0,0	4,5
Not 15 Långfristiga fordringar	0,3	1,0	2,4	3,0
Korsberga bygdegårdsförening	0,0	0,0	0,0	0,0
Skandia överskottsfond	0,0	0,0	2,1	2,0
Va-anslutn. Avgifter	0,3	1,0	0,3	1,0
Not 16 Förråd mm	0,2	0,2	5,7	5,3
Lager turistbyrå	0,2	0,2	0,2	0,2
Råvarulager i Hjo Energi AB	0,0	0,0	5,5	5,1

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Not 17 Exploateringsfastigheter (område)	6,9	5,3	6,9	5,3
Hjo Norr 3:59	0,7	0,7	0,7	0,7
Hjo Söder 8:3	0,2	0,2	0,2	0,2
Hjo Söder 6:1	1,6	0,0	1,6	0,0
Hjo Norr 3:59 Del av 2:1 och 4:2	2,0	2,0	2,0	2,0
Söder 3:43 Knäpplan	2,1	2,1	2,1	2,1
Övriga villatomter	0,3	0,3	0,3	0,3
Samtliga tomter är värderade till anskaffningsvärde				
Not 18 Fordringar	73,6	83,6	88,7	100,4
Kundfordringar	8,0	7,2	17,3	19,2
Kortfristig fordran leverantörer o intressebolag	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna intäkter kunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna skatteintäkter	6,6	20,5	6,6	20,5
Fordran mervärdesskatt	5,0	11,5	5,0	11,5
Övriga fordringar staten	29,2	24,0	29,2	24,0
Övriga kortfristiga fordringar	6,0	4,9	10,8	7,7
Förutbetalda leverantörsfakturer	4,3	2,1	4,3	2,1
Övriga interimfordringar	14,6	13,3	15,6	15,3
Not 19 Kortfristiga placeringar	0,6	0,4	0,6	0,4
Aktier och andelar	0,6	0,4	0,6	0,4
Not 20 Kassa och Bank	12,4	15,8	40,9	38,7
Bank	12,4	15,8	40,9	38,7
Not 21 Eget Kapital	329,8	337,1	409,6	412,2
IB Eget Kapital	337,1	343,3	412,2	422,4
Varav resultatutjämningsreserv	20,0	20,0	20,0	20,0
Övrig förändring eget kapital	0,0	-11,1	0,0	-10,8
Årets resultat	-7,3	4,9	-2,6	0,6
Fördelning Eget Kapital				
Kommunens/koncernens Eget Kapital	329,8	337,1	409,6	412,2
Not 22 Avsättningar till pensioner och likn förpliktelser	24,8	22,5	40,6	40,0
Övriga avsättningar pensioner	14,7	3,7	14,7	3,7
Avsatt till särskild avtals- o visstidspension förtroendevalda	0,0	8,4	0,0	8,4
Löneskatt på pensionsavsättningen	3,6	2,9	3,6	2,9
Uppskjuten skatteskuld-obeskattade reserver	0,0	0,0	15,8	17,5
Bidrag till statlig infrastruktur, E20	1,8	2,8	1,8	2,8
Avsättning till återställning av deponier*	4,8	4,7	4,8	4,7

*Avsättning med 92 617 kr för 2024. Avfallsdeponi har varit aktiv åren 1939 till 1976 och har därefter sluttäckts. Ansvarsutredning ang. deponin är genomförd ihop med MÖS vilken indikerar att Hjo kommuns ansvar gäller för tiden 1970 till 1976, det motsvarar 19 % av den tid då deponin varit aktiv. Om åtgärder ska göras är det sannolikt att kommunen är berättigad till bidrag från Naturvårdsverket motsvarande 81 % av kostnaderna. Provtagningar och undersökningar har genomförts om status i marken. Dessa undersökningar har inte gett några klara indikationer på vilka eventuella åtgärder som kan komma i fråga. Inga krav från myndighet föreligger för åtgärder.

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Spec.avsatt till pensioner anställda, tkr				
Ingående avsättningar	12 049,0	10 366,0	12 049,0	10 366,0
Nya förpliktelser under året	2 614,0	1 683,0	2 614,0	1 683,0
varav:				
-Nyintjänad pension	1 555,0	624,0	1 555,0	624,0
-Ränte- o basbeloppsuppräkning	1 236,0	1 013,0	1 236,0	1 013,0
-Ändring av diskonteringsräntan	0,0	0,0	0,0	0,0
-Ändrat livstidsåtagande i RIPS	0,0	0,0	0,0	0,0
-Övrig post	198,0	-3,0	198,0	-3,0
-Årets utbetalningar	-374,0	59,0	-374,0	59,0
Summa utgående avsättningar till pensioner	14 663,0	12 049,0	14 664,0	12 059,0
-Löneskatt	3 557,2	2 923,1	3 557,2	2 923,1
Summa utgående avsättning pensioner	18 220,2	14 972,1	18 221,2	14 982,1
-Aktualiseringsgrad	0,97	0,97	0,97	0,97
-Överskottsfonden hos KPA	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 23 Långfristiga skulder	330,1	162,5	400,1	232,5
Anläggningslån	174,0	133,3	244,0	203,3
Checkräkningskredit	0,0	0,0	0,0	0,0
Leasingavtal	129,3	2,8	129,3	2,8
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år	26,8	26,4	26,8	26,4
Kreditgivare				
Kommuninvest	174,0	133,3	244,0	203,3
Finansbolag (bilar)	129,3	2,8	129,3	2,8

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2024	2023	2024	2023
Not 24 Kortfristiga skulder	152,7	199,7	169,0	214,0
Kortfr.skulder till kreditinstitut och kunder	37,0	81,5	37,0	81,5
Skulder intressebolag			2,8	3,9
Leverantörsskulder	27,2	33,6	27,1	32,5
Skuld till VA-kollektivet	0,0	-1,6	0,0	-1,6
Moms och skatteskulder	10,6	6,1	12,4	7,5
Personalens skatter och avgifter	6,9	6,8	6,9	6,8
Övriga kortfristiga skulder	0,3	0,3	5,9	5,2
Upplupna kostnader/förutbet. Intäkter	70,7	73,0	76,9	78,2
varav -Upplupen semesterlön	18,8	19,1	19,7	20,0
-Upplupna sociala avgifter	16,4	15,8	16,8	16,2
-Upplupen ordinarie lön	3,9	3,7	4,2	4,0
-Upplupna räntekostnader	0,5	0,6	0,8	0,8
-Förutbetalda hyresintäkter			0,2	0,2
-Avgiftsbestämd ålderspension	18,0	17,1	18,0	17,1
-Upplupna kostnader elcertifikat				0,0
-Övriga interimsskulder	13,2	16,7	17,3	19,9
-Förutbetalda skatteintäkter			0,0	0,0
Not 25 Försäkringslösning för pensioner intjänade före 1998	0,0	0,0	0,0	0,0
Partiell inlösen	0,0	0,0	0,0	0,0
Särskild löneskatt på ovan	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 26 Borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser	334,6	330,9	259,6	255,9
Hjo Stadshus AB	40,0	40,0	0,0	0,0
Hjo Energi AB	35,0	35,0	0,0	0,0
Bredband Östra Skaraborg	0,5	0,5	0,5	0,5
Pensionsförmån intjänade före 1998 (inkl löneskatt)	150,2	144,9	150,2	144,9
Pensionsförmån förtroendevalda inkl löneskatt		0,8	0,0	0,8
(som inte ingår i ovan)				
Kooperativa Hyresrättsföreningen Äldreheim i Hjo, Ekonomisk förening	108,9	109,7	109,3	109,7
Spec. pensionsförmån intjänade före 1998-anställda				
Ingående ansvarsförbindelse	117,2	112,8	117,2	112,8
Ränteuppräknings	0,7	0,7	0,7	0,7
Basbeloppsuppräknings	7,8	8,1	7,8	8,1
Utbetalningar	-8,1	-7,2	-8,1	-7,2
Ändrat livstidsantagande i RIPS	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	3,3	2,2	3,3	2,2
Summa pensionsförpliktelser	120,9	116,6	120,9	116,6
Löneskatt	29,3	28,3	29,3	28,3
Utgående ansvarsförbindelse	150,2	144,9	150,2	144,9

Politikområde (mnkr)	Intäkter 2024	Intäkter 2023	Kostnader 2024	Kostnader 2023	Nettokost- nad 2024	Nettokost- nad 2023	Budget- netto 2024	Budgetav- vikelse
Demokrati	0,3	0,0	-7,8	-7,7	-7,5	-7,7	-7,7	0,2
Kommunledningskontoret	8,8	8,5	-70,5	-66,4	-61,7	-57,9	-58,2	-3,5
Plan och bygg	2,1	2,0	-8,3	-8,7	-6,3	-6,7	-6,1	-0,3
Kultur, turism och fritid	3,7	3,0	-30,2	-28,2	-26,5	-25,2	-26,7	0,1
Socialtjänst	66,5	59,2	-323,7	-307,2	-257,2	-248,1	-257,9	0,7
Barn och utbildning	42,9	31,8	-333,1	-308,9	-290,2	-277,1	-288,0	-2,1
Teknisk service	161,2	171,2	-188,0	-195,3	-26,8	-24,1	-25,2	-1,6
Finansförvaltning	681,3	661,3	-12,5	-14,4	668,7	646,9	671,7	-2,9
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader före justeringar	966,8	933,6	-974,1	-933,6	-7,3	0,0	2,0	-9,3
Justering: Konto 7900-8999, motpart 500-999	-677,8	-654,7	55,1	37,9	-622,7	-616,8	-615,8	622,7
Justering: Konto 3000-8999, motpart 100-299	-145,4	-139,0	145,4	137,7		-1,3		
J Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	143,6	139,8	-773,6	-758	-630,0	-618	2,0	632,0

Redovisningen i resultaträkningen sker i enlighet med rekommendationer från Redovisningsrådet för kommunal redovisning, RKR.

Driftsredovisning

Verksamheternas samlade budgetavvikelse

Kommunens verksamheter (exklusive finansverksamheten) redovisade för 2024 en negativ nettokostnadsavvikelse om 6,4 mnkr, det vill säga nettokostnaderna översteg budget. Detta kan jämföras med den prognos som upprättades i samband med delårsbokslutet den 31 augusti, som indikerade en avvikelse med -13,9 mnkr, alltså en skillnad om 7,5 mnkr i förbättrat resultat.

I övrigt utgörs skillnaden mellan prognos och utfall i huvudsak av finansförvaltningens verksamhet. Finansförvaltningen redovisar ett underskott om ca 2,9 mnkr, vilket är betydligt sämre än prognosen som lämnades i samband med delårsrapporten. Anledningen till detta är framför allt höga kostnader för pensioner och andra personalomkostnader i förhållande till det PO-pålägg som finansenheten debiterar verksamheterna samt en försämrad skatteprognos med 1,6 mnkr.

Den totala prognosen för kommunen i delåret var underskott med 7,2 mnkr vilket i stort är samma resultat som bokslutet. Verksamheterna klarade sig bättre och finansen sämre.

Budgeten för 2024 baserades på KPA:s pensionsprognos från augusti 2023 och sedan dess har prognoserna indikerat successiva ökningar av pensionskostnaderna under året och prognosen av december 2023 har använts vid upprättandet av bokslutet. I delårsbokslutet uppskattades avstämningen av PO-pålägget inte någon avvikelse vilken i bokslutet ersättes med en negativ avvikelse om ca 4 mnkr.

För djupare analyser och kommentarer till de övriga områdena hänvisas till verksamhetsberättelserna för vart och ett av politikområdena på följande sidor.

Demokrati

Demokrati redovisar ett resultat om +200 tkr 2024. Resultatet grundar sig framför allt i ett lägre utfall för Överförmyndarverksamheten än budgeterat. Denna avvikelse är tillfällig för i år och föranleds av en uppbokning som gjordes vid förgående bokslut, där fakturan sedan visade sig redan vara betald. Valnämnden redovisar ett överskott där statsbidraget för kommunens medverkan i val till Europaparlamentet var högre än budgeterat. Även revisionen redovisar ett litet överskott.

Utfallet för politikerarvoden blev i sin tur högre än budgeterat i de flesta utskotten. Även utbildning av politiker ger ett högre utfall av arvoden inom kommunfullmäktige än budgeterat.

Demokrati redovisade i delåret en prognos enligt budget och resultatet för 2024 blev +200 tkr. Skillnaden beror framför allt på att utfallet för Överförmyndarverksamheten blev lägre än prognostiserat.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret redovisar ett resultat om -3 500 tkr 2024.

Kommunledning redovisar ett underskott om ca 100 tkr under 2024. Utfallet för kommunövergripande kostnader kopplat till heltid som norm samt utveckling är högre än budgeterat. Utökad bemanning under en del av året ger i sig ökade personalkostnader, även om vakanser och effekter av en genomförd organisationsförändring inneburit en minskning av lönekostnaderna under hösten.

KS Samverkan redovisar under 2024 ett underskott om ca 500 tkr. Underskottet förklaras till stor del av högre kostnader för räddningstjänst än budgeterat kopplat till ökade pensionskostnader. Även kollektivtrafiknämnden redovisar ett underskott. Säkerhetssamordning redovisar under året ett överskott som framför allt utgörs av statsbidrag för beredskapsarbete från Socialstyrelsen för.

Staben redovisar ett underskott om ca 2 900 tkr under 2024. Till största del består underskottet av ökade personalkostnader. Inom flera av stabens delar har personalförändringar och utökad bemanning krävts vilket medför en negativ avvikelse mot budget. En genomförd organisationsförändring innebär dock en viss minskning av lönekostnaderna under hösten. Ytterligare en stor del av underskottet förklaras av ökade IT-kostnader, både vad gäller Microsoftlicenser, kostnader för köp av IT-tjänster av Skövde kommun samt övriga systemkostnader. Utöver detta redovisar staben även högre kostnader än budgeterat för hållbar utveckling gällande lokalhyra för möbelbiblioteket samt för centralarkivet. Kommunledningskontorets bilpool redovisar i sin tur ett överskott kopplat till minskade personalkostnader för fordonssamordning.

Kommunledningskontoret redovisade i delårsbokslutet en prognos om -2 400 tkr och resultatet blev -3 500 tkr. Kostnader för räddningstjänst kopplat till ökade pensionskostnader blev högre än förutspått likväl som kostnaderna för kollektivtrafiknämnden. Även avvikelsen för personalkostnader har i flera fall blivit högre än prognostiserat.

Kultur, turism och fritid

Kultur, turism och fritid redovisar ett resultat om + 100 tkr 2024. Den positiva avvikelsen består till stor del av det innehållande av kvarvarande utrymme av föreningsbidrag som fastställdes i åtgärdsplanen för budget i balans 2024. Bidragen som innehölls uppgick till ca 140 tkr. Personalförändringar har skett inom flera av verksamheterna vilket medfört att kontaktcenter redovisar lägre personalkostnader än budgeterat, medan turism och biblioteket redovisar en negativ avvikelse vad gäller personalkostnader. Även inom administrationen och Ung i Hjo har personalförändringar skett, vilket har gett minskade kostnader.

Utställningsverksamheten redovisar ett underskott under året på grund av fortsatt höga kostnader för Estrid Ericson-utställningen. Även träningsplanerna redovisar ett underskott med anledning av högre kostnader än budgeterat för bland annat snöröjning. Införandekostnader för nytt bokningssystem ger också en negativ avvikelse.

Resultatet för kultur, turism och fritid överensstämmer med den prognostiserade avvikelsen i delårsbokslutet.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad består av teknisk service samt plan och bygg. Teknisk service redovisar ett underskott om 1,4 mnkr 2024 och prognosen i delårsbokslutet var ett underskott om 2,3 mnkr. Plan och bygg redovisar ett underskott om 0,3 mnkr och prognosen i delårsbokslutet var ett underskott om 0,8 mnkr.

Teknisk service redovisar sammantaget ett överskott om 0,2 mnkr vilket främst beror på återhållsamhet.

Fastighetsverksamheten redovisar ett överskott om 0,5 mnkr 2024. Prognosen i delåret var +0,4 mnkr. Överskottet beror bland annat på viss återhållsamhet, men kostnader för fastighetsunderhåll är i stort i nivå med budget. Bidragande faktorer består bland annat av lägre el- och fjärrvärmekostnader än budgeterat. Intäkterna har varit högre än budgeterat och det är delvis högre momsersättningar än budgeterat, ett engångsbidrag för den nya badhyttsbastun samt något högre hyresintäkter. Samtidigt är kostnaderna för de externa hyrorna högre än de interna hyresintäkterna på grund av skillnad i indexuppräknings. Övrigt så överstiger personalkostnaderna och fordonskostnaderna budget något 2024.

Lokalvård redovisar ett överskott om 1,1 mnkr mot budget till följd av översyn och förändringar inom verksamheten. Detta har bidragit till ett bättre utfall kopplat till personal samt minskade kostnader för inköp.

Måltidsverksamheten redovisar ett överskott om drygt 1,0 mnkr. Enheten har haft lägre kostnader för personal, cirka 1,5 mnkr

jämfört mot budget, vilket bland annat beror på svårigheter att tillsätta ordinarie personal och vikarier. Intäkterna överstiger budget med cirka 0,8 mnkr vilket bland annat beror på ökade externa försäljningsintäkter samt ett bidrag från Jordbruksverket som inte var budgeterat. Livsmedels- och förbrukningsmaterialpriserna ligger på en fortsatt hög nivå. Utfallet för livsmedel är drygt 0,9 mnkr högre än budgeterat och för förbrukningsmaterial drygt 0,1 mnkr högre.

Gata/park/hamnverksamheten redovisar ett underskott om 1,3 mnkr 2024. Det är 0,1 mnkr sämre än prognosen i delårsbokslutet. På grund av ett snörikt år blev utfallet förinterväghållning drygt 1,1 mnkr högre. Inflationen har drivit upp priserna som ligger kvar på en hög nivå vilket medför att inköp, reparationer och underhåll blivit dyrare som i sin tur bidrar till underskottet, främst på maskin och fordonsparken. Till följd av ett beslutat statsbidrag för kommunens arbete mot nedskräpning så redovisar renhållningsenheten ett överskott. I övrigt finns mindre underskott inom hamn, belägningsunderhåll och linjemålning. Lägre elkostnader 2024 medför ett bättre utfall för gatubelysning, samtidigt som underhållskostnaderna är något högre än budgeterat. Parkenheten redovisar ett överskott 2024 vilket beror på att försäljning av skog medfört högre intäkter. Högre intäkter för parkeringsavgifter bidrar också till att minska underskottet.

Näringslivsverksamheten redovisar ett överskott om cirka 0,1 mnkr vilket beror på överskott av verksamhetsanslag. Prognosen i delårsbokslutet var en budget i balans.

Mark- och exploateringsverksamheten redovisar ett underskott om 3,1 mnkr. Det är 0,1 mnkr sämre än prognosen i delårsbokslutet. Intäktsbudgeten ökade med 2 mnkr inför 2023, men det ekonomiska läget medför att fler avvaktar att bygga och därmed kommer verksamheten inte upp i budgeterad intäktsnivå. Hösten 2024 såldes den första tomten på det nya området Lundby (Söder 6:1) vilket medförde en nettointäkt för en såld tomt 2024. Få tillgängliga industritomter medför också svårigheter att nå upp till budgeterad intäktsnivå.

Plan och bygg redovisar ett underskott om 0,3 mnkr 2024, vilket är 0,5 mnkr bättre än prognosen i delårsbokslutet. Till följd av det ekonomiska läget så var verksamheten osäker på om budgeterad intäktsnivå skulle uppnås. Bygglovsintäkterna blev 0,1 mnkr bättre än budget men för detaljplaner samt kart och mät så var intäkterna lägre än budgeterat. Totalt för Plan och bygg blev utfallet enligt budget gällande intäkter. På grund av ökade krav krävs fler utredningar och undersökningar i samband med planarbeten. Det är främst dagvattenutredningar, skyfall, biotopskydd, artskydd, arkeologi och kulturmiljö. Detta medför en negativ avvikelse mot budget 2024, men utfallet blev lägre och bidrar till ett bättre resultat än prognostiserat. Plan och bygg tilldelades 0,7 mnkr i budget 2023 och 2024 för arbete med en ny översiktsplan. Av dessa medel så har 0,7 mnkr belastat verksamheten 2024.

Socialtjänst

Från och med 1 september 2024 är Vård och omsorg och Socialtjänsten sammanslaget till ett politikområde. Här kommer en samlad ekonomisk redogörelse för året 2024. Resultatet för politikområdet är ett plusresultat om 0,7 mnkr där Äldreomsorg redovisar en avvikelse om 11,4 mnkr medan Socialtjänsten har en avvikelse om -10,7.

Äldreomsorgens positiva avvikelse förklaras till största del av statsbidrag. Äldreomsorgs-verksamheten är mycket personalintensiv; av redovisade kostnader i bokslutet är 82% personalkostnader. Lönekostnaderna för särskilda boenden uppvisar ett underskott om 3,4 mnkr. HoS enheten och hemvården redovisar ett positivt resultat på personalkostnadssidan med sammanlagt 3,5 mnkr. Hemvården och rehabilitering har haft svårigheter med rekrytering av personal vilket påverkat resultatet. Kostnaderna för bostadsanpassning uppvisar ett resultat positivt med 0,3 mnkr.

Politikområdet socialtjänst är indelat i verksamhetsområdena Barn och familje-, vuxen-, arbetsmarknad och Integrationsenheten och området funktionsnedsättning. Socialtjänstens underskott om 10,7 mnkr förklaras främst av tillkommande kostnader för placeringar av både barn- och vuxenplaceringar samt köp av externa boendeplatser inom LSS och funktionshinderområdet. Inom barn och familjeenheten har kostnaderna ökat avseende köp av konsultstödta boenden samt ökade kostnader inom kommunens egna familjehem, även vuxenplaceringarna har blivit fler jämfört tidigare år. Vid utgången av 2024 hade verksamheten 7 barn placeringar enligt SoL och 9 LVU placeringar samt 5 barn som vårdnadsöverflyttats. Vuxenplaceringarna är missbruksplaceringar och var vid utgången av 2024 6 st. Personalkostnaderna på vårt gruppboende Gjutaren och Serviceboende har ökat på grund av förändrade behov varvid förstärkning av personal varit nödvändigt. Personalkostnaderna inom personlig assistans uppvisar vid årets slut ett underskott om 1,5 mnkr budget. Detta beror bl a på utökning av beviljade timmar från kommunen i avvaktan på beslut från Försäkringskassan.

Ekonomiskt bistånd uppvisar ett underskott om 0,3 mnkr, vilket är en förbättring jämfört med den prognos som gjordes i delårsbokslutet. Under året har om i snitt 75 hushåll beviljats bistånd per månad, vilket är två färre jämfört med 2023. Snittutbetalningsnivån för 2024 ligger på 702 tkr/månad, motsvarande för 2023 var 680 tkr per månad, då behöver man också väga in att riksnormen de senaste två åren har ökat 8,7% för 2024 och 8,6% för 2023 med 8,6%.

Resultatet för Arbetsmarknadsenheten är ett överskott om 0,6 mnkr, vilket beror på att verksamheten över lag varit återhållsam både vid tillsättning av nya tjänster samt av verksamhetsanslag. Integrationsenheten uppvisar ett överskott om 0,9 mnkr vilket förklaras av schablonersättningar från Migrationsverket samt att verksamheten budgeterat för hyror 2024 där lagförändringar under året gjort att kommunen inte behövt stå för dessa kostnader.

Sammantaget visar verksamhetsområdena ett förbättrat resultat med 4,9 mnkr jämfört med delårsbokslutets prognos. Förbättringen beror till största del på statsbidrag inom äldreomsorgen, ökade inräkter av schablonersättningar, positiv utveckling av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten.

Barn och utbildning

Barn och utbildning är indelat i olika verksamhetsområden: barn och utbildning gemensamt, förskola, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, kulturskola samt gymnasie- och vuxenutbildning. Resultatet för barn och utbildning är ett underskott om 2,1 mnkr, vilket är en förbättring med 2,0 mnkr jämfört med prognosen i delårsbokslutet. Förklaringen till det förbättrade resultatet är bland annat restriktivitet vid tillsättning av vikarier, statsbidrag och generell återhållsamhet.

För barn och utbildning gemensamt är resultatet +2,1 mnkr, vilket förklaras av erhållna statsbidrag så som personalförstärkning speciallärare och läxhjälp där motsvarande kostnader återfinns under verksamhetsområdet grundskola. Utöver detta beslutades om restriktivitet av de centrala pottorna för kompetensutveckling samt verksamhetsanslag. Detta utifrån det under året prognostiserade resultatet. En sambedomning har gjorts utifrån behov, vilket har skapat en likvärdighet och återhållsamhet.

Resultatet för förskolan är ett underskott om 1,1 mnkr, vilket till största del förklaras av vårens överinskrivningar om 28 barn. Utöver detta ökar antalet barn i behov av särskilt stöd även inom förskolan, vilket har bidragit till ökade personalkostnader samt försvårat samordningsmöjligheterna för bland annat sommarförskolan. Barn med fysiska funktionsnedsättningar och diabetes har beviljats tilläggsbelopp från elevhälsan, medan övrigt extraordinärt stöd har hanterats av verksamheterna själva, vilket varit en utmaning inom den befintliga budgetramen. Verksamheten har fått ökade föräldraintäkter om 0,15 mnkr eftersom fler når upp till inkomst-taket och antalet barn med 15-timmarsplacering har minskat.

Fritidsverksamheten uppvisar ett överskott om 1,5 mnkr, vilket förklaras av att fritidsresurser använts inom grundskolan i större omfattning än budgeterat, varpå motsvarande kostnader återfinns inom området grundskola. Antalet inskrivna barn i fritidsverksamheten i Korsberga har ökat, vilket har resulterat i ett underskott eftersom verksamheten har fått utöka personalen. Inför 2025 har verksamheten tilldelats ytterligare resurser och kommer dessutom att få tillgång till nya lokaler.

Inom verksamhetsområdet grundskola ingår förskoleklass och anpassad grundskola. För detta område är resultatet ett underskott om 3,0 mnkr. Resultatet beror till största del på elever i behov av extraordinärt stöd och fler interkommunala elever, (elever som är folkbokförda i Hjo kommun, men som valt skolgång på annan ort, varvid Hjo kommun är vi skyldiga att betala elevpengen till den nya utbildningsanordnaren). Kostnaderna för modersmålsundervisning och studiehandledning visar också ett underskott till följd av fler elever med rätt till modersmålsundervisning och handledning. Inför 2025 har enheten för modersmålsundervisning tilldelats ytterligare medel. Verksamheten har även tillkommande personalkostnader eftersom nyrekryteringar generellt kostar verksamheten mer, detta gäller för samtliga verksamhetsformer inom barn och utbildning.

Kulturskolan uppvisar ett litet underskott om 0,1 mnkr, vilket förklaras av högre lönekostnader än budgeterat samt att kulturskolans avgifter inte uppnått budgeterad omfattning.

Gymnasie- och vuxenutbildningen redovisar ett underskott om 1,5 mnkr. Resultatet för gymnasiet visar ett underskott om 0,9 mnkr, vilket förklaras av att fler elever valt yrkesprogram. För kommunen innebär detta en högre kostnad då dessa är dyrare jämfört med högskoleförberedande program. Vuxenutbildningen redovisar ett underskott om 0,6 mnkr. Tidigare år har verksamheten erhållit större statsbidrag inom ramen för samverkansområdet Vuxenutbildning Skaraborg, ett samarbete mellan 15 kommuner. Nätverket syftar till stärkt tillväxt och kompetensförsörjning, höjd utbildningsnivå och ökad kvalitet.

Investeringsredovisning

2024 års investeringsverksamhet

Årets nettoinvesteringar i anläggningstillgångar exklusive exploateringsprojekt under 2024 uppgår till cirka 31 mnkr.

Årets investeringar utgörs i huvudsak av

- skolfastigheter, bestående av framför allt projektering av ny förskola.
- gator, vägar och infrastruktur, bestående av bland annat upprustning av banvallen, ombyggnation av GC-väg vid Hammarsskolan samt asfaltering och gatubelysning.
- kultur-, turism- och fritidsfastigheter som bland annat består av utveckling av Högaliden, ombyggnation av en badhyttslänga till bastu samt nytt bassängöverdrag till Guldkroksbadet.
- VA, där verksamheten utfört relining av vattenledningar på ett flertal platser samt gjort reinvesteringar i ledningsnätet på bland annat Hamrumsvägen, Tunnbindargränd och Ringvägen.
- övriga investeringar under 2024 har bland annat bestått av målning av stadsparksvillor, färdigställande av ny lekplats i stadsparken samt ny julbelysning kring Stora torget.

Sammanställning 2024

tkr	Investeringsbudget 2024	Ombudgeteringar från 2023	Totalt budgetutrymme 2024	Nedlagda utgifter vid årets ingång	Årets investerings utgifter	Summa investerings utgifter
Tekniska övergripande	1 965	324	2 289	0	878	878
Fastigheter övergripande	3 675	4 260	7 935	227	2 100	2 327
Fastigheter Barn och utbildning	1 500	500	2 000	340	2 486	2 826
Kultur-, turism- och fritidsfastigheter	5 065	6 448	11 513	2 039	6 802	8 841
Gator, vägar, infrastruktur mm	10 195	3 575	13 770	2 788	10 140	12 928
Markinköp/nya händelser	1 275	406	1 681	0	555	555
KLK Inventarier	1 900	256	2 156	263	922	1 185
Taxefinansierat Vatten och Avlopp	12 250	1 031	13 281	-537	7 099	6 562
Summa investeringar exkl. exploatering	37 825	16 800	54 625	5 120	30 982	36 102
Exploateringsverksamhet	8 200	10 280	18 480	15 163	-781	14 382
Summa inkl. exploatering	46 025	27 080	73 105	20 283	30 201	50 484

Exploateringsverksamhet

Exploatering avser åtgärder för att anskaffa och iordningställa mark för att kunna bygga bostäder och industrier samt gemensamma nyttigheter som gator, grönområden, vatten- och avloppsledningar samt elförsörjning. Exploateringar sträcker sig ofta över flera år och huvudprincipen är att områdena redovisningsmässigt avslutas när anläggningsarbetena samt sista asfalteringen har utförts.

Rekommendationen om intäktsredovisning R2 från 2019 har tillämpats för exploateringsprojekt som startade efter det att rekommendationen trädde i kraft. De projekt som startade före detta har hanterats enligt de gamla redovisningsprinciperna för intäktsförföring, det vill säga intäkter från ersättning för gatukostnader och liknande har skuldförts och upplösts i takt med avskrivningarna på motsvarande tillgång.

I exploateringsutgifter ingår nedlagda kostnader avseende VA-nät samt mark som utgör allmän plats. Mark som ska vara kvar i kommunens ägo, till exempel huvudgator, matargator och parker i ett exploateringsområde utgör anläggningstillgång och ingår inte i exploateringsredovisningen. Likaså ska VA-nätets andel av kostnaderna redovisas som anläggningstillgång under den taxefinansierade verksamheten. En redovisning av kostnaderna och budgetmedlen sker efter att exploateringen avslutas.

Pågående exploateringsprojekt utgörs av:

- **Knäpplan Södra**

På Knäpplanområdets södra del finns en antagen detaljplan som möjliggör 24 kedjehus samt 8 villatomter. För de 24 kedjehusen har ett markanvisningsavtal träffats men den rådande konjunkturen gör att det i nuläget är svårt att bedöma när byggnationen påbörjas.

- **Hjo Söder 6:1 (Lundby)**

Området är beläget strax norr om Estrid Ericssonskolan. Hjo Söder 6:1 som också benämns Lundbyområdet har iordningsställts under 2023 och 16 av 17 villatomter finns till försäljning vid 2024 års slut. Förberedelse finns för att iordningställa ytterligare ett område, i samma storleksordning, i anslutning till detta.

- **Industrimark**

I direkt anslutning till nuvarande industriområde i norr pågår ett detaljplanearbete i syfte att tillskapa ytterligare mark för industri och verksamheter. Planområdet är cirka 15 hektar stort. Detaljplanen ska möjliggöra en förlängning Sveavägen och ny anslutning till väg 195. Anslutningen kommer att anläggas av Trafikverket och finansieras via en 100 procentig medfinansiering av Hjo kommun. Förhoppningen är att detaljplanen ska antas under 2025 och därefter kan exploatering av området påbörjas.

VA-verksamhet - taxefinansierad

VA-verksamheten ansvarar för dricksvattenproduktion, rening av avloppsvatten samt distribution av dricksvatten i ledningsnätet inom Hjo, Korsberga, Blikstorp och Fågelås. Verksamheten är i sin helhet taxefinansierad vilket innebär att de hushåll och företag som är anslutna till vatten- och avloppsnätet finansierar verksamheten genom avgifter för vatten och avlopp. Vid utgången år 2024 har verksamheten ca 2 560 abonnenter kopplade till spillvattnet och 2 597 abonnenter som har dricksvatten. Totalt har det debiterats 467 203 kbm dricksvatten vilket är nästan 29 000 kbm mindre än 2023. Eftersom debitering av brukningstaxa bygger på just vattenförbrukningen medför minskningen ett intäktsstapp. Reningsverket har tagit emot 1 118 987 kbm spillvatten vilket är ungefär samma som året innan.

Viktiga händelser och verksamhetsutveckling

Arbetet med att kunna få till fjärravläsning av vattenmätare har fortsatt under året och nya vattenmätare har köpts in som kan lyssna efter bruset av vattenläckor. Då Swedacs föreläggande nu är avslutat så är verksamheten i kapp med vattenmätarbytena men i stället har det investerats i ett antal nya master för att kunna få kontakt med alla mätare. Vi får tyvärr inte in alla som det ser ut idag men vi jobbar på lite olika lösningar.

Inventering och inmätning av vattenmätarbrunnar pågår och vi försöker, om möjligt, att förordra fastighetsägaren att bygga in vattenmätaren i huset. Detta är ett långsiktigt arbete eftersom det finns ett 100-tal mätarbrunnar inom kommunens verksamhetsområde.

Årets reinvesteringstakt medför följande tidsåtgång att byta ut hela ledningsnätet:

- Dagvattenledningar: 184 år
- Spillvattenledningar: 709 år
- Dricksvattenledningar: 502 år

Under året har en ny blåsmaskin köpts in på reningsverket för att kunna optimera styrningen och minska energiförbrukningen i det luftade biosteget.

Våra provtagningar på det renade vattnet ut från avloppsreningsverket visar att halterna av oönskade ämnen är fortsatt låga. Vi ligger långt under de gränsvärden som vi har att förhålla oss till. Driften har varit stabil under året och reningen av avloppsvattnet når upp till ställda miljökrav med god marginal.

Under året har ett antal underhållsarbeten gjorts på vatten- och avloppsledningsnätet:

- Arbetet med att omlägga en delsträcka av vattenledning mellan Bessliden och Grebban fortsatte och nu har ledningen förlagts under Hjoån. Endast omkoppling och idrifttagning av ledningen återstår.
- På Ringvägen har ca 100 m spill-, dag- och dricksvattenledning bytts.
- Totalt har 604 m dricksvattenledningar bytts på bland annat Hamrumsvägen, Salviavägen, Tunnbindargränd och Västergränd.
- 471 m spillvattenledningar samt 151 m dagvattenledningar har renoverats genom infodring, så kallad relining.
- Totalt 5 545 m ledningar inspekterats som en del i att kunna planera framtida underhållsbehov
- 20 serviser och 10 ventiler har bytts under året.
- Tre vattenläckor har åtgärdats under året.

Ekonomisk utvärdering

2024 års resultat för verksamheten är positivt om 0,6 mnkr. Resultatet redovisas som en skuld till VA-kollektivet i balansräkningen. Vid ingången av år 2024 uppgick denna till -1,6 mnkr och utgående värde vid årets slut är -1,0 mnkr. Intäkterna avseende bruksavgifter var ca 0,4 mnkr lägre än föregående år till följd av minskad förbrukning 2024. Detta trots att bruksavgiften inför året höjdes med 9 %. Intäkterna för anslutningsavgifter har ökat med ca 0,1 mnkr. Totalt har intäkterna för år 2024 varit drygt 0,2 mnkr lägre än år 2023. Ett bidrag för elstöd om 0,7 mnkr 2023 och minskad förbrukning 2024 bidrar till skillnaden. Kostnaderna, exklusive avskrivningar och räntekostnader har varit 1,7 mnkr lägre än 2023, då mycket underhållsarbete på VA-nätet i stället bokförts som investeringsutgifter då det avser reinvestering på vatten- och avloppsledningar. Detta påverkar i stället kostnaderna framöver i form av avskrivning och ränta.

I delårsbokslutet var årsprognosen +1,0 mnkr i förhållande till budget för verksamheten. Helårsresultatet blev dock något sämre (+0,6 mnkr), vilket främst beror på minskade intäkter från bruksavgifter (-0,4 mnkr). vattenmätarbyten.

Resultaträkning VA-verksamhet

Tkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	21 876	22 075
Verksamhetens kostnader	2	-16 155	-17 901
Avskrivningar		-3 802	-3 293
Verksamhetens nettokostnad		1 919	881
Finansiella intäkter	3		
Finansiella kostnader	4	-1 343	-567
Resultat efter finansiella poster		-1 343	-567
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat (Fondbalanserat)		576	314

Resultatfond - VA

Tkr	Saldo 240101	Förändring	Saldo 241231
Fodran på VA-kollektivet	1 602	-576	1 026

Balansräkning VA-verksamhet

Tkr	Not	2024	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	5	54 163	49 234
Omsättningstillgångar	6	6 303	5 901
SUMMA TILLGÅNGAR		60 466	55 135
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	7	-1 026	-1 602
varav årets resultat		576	314
AVSÄTTNINGAR	8	104	64
SKULDER		61 388	56 673
varav långa skulder	9	52 541	50 729
varav korta skulder	10	8 847	5 944
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		60 466	55 135

1. Verksamhetens intäkter	2024	2023
Brukningsavgifter	20 198	20 595
Anslutningsavgifter	805	685
Övriga	873	795
Summa	21 876	22 075

2. Verksamhetens kostnader		
Produktionskostnad vattenverk	5 142	4 801
Drift reningsverk och pumptstationer	5 796	5 598
Vattenledningsnät	2 512	4 392
Vattenmätaravläsning	430	1 038
Avlopps- och dagvattenledningsnät	2 114	2 072
Summa	16 155	17 901

3. Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	0	0

4. Finansiella utgifter		
Finansiella utgifter	1 343	567

5. Anläggningstillgångar		
Vattenproduktion	830	1 303
Avloppsreningsverk	12 688	13 718
Övrig markreserv	18 461	0
Avloppsledningar	20 444	14 938
Vattendistribution	605	18 500
Mätare	1 135	775
Summa	54 163	49 234

6. Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	4 656	4 356
Fordran Staten	0	0
Övriga fordringar	1 647	1 545
Summa	6 303	5 901

7. Eget kapital		
Resultatfond	1 026	1 602

8. Avsättningar		
Avsättningar pension	104	64

9. Långa skulder		
Kommunlån	52 541	50 729

10. Korta skulder		
Leverantörsskulder	1 000	985
Personalens skatter	40	29
Upplupna löner och semesterlön	83	43
Upplupna social avgifter	115	59
Avgiftsbestämd ålderspension	103	73
Förutbet. VA-anslutningsavgift	7 506	4 755
Summa	8 847	5 944

Renhållning - taxefinansierad

Hjo kommun är sedan 1 januari 2000 medlem i Avfall & återvinning Skaraborg, AÅS; som är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. I likhet med VA-verksamheten är AÅS helt finansierat via taxor. Övriga medlemmar i AÅS är Tibro, Skövde, Karlsborg, Töreboda, Falköping, Skara kMariestad och Gullspång. För att öka tillgängligheten till återvinningsstationen i Hjo infördes grönt kort under våren 2015.

Viktiga händelser och verksamhetsutveckling

Kommunalförbundet AÅS upprättar årsredovisning för verksamheten men Hjo kommun har till och med 2022 fått ett årligt bidrag från AÅS på 30 kr per invånare för att finansiera återställandet av gamla deponier. Från och med 2024 uppgår bidraget till 10 kr per invånare och år. Detta bidrag fonderas och särredovisas under eget kapital på balansräkningen. Utöver bidraget för återställande av deponier betalar AÅS ett årligt arrende för återvinningscentralen som motsvaras av kostnader för avskrivning och ränta på anläggningen.

Från och med 2017 har arbete påbörjats med projektering för återställande av deponin inom området Sanna. Ett åtgärdsprogram för återställningen håller på att arbetas fram.

Ekonomisk utvärdering

Resultatet för helåret 2024 är positivt om 93 tkr. Några kostnader för projektering för återställandet av deponin på Sanna-området har inte belastat verksamheten under 2024. Kostnaderna består endast av ränta och avskrivning avseende återvinningsstationen.

Intäktssidan har bestått av två poster, dels arrende från AÅS för återvinningsstation om 47 tkr och dels ett årligt bidrag om 10 kr per invånare, totalt för 2024 uppgick bidraget till 93 tkr.

Resultaträkning Renhållningsverksamheten

Tkr	Not	2024	2023
Intäkter	1	140	232
Kostnader	2	0	-88
Avskrivningar		-43	-43
Verksamhetens nettokostnad		97	101
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	3	-4	-3
Resultat efter finansiella poster		93	98
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader		0	0
Periodens resultat (Fondbalanserat)		93	98

Resultatfond - Renhållning

Tkr	Saldo 240101	Förändring	Saldo 241231
Renhållning	4 723	93	4 816

1. Verksamhetens intäkter	2024	2023
Arrende AÅS	47	46
Bidrag AÅS	93	186
Summa verksamhetens intäkter	140	232
2. Verksamhetens kostnader	2024	2023
Kostnader i samband med projektering och åtgärder inför återställning av Sanna-deponin	0	88
Summa verksamhetens kostnader	0	88
3. Finansiella kostnader	2024	2023
Internränta	4	3
Summa verksamhetens kostnader	4	3

Verksamhetsmått och nyckeltal taxefinansierad verksamhet

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av utsläppsnivåerna under perioden 2019 till 2024.

Uppmätt mängd, mg/l, i renat vatten i avloppsreningsverket	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kväve	8,7	8,2	9,6	8,8	8	8,1	7,5	11,3
Fosfor	0,09	0,06	0,05	0,07	0,04	0,05	0,08	0,07
Biologiskt syreförbrukande ämnen	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	3,1	3,4

Källa: Egen mätning

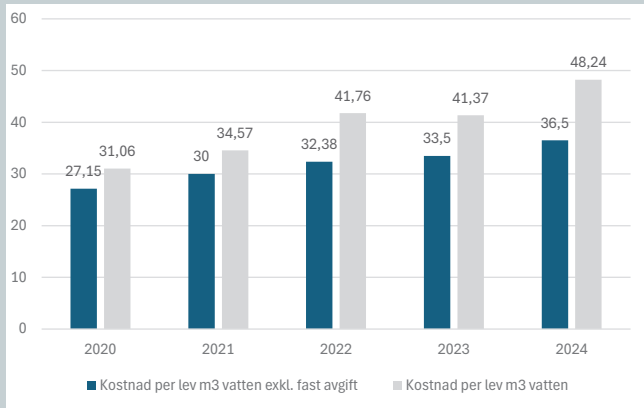
På vattenverket har det fyllts på sand i det sista sandfiltret vilket förhoppningsvis medför att det ska stå sig 10-15 år innan ny sand behöver fyllas på. Kvaliteten på Hjos dricksvatten undersöks varje vecka på flera punkter runtom i nätet och uppvisar halter långt under de gränsvärden för ämnen som finns upptagna i det nya vattendirektivet.

I tabellen ser ni producerad vattenmängd på Hjo vattenverk och den debiterade vattenmängden hos användare.

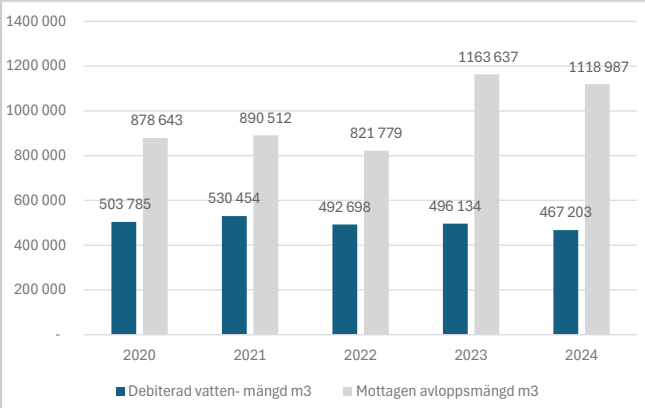
Uppmätt mängd, mg/l, i renat vatten i avloppsreningsverket	2024	2023	2022	2021	2020
Producerad vattenmängd vid Hjo VV	553 500	595 818	601 455	591 527	586 419
Debiterad vattenmängd hos användare	467 203	496 134	492 698	530 454	475 152
Mellanskillnad i procent "svinn":	15,60%	16,70%	18,10%	10,70%	19%

Källa: Egen mätning

VA-taxa

Vatten & reningsverk

Övrigt

94	Miljö och hållbarhet
96	Folkhälsa
100	Nyckeltal
104	Revisionsberättelse
107	Ordlista och definitioner

Miljö- och hållbarhetsredovisning

I framtiden Hjo har människor en hög livskvalitet utan att tära på våra gemensamma naturresurser. Genom vår småskalighet har Hjo unika förutsättningar att bli en tät, miljövänlig och promenad- och cykelvänlig stad. Det ska vi ta vara på och göra till vår styrka.

Arbetet utgår ifrån hållbarhetsstrategi och klimatlöften

Kommunens samtliga verksamheter strävar efter att minska sin klimat- och miljöpåverkan med utgångspunkt i de sex fokusområdena i kommunens hållbarhetsstrategi. Fokusområdena rör energi och klimat, kretslopp och giftfri miljö samt transporter, måltider, samhällsplanering och kunskap och medvetande. 2024 antog Kommunstyrelsen 16 av de 30 föreslagna klimatlöften som tagits fram inom ramen för "Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om". En kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Klimatlöften innefattar konkreta åtgärder som ska bidra till utsläppsminskningar, så att regionen kan bli fossiloberoende till år 2030. 2023 tilldelades kommunen tillsammans med Högsolan i Skövde medel från Energimyndigheten efter en gemensam ansökan kring ett forskningsprojekt. Medlen ska gå till projektet "Miljöåterkoppling i realtid – för att skynda på energiomställningen" som handlar om energieffektivisering och beteendeförändring. Projektet kommer pågå fram till september 2025.

Fokusområde 1: Hållbara transporter

Andelen fossiloberoende personbilar i Hjo kommun som geografiskt område har ökat från 9,7 % 2020 till 17,8 % 2023. Genomsnittet för riket 2023 var 21,7 %. Statistiken för 2024 publiceras i slutet på april/början på maj 2025. Inom kommunorganisationen har andelen fossiloberoende personbilar ökat från 48,8 % 2020 till 77,4 % 2023. Den höga andelen fossiloberoende fordon gör att Hjo kommun som organisation är bland de 25 % bästa kommunerna i landet och ca 10 % över snittet i riket. Gata/parkenheten tankar alla dieselfordon som går med HVO 100, ett förnybart bränsle som minskar klimatpåverkan med upp till 90 % i jämförelse med vanlig diesel. Det tillsammans med den höga andelen elbilar i organisationen är förklaringen till den höga andelen fossiloberoende fordon i organisationen. Antalet publika laddpunkter för elbilar har dubblats från 12 2023 till 24 2024. Utöver dessa finns ca 60 laddpunkter vid kommunala verksamheter.

Arbetet med att rusta upp cykelbanan längs med banvallen närmar sig sitt slut. Det som återstår är skyltning och bommar. Fokuset på att förbättra säkerheten för de som går och cyklar till våra skolor har fortsatt och under 2024 fick Hammarnskolan en förbättrad gång och cykelväg samt bättre angöring för bussar. Rosenlunds busshållplats utmed Skövdevägen har försetts med nya cykelparkeringar med tak. Hållplatsen har också utökats med en närtrafikållplats för samhällsbetalad taxitrafik med anpassad kanthöjd utifrån närtrafikens behov.

Fokusområde 2: Hållbara Måltider

Arbetet med att minska mängden matsvinn i verksamheterna har fortsatt under 2024. Med matsvinn menas allt svinn som uppstår från köks- och serveringssvinn till tallrikssvinn. Senaste mätningarna som gjorts visar att förskolorna fortsätter att minska sitt matsvinn och är nu nere på 32g/portion. Snittet för skolorna ökade något mellan 2023 och 2024, från 35g/portion till 42g/portion. I klimatlöftet som kommunstyrelsen antagit för 2024–2026 är målet max 35 g/portion inom skola och förskola. Inom äldreomsorgen är motsvarande mål för 2024–2026 att mängden matsvinn ska vara max 100 g/portion. Mätningarna inom äldreomsorgen 2024 visar ett svinn på 172 g/portion vilket är 22g mer än året innan och långt över målet inom klimatlöftet. Ett arbete kring måltidsmiljön kommer påbörjas på de särskilda boendena för att skapa en ökad trivsel kring måltiden och dialogen mellan kostenheten och boendena gällande måltiderna kommer fortsätta. Men verksamheten ser en stor utmaning i att komma ner till målvärdet redan under 2025.

Ett annat klimatlöfte som antagits för perioden 2024–2026 rör den inköpta matens påverkan på klimatet. Där är målvärdet 1,6 kg CO₂e/kg (koldioxidekvivalenter/kilo) inköpta livsmedel i hela organisationen. Mätningar från 2024 visar att värdet skiljer sig mellan kommunens olika verksamheter och kök men snittet för alla landar på 1,69 CO₂e/kg. Förskolorna serverar vegetarisk lunch 2–3 ggr/vecka och når målet med råge. Skolorna serverar vegetarisk lunch 1 gång/vecka och det är inte alla skolor som klarar målet. Att äldreomsorgs- och skolmaten till eleverna på Guldkroksskolan tillagas i samma kök är en av utmaningarna för att verksamheten ska nå de uppsatta målen.

Fokusområde 3: Kretslopp och Giftfri miljö

Arbetet med att använda de möbler vi redan har och att rekonstruera i de fall det är möjligt har fortsatt. I slutet på året flyttades det fysiska möbelbiblioteket från lokalen på industriområdet till en lokal i stadshuset. Det gör arbetet mer effektivt eftersom servicegruppen som har sina arbetsplatser i stadshuset också är de som sköter förrådet och genomför en del rekond. De har bland annat klätt om stolar till ett konferensrum. En stor del av möblerna som fanns i möbelförrådet gick till de två förskoleavdelningarna som ska öppna på Redarvägen i början på 2025 vilket gör att den verksamheten inreds med ungefär 50% återbrukade möbler. Under 2024 säs avtalet med Sajkla upp. Sajkla är den digitala plattformen där möblerna kunnat legat dokumenterade med bild och skick och också funnits tillgängliga för bokning för alla verksamheter. I och med flytten gör närheten till förrådet att det blir enklare för verksamheterna att komma och kolla på

möblerna men också att servicegruppen enkelt kan svara på om möbelen som verksamheten efterfrågar finns. Om behovet av ett digitalt system återkommer så finns möjlighet att lägga upp det i kommunens egen bildportal.

Lokalvården har det senaste året minskat kemikalieanvändningen med 80 procent och antalet kemiska medel från 14 till 4. Kostnaderna har minskat, medarbetarna är friskare och förändringen innebär dessutom en stor miljövinst. Genom att byta kemikalier mot avjoniserat vatten och engångsmaterial mot flergångs har lokalvården halverat kostnaderna. Den minskade mängden kemikalier minskar slitaget på möbler och andra ytor, och den fysiska arbetsmiljön har förbättrats avsevärt.

• Fokusområde 4: Energi och Klimat

Det genomförs årligen ett antal energibesparande åtgärder och oftast sker det i samband med renovering. Under 2024 har det bland annat bytts fönster på brandstationen till fönster med bättre energivärden, effektivare givare har installerats i kyl och frysrum och kylda soprum har ersatts med sophus och biokemiteknik. Det har också genomförts byte av ett antal kylmaskiner och fläktmotorer till energieffektivare modeller. Till bassängen på Guld Kroksbadet köptes ett nytt bassängöverdrag in vilket minskar värmeförlusten nattetid vilket sparar både pengar och energi. Fjärrvärmeförbrukningen i våra lokaler påverkas mycket av vädret. En lång och kall vinter gör att förbrukningen ökar avsevärt. De senaste tre åren har förbrukningen legat ganska konstant. All el som köps in till kommunens verksamheter är precis som tidigare år förnybar.

Att energiförbrukningen ökat mellan 2022 och 2023 har troligen att göra med att 2022 var påverkat av energikrisen och de justeringar som gjordes då för att minska förbrukningen. Förbrukningen 2024 är ligger på samma nivå som 2023 och är fortfarande lägre än 2021.

• Fokusområde 5: Hållbar Samhällsplanering

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har fortsatt under 2024. Översiktsplanen tar ställning till hur mark- och vattenområden inom kommunen ska användas i framtiden och kommunens långsiktiga utvecklingsinriktning. Inom ramen för det arbetet har en samrådsversion för nytt bostadsförsörjningsprogram tagits fram som utgör ett viktigt underlag för kommunens planering av bostadsbyggande. Genom konsultföretaget Krook & Tjäder har även en lokaliseringstudie för jordbruksmark tagits fram. Lokaliseringstudien tydliggör hur kommunen ser på väsentliga samhällsintressen för kommunens långsiktiga utveckling. Den redogör för de områden i kommunen som har övervägts för bebyggelseutveckling och hur förutsättningarna för bebyggelseutveckling ser ut med hänsyn till jordbruksmarksperspektivet.

I mars 2024 beslutade Kommunfullmäktige att anta en ny Vattentjänstplan för Hjo kommun. Vattentjänstplanen syftar till att kommunen ska ha en långsiktig planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, det vill säga det kommunala vatten och avloppet. I den fastställdes att det i dagsläget inte finns något utbyggnadsområden som har behov av kommunala VA-tjänster som inte kan tillgodoses med enskilda lösningar. Planen ska även

redovisa hur våra kommunala anläggningar och dess funktioner kopplat till vatten och avlopp ska säkras för att klara framtida skyfall.

Direktionen för Skaraborgs kommunalförbund antog i början av december 2024 en gemensam energiförsörjningsplan för samtliga 15 kommuner. I Energiförsörjningsplanen finns bland annat rekommendationer för hur kommuner bör agera för att de politiskt antagna målen ska nås. Planen tydliggör också roller och ansvar i arbetet med energiförsörjning och kommer vara ett stöd för Hjo kommuns energiplanering.

• Fokusområde 6: Kunskap och Medvetenhet

Kommunikation och kunskapshöjande insatser har genomförts som planerat under 2024. Under Earth hour genomfördes aktiviteter under en hel vecka tillsammans med biblioteket, utvecklingspedagogerna i förskolan, energi- och klimatrådgivare och Omställning Hjo. Pollineringsveckan genomfördes för första gången och fokus var pollinerare och biologisk mångfald. Genom samverkan med olika föreningar så som Hjo Biodlarförening och Naturskyddsföreningen anordnades olika aktiviteter på Kulturkvarteret. Förskolorna i Hjo bidrog med en egen utställning till Kulturtorget med konstverk skapade av återbrukat material.

Forskningsprojektet som Hjo kommun genomför tillsammans med Högskolan i Skövde har börjat mäta bland annat ljud och temperatur i klassrum på Guld Kroksskolan och trafikmängd på gator som angränsar till Guld Kroksskolan. Som en del i kommunikationen runt projektet startade kommunen femtonkampanjen med aktiviteter på Torget den 15 oktober kl. 15, för att uppmuntra fler Hjobor till att cykla, gå och åka kollektivt. Elever från Guld Kroksskolan var med vid uppstarten och berättade om hur de tyckte det var att vara med i ett forskningsprojekt. Siffran femton syftade till att Hjoborna under 2023 åkt 15 mil mindre bil/person än 2022 och hela 100 mil mindre bil/person än för bara 5 år sedan. Från 15 oktober och 6 veckor framåt kunde Hjoborna ta del av olika tips kring transporter som antingen kopplade till att det var bra för den egna hälsan, plånboken eller klimatet.

2024 års miljö och hållbarhetspris gick till Omställning Hjo, ett nätverk med fokus på att både öka och sprida kunskap och samverka för att Hjo ska bli en mer hållbar plats.

Slutsats

Även om det tas steg i rätt riktning för att minska klimatpåverkan så behövs fortsatt stora utsläppsminskningar för att nå Parisavtalets mål om 1,5 graders uppvärmning och Västra Götalands mål om en fossiloberoende region till 2030. I Hjo som geografisk plats har växthusgasutsläppen minskat med 23 % fram till 2022 utifrån 1990 års utsläppsnivåer. För att nå Parisavtalet krävs en kraftig minskning de kommande åren med en årlig utsläppsminskning på ca 35 % alltså 12 % mer än minskningen mellan 1990-2022.

Folkhälsa

Hjo kommuns lokala folkhälsoarbete sker i nära samverkan med Västra Götalandsregionen och Skaraborgs kommunalförbund. Samverkan sker även med övriga kommuner i Skaraborg, myndigheter, civilsamhället med flera. Folkhälsoarbetet bedrivs långsiktigt och strategiskt med den övergripande intentionen: Hjo kommun ska bedriva ett aktivt folkhälsoarbete och skapa förutsättningar i samhället för en god och jämlik hälsa hos alla kommunmedborgare (från kommunens Folkhälsoplan).

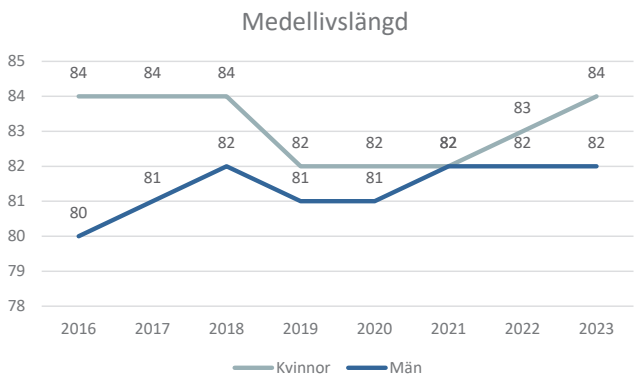

Folkhälsoläget i Hjo

Det finns många olika indikatorer för att mäta och bedöma en befolknings hälsa. Här nedan presenteras några utvalda indikatorer för folkhälsan i Hjo (senast tillgängliga årtal).

Medellivslängd

Medellivslängd är bland de mest använda och erkända folkhälsoindikatorerna. Över tid ser vi att medellivslängden för män i Hjo legat relativt jämnt runt 81-82 år (något högre än riket), medan medellivslängden för kvinnor legat på samma som riket (84 år) för att sedan minska 2019 och de senaste två åren gå uppåt igen.

Källa: statistiska centralbyrån (SCB)

Självskattad hälsa

Den subjektiva känslan av ens hälsa har undersökts med frågan: Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd? År 2024 skattade två tredjedelar av den vuxna befolkningen i Hjo att de bedömde sitt allmänna hälsotillstånd som bra eller mycket bra. Ser man bakåt i tiden har den självskattade hälsan gått ned något. Män har över tid skattat sin hälsa som bra i lite högre utsträckning än kvinnor, men senaste mätningen var förhållandet det omvända.

Den självskattade hälsan hos högstadeelever i åldern 13–16 är något högre än i den vuxna befolkningen, 74 %. Dock finns en större könsskillnad här, tjejer skattar sin hälsa som bra i lägre utsträckning än killarna, 68 % jmf. med 80 %.

Bra eller mycket bra självskattad hälsa (16-84 år) andel (%). per år

(%)	2020	2021	2022	2023	2024
Kvinnor	67	67	67	-	67
Män	73	74	69	-	66
Båda	70	71	68	-	66

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor

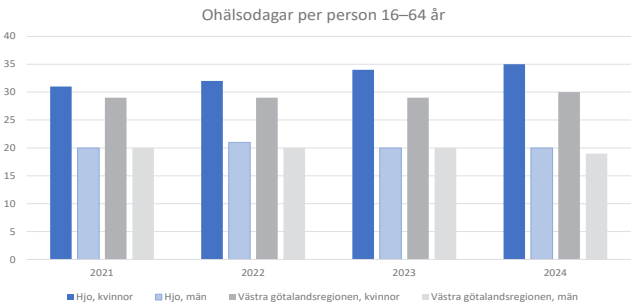
Bra eller mycket bra självskattad hälsa (13-16 år) andel (%). per år

(%)	2020	2023
Tjejer	61	68
Killar	89	80
Båda	74	74

Källa: Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP)

Ohälsotalet

Ohälsotalet är ett mått på hur många dagar (nettodagar) under en tolv månadersperiod som Försäkringskassan betalar ut ersättning vid nedsatt arbetsförmåga per försäkrad från socialförsäkringen. I ohälsotalet ingår sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning (notera att det ej innehåller dagar med sjuklön från arbetsgivare). Kvinnorna i Hjo har högre ohälsotal än männen och kvinnorna i Västra Götaland som helhet, det är även ett tal som ökar över tid. Hjomännen har ungefär samma ohälsotal som männen i Västra Götaland, och det ligger konstant över tid. Hög andel av sjukskrivningarna beror på psykisk ohälsa.

Källa: Försäkringskassan

Övervikt och fetma

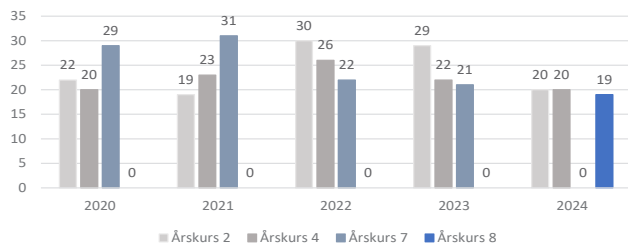
BMI står för Body Mass Index och räknas ut med hjälp av en persons längd och vikt. Ett BMI på över 25 klassas som övervikt och ett BMI över 30 klassas som fetma. Övervikt och fetma är ett växande folkhälsoproblem och leder till många olika sjukdomar, exempelvis hjärt-kärlsjukdomar, typ 2-diabetes, vissa cancerformer, samt nedsatt livskvalité och för tidig död. Mer än hälften av den vuxna befolkningen i Hjo har övervikt eller fetma, och andelen är högre bland män än kvinnor. Både män och kvinnor har högre andel än regionen.

För statistik vad gäller barn mäter och väger elevhälsovården barnen samt räknar ut deras isoBMI (vilket tar hänsyn till ålder och biologiskt kön hos barnet). I Hjo har andelen barn med övervikt och fetma ökat de senaste åren, förutom i årskurs 7 där ökningen under åren 2020–2021 nu har gått tillbaka.

Övervikt och fetma i åldrarna 16–84 år, (%)		2021	2022	2023	2024
Hjo	Kvinnor	50	53	-	53
	Män	60	60	-	64
VGR	Kvinnor	46	45	-	46
	Män	46	45	-	57

Källa: Nationella Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten

Övervikt och fetma hos barn och unga (iso BMI>25), andel (%)

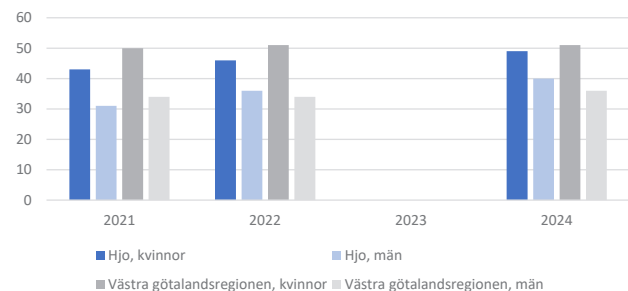
Källa: Elevhälsovården

Psykisk hälsa

I Hjo har andelen personer i ålder 16–84 år som besväras av lätta eller svåra besvär av ångslan, oro eller ångest ökat från 2021 till 2024. Kvinnor i Hjo upplever dessa besvär i högre utsträckning än män i Hjo men i lägre utsträckning än kvinnor i Västra Götaland.

Andelen barn i åldern 13–16 år med självskattad nedstämdhet, flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag, har minskat från 2020 men är fortsatt nästan dubbelt så hög hos tjejer som hos killar.

Ångslan, oro eller ångest (16–84 år) mellan år 2011 – 2024, andel (%)

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor

Barn (13–16 år) som känner sig nedstämda flera gånger i veckan eller i stort sett varje dag

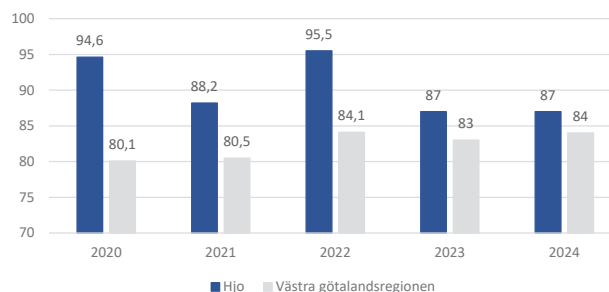
(%)	2020	2023
Tjejer	39	35
Killar	20	19
Båda	30	26

Källa: Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP)

Tandhälsa hos barn och unga

Tandhälsa bland barn och ungdomar kan användas som ett mått för att undersöka resultatet av hälsofrämjande och förebyggande insatser som gjorts under uppväxtåren. Andelen barn utan karies är högre i Hjo än snittet för hela Västra Götaland, och har varit så konstant senaste åren.

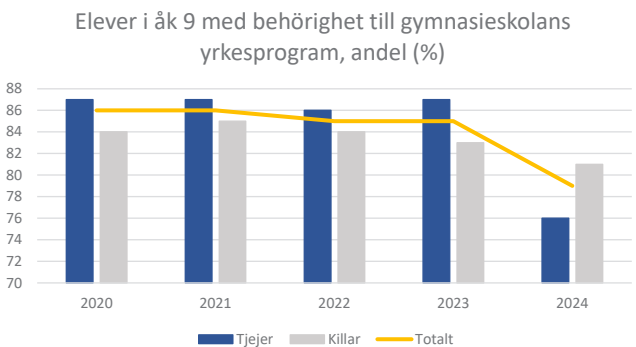
Kariesfria sexåringar, andel (%)

Källa: Folk tandvården i Hjo

Utbildning

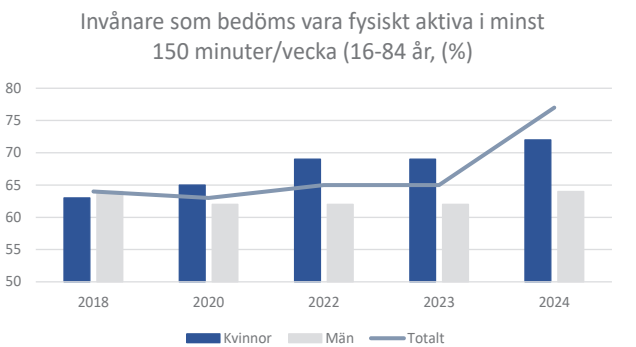
Betygen i grundskolans årskurs 9 är avgörande för om skoleleverna studerar vidare. Låga eller ofullständiga betyg ökar dessutom risken för framtida psykosociala problem, samtidigt som den psykiska hälsan kan påverka skolprestationerna. Det finns även samband mellan kort utbildning och lägre medellivslängd. De kunskaper och kompetenser som individer får genom utbildning är viktiga för hälsan, men även för andra centrala bestämningsfaktorer, till exempel arbete och inkomster. Andelen elever i årkurs 9 med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram har legat relativt stabilt över tid, dock sjönk den 2024. Traditionellt har en högre andel tjejer fått gymnasiebehörighet än killar, 2024 var det dock tvärtom.

Källa: SCB och Skolverket

Rörelse och fysisk aktivitet

En av de viktigaste levnadsvanorna för ett gott och hälsosamt liv är att vara fysiskt aktiv. Människan är evolutionärt "byggd" för det och att röra på sig påverkar kroppens organsystem positivt på många olika sätt, både fysiskt och psykiskt. Vuxna personer bör enligt officiella rekommendationer vara fysiskt aktiva minst 150–300 minuter per vecka. I Hjo är det knappt 7 av 10 av invånarna i vuxen ålder som bedöms vara tillräckligt fysiskt aktiva. Andelen aktiva kvinnor är högre än andelen män och andelen aktiva kvinnor har ökat något de senaste åren. Inrapporterade data är självrapporterad, vilket kan skilja sig från objektivt uppmätt data.

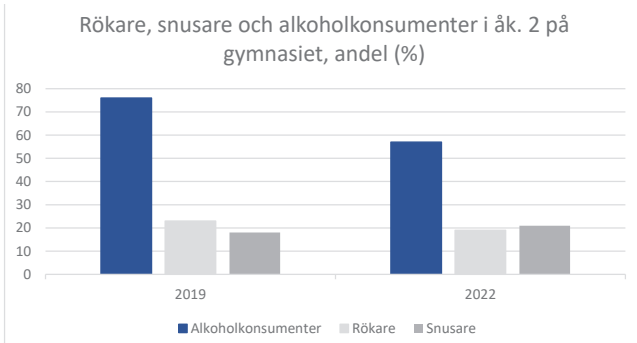
Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor

Tobaksvanor och alkoholkonsumtion

Att röka eller riskkonsumera alkohol är oerhört skadligt för hälsan och bidrar till en stor del av sjukdomsburden i samhället, samt är två av de främsta riskfaktorerna för sjukdom och för tidig död som går att förebygga. Vad gäller andelen dagligrökare i den vuxna befolkningen i Hjo syns en nedåtgående trend. Andelen dagligsnusare och andelen med riskabla alkoholvanor tycks ligga relativt stabilt de senaste åren. I årskurs 2 på gymnasiet uppger nästan var femte elev att de har rökt någon gång under de senaste 12 månaderna och fortfarande röker. Ungefär två tredjedelar av gymnasieungdomarna har druckit alkohol någon gång de senaste 12 månaderna. Ungdomars alkoholkonsumtion och rökning har dock minskat avsevärt de senaste fyra åren. Snusning har dock ökat något, då var femte ungdom i åk 2 på gymnasiet snusar.

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor

Källa: CAN-undersökning

Folkhälsoinsatser i Hjo kommun 2024

Att arbeta för en bättre folkhälsa handlar om att arbeta strukturellt med livsvillkor och främjande av goda levnadsvanor. Detta behöver göras på flera olika nivåer, globalt, nationellt, regionalt, kommunalt samt i samverkan mellan olika samhällsaktörer. I kärnuppgifterna ansvarar Hjo kommun för många av de välfärdstjänster som påverkar befolkningens hälsa genom hela livet. Det är därför viktigt att de förebyggande och hälsofrämjande perspektiven genomsyrar kommunens verksamheter utifrån ett långsiktigt, hållbart och översiktligt hälsoperspektiv.

Folkhälsorådet har i uppdrag att ta fram och stimulera framför allt tvärsektoriella utvecklingsinsatser inom framtagna prioriterade områden. Nedan punktats de områden som varit aktuella 2024 och de insatser som skett kopplade till dem. För en mer utförligt beskrivning av arbetet, se Folkhälsorådets årsberättelse (finns på Hjo kommuns hemsida).

Goda uppväxtvillkor för barn och unga

- Vidareutveckling av det lokala föräldraskapsstödet, som exempelvis Viktiga Vuxna i HjoTidBorg och ABC Tonår.
- Uppstart av metoden Dans för hälsa.
- Förankring, omvärldsbevakning och förarbete för arbete med unga kommunutvecklare.
- Stöttning av tandborstning i förskolorna i samverkan med Folk tandvården.
- Stötta SAMBU-samordnare med arbetet för bättre samverkan kring barn och unga.
- Spridning av resultatet från LUPP-undersökningen.
- Finansiering av deltagande i konferens kring problematisk skolfrånvaro.
- Finansiering lokalt YAM-genomförande (Youth Aware of Mental Health).

Goda levnadsvanor i alla åldrar

- Stöttning av Livsstilsveckan för åk 7–9.
- Tillsammans med säkerhetsstrateg samordna det ANDTS- och brottsförebyggande arbetet.
- Stötta och implementera uppstart av lokalt organiserat rastaktivitetsprogram.
- Stöttning av sommaridrottsskola.

Äldrande med livskvalité

- Stöttning av After Workkören i körverksamhet för seniorer.
- Stöttning av genomförandet av Senior Sport School.
- Uppdatering och spridning av Aktivitetskatalogen (f.d. SeniH-jorkatalogen).
- Finansiering och planering av internationella äldredagen.

Förebyggande barn och ungdomsverksamhet, sammanfattning från styrgruppens rapport

Styrgruppens för förebyggande barn och ungdomsverksamhet består av folkhälsostrateg, skolchef, socialchef och kultur-, turism- och fritidschef. Dess uppdrag är kortfattat att identifiera verksamheternas gemensamma behov i det förebyggande arbetet kring barn och unga, om nödvändigt skapa arbetsgrupper och bevaka barn och ungas möjlighet att göra sin röst hörd. Under 2024 har gruppen tagit fram och förankrat en uppdragshandling, tagit fram en arbetsgång för systematisk uppföljning och beslutat om vilka delar som ska ingå samt reviderat nätverkskartan över befintliga samverkansgrupper/-forum för barn och unga. Ett beslut har tagits om att styrgruppen kommer att behandla omställningen av socialtjänsten utifrån den nya socialtjänstlagen.

Under året har kommunens SAMBU-grupp (samverkan barn och unga) vidareutvecklat arbetet och kunnat fokusera på att behandla ärenden, totalt 29. Samordnaren för tidiga insatser har fått ett utökad uppdrag och kan även vara SiP-samordnare (samordnad individuell plan) i de fall det behövs. Gruppen har arbetat mycket med marknadsföring och spridning av information om vad SAMBU är och har att erbjuda, bland annat genom en broschyr och nätverksbyggnad. Varje terminsstart får samtliga klienter som varit aktuella i SAMBU frågan om behovet kvarstår och om de är nöjda med sitt stöd. Majoriteten har varit nöjda med sitt stöd och har uppgett att de inte längre är i behov av SAMBU.

I SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) har fyra ärenden lyfts under året. Fokus har legat på samarbetet över myndighetsgränserna för att bättre kunna vara på plats och arbeta förebyggande. Man har även tagit fram en digital signering vid samtycke för SSPF (och även SAMBU). Punktmarkerande insatser har kunnat genomföras med till exempel fritidsverksamheten och polismyndigheten tillsammans. Flera utvecklingsområden har identifierats och kommer att drivas 2025.

Partssamverkan (samverkan kring barn och unga mellan kommun och region, på chefsnivå) löper på enligt uppdragshandling. Denna reviderades inför 2024 varför några deltagare ut gruppen bytts ut. Gruppen har haft fördjupande presentationer kring dess medlemmar för ökad samverkanskompetens och bland annat var presentationen av Rehabcentralen en ögonöppnare för dem som viktig samverkanspart. Exempel på andra frågor som lyfts är Småbarnsteam, samarbete EMI-BHV och anpassad kost.

Den samlade bedömningen är att det under året skett en stor utveckling i det förebyggande och främjande barn och ungdomsarbetet, med fokus på uppbyggnad och revidering av samverkansstrukturen (dess grupper och medlemmar). Under året har två viktiga bitar fallit på plats, SAMBU och SSPF. Det är viktigt att kontinuerligt följa upp och utvärdera arbetet för att se om det når de avsedda effekterna, något som i sig också måste utvecklas med tiden.

VERKSAMHETSMÅTT & NYCKELTAL

De flesta av nyckeltalen nedan är hämtade från www.kolada.se som är en databas innehållande 5 000 nyckeltal för kommuner och regioner. Databasen ger möjlighet till analyser och jämförelser med riket men även med andra jämförbara kommuner. För vissa av nyckeltalen 2024 saknas data beroende på att detta rapporteras först när samtliga kommuner skickat in räkenskapssammandraget för 2025.

Demokrati	2021	2022	2023	2024
Kommunfullmäktige				
Antal fullmäktigesammanträden	8	8	8	8
Antal inlämnade motioner	1	2	5	6
Antal inlämnade interpellationer	2	2	1	1
Antal inlämnade frågor vid allmänhetens frågestund	1	0	1	1
Nettokostnad/inv, kr	263	291	326*	2816*
Kommunstyrelsen				
Antal KS-sammanträden	10	9	9	9
Antal invånare/förtroendevald i Hjo	130	128	117	135
Nettokostnad/invånare, kr	439	451	474*	492*
* 9 329 invånare nov 2024				

Kultur, turism och fritid	2021	2022	2023	2024
Fritid				
NMI Idrott- och motionsanläggningar	-	-	-	-
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv. Hjo	1 508 (1 469)	1 597 (1 492)	1 648 (1 879)	
Kultur och bibliotek				
Antal låntagare i kommunala bibliotek/1 000 inv.	-	153 (162)	146 (167)	
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka		57 (43)	57 (50)	
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0–17 år		12,7 (11,4)	14,3 (11,8)	
Nettokostnad bibliotek, kr/inv.		448 (587)	555 (605)	
Nettokostnad allmän kulturverksamhet, kr/inv.		393 (336)	283 (387)	
Turism				
Antal följare sociala medier.	-	-	-	-
- Facebook	3 700	4 084	4 454	4 900
- Instagram	3 206	3 558	3 978	4 460
Antal besök webbplats	220 468	224 636	234 837	237 891
Nettokostnad turistverksamhet, kr/inv.	255 (94)	234 (126)	268 (102)	-
(siffror inom parentes avser liknande kommuner övergripande)				

Kultur, turism och fritid

	2021	2022	2023	2024
Fritidsgårdens besökare/månad	576	432	-	-
Antal elever simskolan	393	400	397	419
Guldkroksbadet besökare	68 201	89 480	-	73 988
Entré Kulturkvarteret	45 563	68 058	81 850	85 597
Antal besökare utställningar	12 471	15 919	20 667	22 644
Antal besökare Parkbiografen	1 115	2 353	3 220	2 811
Bibliotek antal utlån	42 049	46 099	51 064	49 442
Antal föreställningar anordnade av kulturnät	55	65	52	70

Samhällsbyggnad

Kostverksamheten:

Andel personer i åldrarna 65 år och äldre som uppger att maten på äldreboendet smakar mycket eller ganska bra (Socialstyrelsens brukarundersökning)	iu	68	76	60
Alla kommuner	iu	72	74	72
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	iu	74	76	74
Antal skolportioner, egen uppgift	194 890	195 950	196 182	-
Förskoleportioner (frukost, lunch, mellanmål)	133 528	156 242	168 952	176 104
Fritidsportioner (frukost, luvlunch, mellanmål)	80 536	96 404	102 009	105 203
Dagsportioner V & O	45 333	45 972	43 604	43 814
Hemtjänstportioner	24 919	23 843	22 773	19 946

Gata/ Park/ Hamn

Antal belysningspunkter gatubelysning	2 896	2 905	2 945	2 956
Förbrukning per belysningspunkt	193	178	179	171
Kostnad parker, kr/inv (SCB)	499	532	488	-
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	498	554	588	-
Kostnad väg- järnvägsnät samt parkering, kr/inv (SCB)	1 502	1 640	2 095	-
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	1 719	1 912	2 187	-

Fastighetsverksamheten

Fastighetsyta m2				
Eget bestånd	53 884	59 384	59 230	58 244
Hyrat bestånd	18 187	17 555	16 356	16 356

Plan och Bygg

Antal lagakraftvunna/antagna detaljplaner	3	1	6	7
Bygglov, beslut	117	93	74	73
Anmälningsärenden, beslut	41	42	36	53
Strandskyddsdispens, beslut	3	6	3	1
Tillsynsärenden enligt PBL, beslut	2	2	5	4
Totalt antal beslut delegation (inkl start/slutbesked)	324	230	288	329

Vård och omsorg

	2021	2022	2023	2024
Antal personer med insats från hemvården 31 dec				
Hemtjänst, antal timmar/månad, genomsnitt	3 863	3 214	2 979	2 713
Antal vård dygn på korttiden Sjöryd	2 475	2 744	3 479	2 818
Antal möjliga dygn vid ordinarie beläggning på korttidsavdelningen	3 650	3 650	3 650	3 650
Antal vård dygn på korttiden Sigghusberg	2 453	2 795	3 208	2 304
Antal möjliga dygn vid ordinarie beläggning på korttidsavdelningen	3 285	3 285	3 285	3 285
Antal personer med beslut om personlig assistans (inkl. privata utförare) 31 dec	27	23	22	22
Antal personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS 31 dec	33	36	-	39
Antal gynnande sabbesbeslut som ej verkstälts inom 3 mån	15	19	16	6
Kontinuitet i hemtjänst (antal vårdare under 14 dagar, mått 10) Fr o m 2020 genomsnitt av jan-dec	23	22	21	21
Kostnad per brukare särskilt boende äldreomsorg kr (alla kommuner, ovägt medelvärde kr)	946 673 (1 080 031)	1 028 029 (1 082 854)		
Kostnad för äldreomsorg per invånare 80+, kr (alla kommuner, ovägt medelvärde kr)	265 902 (255 819)	263 705 (261 547)	289 719 (269 664)	
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (%)	9,5 %	9,8 %	13,4 %	

Nettokostnadsavvikelse jämför nettokostnad med referenskostnaden ("statistiskt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högre kostnadsläge och resultat under 0 istället lägre kostnadsläge.

Barn och utbildning

Andel inskrivna barn 1-5 år (alla verksamheter)	449	458	448	491
Varav antal inskrivna barn i enskilda verksamheter	74	74	76	78
Antal elever F-9	1 028	1 027	1 038	1 055
Antal inskrivna barn i fritidshem (alla verksamheter)	399	378	390	394
Antal elever gymnasieskola inkl. anpassad gymnasieskola				297
Antal elever i anpassad grundskola	17	18	14	16
Kulturskolan, antal elever		224	205	247
Antal elever på komvux				
-egna platser	68/54	54/69*	97	107/107
-köpta platser (NTI)	13+51	30	32	55
Antal elever komvux som anpassad utbildning	3	4	5	6
Antal elever IM-program	16	16	15	15
Antal elever SFI	57	68	57	61

Barn och utbildning

	Utfall 2022	Utfall 2022 riket	Utfall 2022	Utfall 2022 riket
Nettokostnad förskola, kr/inskrivet barn	140 000 kr	146 290 kr	151 926 kr	157 586 kr
Nettokostnadsavvikelse i % förskola inkl. öppen förskola	-4,8 %	+0,6 %	-6,0 %	+1,6 %
Kostnad för ett inskrivet barn på fritidshem	49 430 kr	43 578kr	52 104 kr	44 819 kr
Nettokostnadsavvikelse i % fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet	+22,3 %	-7,1 %	+22,2 %	-4,8 %
Kostnad för elev i förskoleklass	86 854 kr	69 241 kr	109 232 kr	73 875 kr
Kostnad för elev i grundskolan F-9	140 510 kr	121 164 kr	152 434 kr	129 391 kr
Nettokostnadsavvikelse i % grundskola inkl. förskoleklass	+ 19,1 %	+2,2 %	+ 18,8 %	- %
Kostnad för elev i gymnasieskola, jmf riket	137 618 kr	131 930 kr	150 510 kr	139 201 kr
Kostnad för helårsstuderande komvux, riket	76 000 kr	62 606 kr	84 412 kr	68 765 kr
Nettokostnad musik- och kulturskola, kr/inv	332 kr	277 kr	430 kr	296 kr
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (%)				
-Förskola	55,4 %	42,4 %	56,5 %	43,0 %
-Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor; andel (%)	74,6 %	70,8 %	69,5 %	72,4 %
-Fritidshem	53,0 %	35,0 %	50,0 %	38,0 %
Nettokostnadsavvikelse jämförs med alla kommuner (ovägt medel)				

Arbete och socialtjänst

	2020	2021	2022	2024
Utbetalt ekonomiskt bistånd	8 782 tkr	7 867 tkr	8 169 tkr	8 433 tkr
Andel (%) av kommunens invånare som uppbär försörjningsstöd				
Antal inskrivna Arbetsmarknadsenheten	204	122	179	169
Extratjänster, snitt under året	15	2	0	0
Antal beviljade hushåll i snitt/månad med försörjningsstöd	100	81	81	75
Antal anmälningar barn och unga	342	495	474	564
Antal anmälningar vuxna	79	67	116	114
Utredningar barn och unga	148	308	186	131
Utredningar vuxna	38	21	80	64
Mottagna ensamkommande barn	1	1	0	0
Mottagna flyktingar	12	7	12	7

Till:

Kommunfullmäktige i Hjo kommun

För kännedom:

Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden

Revisionsberättelse 2024 och årlig redogörelse***Revisionsberättelse***

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelsen och dess utskott samt byggnadsnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsen och dess utskott samt nämndernas interna kontroll, i allt väsentligt, har varit tillräcklig.

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Vi rekommenderar att det för samtliga mål kopplas tydliga målvärden i syfte att stärka och tydliggöra bedömning av måluppfyllelse.

Hjo kommun
Revisorerna

2025-04-11

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för år 2024.

Enligt vår digitala signatur

Pelle Ekholm

Carl-Erik Lindblad

Åke Svensson

Kerstin Strandbergh Hermansson

Per Lothigius

Bilagor:

Revisorns yttrande av årsredovisning 2024

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024

Granskningsrapporter 2024 för Hjo kommuns bolag.

Ordlista & definitioner

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (t.ex. goodwill), materiella (t.ex. byggnader) eller finansiella (t.ex. aktier).
Antal årsarbetare	Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.
Avskrivning enligt plan	Fördelning av totalutgiften för en anläggningstillgång. Kostnaden fördelas över det antal år som tillgången beräknas användas i verksamheten.
Avsättningar	Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.
Balansräkning	Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.
Driftbudget	Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.
Eget kapital	Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.
Eliminering	Innebär att interna poster tas bort t.ex. köp och försäljningar mellan de egna bolagen. Detta görs för att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte ska medräknas flera gånger.
Kassaflödesanalys	Visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.
Finansnetto	Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.
Finansiella nettotillgångar	Nettot av kommunens alla kort- och långfristiga tillgångar och skulder. Detta belopp relateras sedan till verksamhetens bruttokostnader.
Kassalikviditet	Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsstyrka på kort sikt. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.
Kortfristiga skulder	Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.
Långfristiga skulder	Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.
Nettoinvesteringar	Investeringsutgifter efter avdrag för olika bidrag och ersättningar.
Nettokostnader	Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar m.m.
Nettokostnadsandel	Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i verksamheterna.
Realisationsvinst/förlust	Vinst/förlust som uppstår vid försäljning av fast eller lös egendom. Beräknas som skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar.
Resultaträkning	Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.
Skattefinansieringsgrad av investeringar	Visar hur stor del av kommunens skatteintäkter som återstår efter att den löpande driften finansierats. Ett värde över 100 % innebär att kommunen har kunnat finansiera alla investeringarna med egna medel och inte behövt låna externt.
Soliditet	Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.
Taxefinansierad verksamhet	Verksamhet som finansieras genom taxor från de som nyttjar tjänsten t.ex. vatten och avlopp och renhållning.
Årets resultat	Förändringen av det egna kapitalet.

Hjo kommun, Box 97, 544 81 Hjo. Besöksadress: Torggatan 2, Hjo
Telefon: 0503-350 00, Hemsida: www.hjo.se